

Awufu

Ndu Íjiputu akpa ndu Ízurelu ehu

¹ Qwaa bu epha unwu Ízurelu; ndu tso Jékoṗu laa Íjiputu. Onyenonu be chi ndibe nk'iya lasha eke ono. ² Rúbenu; Símiyonu; Lívayi; Júda; ³ Ísaka; Zébulonu; Bénjaminu; ⁴ Dánu; Náfutali; Gádu; me Ásha. ⁵ Ndu bu o-shi-l'eri Jékoṗu du ukporo madzu eto l'umadzu iri l'ephe ha. Jósefu nohawa le Íjiputu anono.

⁶ To du iya bu; Jósefu l'unwunne iya; me ndu ogbo onanu l'ephe ha anwushihukota. ⁷ Obenu le ndu Ízurelu nolee l'azushi; bya abarahu l'eje. Epe abya azu kwatakpo ha nshinu; k'ophu epe bya achiko ali ono dzuru.

⁸ Ya ndono; onye eze ophungu, e-ta madu ke Jósefu achilaha ndu Íjiputu. ⁹ Yo su ndu ali iya: "Unu lenu le ndu Ízurelu-a kaakwa ayi l'igwe; l'abyawa ayi oka ike. ¹⁰ Unu byakwa t'ayi gude akò lepyabe epe enya; odumeka be epe akakwa l'igwe. O -buru l'a nonyaaru; oḡu daa be epe e-tsokwaru ndu ohogu ayi; tso ayi oḡu; shi ege ono haa ali-a wufu."

¹¹ Ya ndono; ndu Íjiputu abya afo madzu; mee epe udumali; su t'ephe dzujeru ndu Ízurelu ozi mkpo-nyi-enya. Epe bya akpuru Fero mkpukpu Pyitomu; me mkpukpu Ramesesu t'o buru eke aa-kwakobejeru Fero eku iya.

12 Obenu l'o gbe abuje; a -ka ẹphe ọkpa ẹhu; ẹphe egbe ka azuzu; ka l'igwe; ji ẹkemeke ọbule. Ndu Íjiputu akabakpọoru ọtsu ndu Ízurelu egvu; 13 bya akabakpọoru ẹphe odzuru ozi mkpọ-nyị-ẹnya. 14 Ẹphe egude ozi mkpọ-nyị-ẹnya mee; ndzụ aburu ẹphe nggumaphu. Ẹphe akpabẹ ẹphe ozi l'oyo buloku; mẹ l'odzo ẹja; mẹkwaphu ozi ẹgu. Ozi, ndu Íjiputu edzuru ẹphe abukotaru ozi mkpọ-nyị-ẹnya.

15 Eze ndu Íjiputu asụ unwanyi, eswije ndu Ízurelu ime, ẹpha ẹphe bụ Shifura; mẹ Puwa: 16 “Teke unu a-nọdu eswi unwanyi Ízurelu ime; unu lejee ẹnya; phụ iphe ẹphe muru. Ọ -buru nwoke; unu egbua ya. Teke ọ bụ nwanyi; unu ahaa ya t'ọ nọdu ndzụ!” 17 Obenu l'unwanyi ono, eswi ime ono atsụ Nchileke egvu; k'ọphu ẹphe ta adujedu ike ome iphe ono, eze ndu Íjiputu ziru ẹphe ono. Ẹphe ahajẹ unwegirima unwoke; t'ẹphe nọdu ndzụ. 18 Ya ndono; eze ndu Íjiputu abya ekukobe unwanyi ono, eswije ime ono; sụ ẹphe: “?Nanụ ẹge ọ dụ bẹ unu eme ẹge-a? ?Nanụ ẹge ọ dụ bẹ unu ahajẹ unwegirima unwoke; t'ẹphe nọdu ndzụ?”

19 Unwanyi ono, eswije ime ono asụ Fero l'unwanyi Híburu ta dukwa l'ọ bụ unwanyi Íjiputu. L'ẹphe shihukwaru ike; k'ọphu bụ lẹ tẹmanu tẹ unwanyi, eswi ime ruta; bẹ ẹphe gbe zedawa nụ.

20 Nchileke emeeru unwanyi ono, eswi ime ono iphe-oma; ndu kẹ Ízurelu abya azua; kabaaru l'igwe. 21 Nchileke egude kẹ l'unwanyi ono, eswi

ime ono atsu iya egvu; mee ephe; ephe abya amutatsua nwa nk'ephe.

²² Ya ndono; Fero abya atuaru ndu nk'iya l'ephe ha ekemu; su: "O -buru le ndu Hiburu muru nwa; o -buru nwoke; t'e jeje je echee ya le Enyimu Náyilu! O -buru nwanyi; t'a haa ya t'o nodu ndzu!"

2

Amumu Mosisu

¹ Ya ndono; nwoke, shi l'onu-ulo Lívayi abya alua nwanyi, shikwaphu l'onu-ulo Lívayi.

² Nwanyi ono abya atsuata ime; mua nwata nwoke. Yo phulephu le nwata ono ama mma nshinu; hee ya l'edomi onwa eto. ³ A nonyaa; to duhe ike domikota iya. Yo bya egbuta eji; kpaaru iya nkata; bya echia ya ura mbeke. Yo kuta nwata ono ye le nkata ono; pata je edobe l'iku Enyimu Náyilu eke eji zeru ezeze. ⁴ Nwunne Mosisu ke nwanyi eke evudo ote-anya t'o maru iphe, e-eme nwata ono.

⁵ Ya ndono; nwatibe Fero ke nwanyi ejeshia oghu ehu le Enyimu Náyilu ono. Yele unwumgboko, egeru iya ozi ayiru eke l'iku enyimu ono. Yo phua nkata ono l'eke o no l'ime eji ono; zi nwamgboko, bu ohu iya t'o je wotaeduru iya eya. ⁶ Yo kpuhaa ya; bya aphua nwata ono. Nwata ono l'ara ekwa; imiko iya egude iya. Yo su: "O kwa nwatibe onye Hiburu ndo-o!"

⁷ Nwunne nwata ono ke nwanyi asu nwatibe Fero ono: "'Te ya jewaru je ekuaru ngu nwanyi Hiburu, e-heru ngu nwata ono to?"

⁸ Yọ sụ iya t'o je. Nwamgbọko ono atugbua je ekua nne nwata ono. ⁹ Nwatibe Fero ono asụ nne nwata ono t'o kuta nwata ono je ehofutaru iya; lẹ ya a-kfụ ya-a ugwo. Ya ndono; nwanyi ono ekuta nwata ono je ehelaha. ¹⁰ Nwata ono evutalephu; yo duta iya dulaaru nwatibe Fero; yọ buru nwa iya. Yọ gụa ya Mosisu; kẹ l'ọ sụru l'ọo nwata, ya gutaru lẹ mini.

Mosisu agba ala Mídiya

¹¹ Ya ndono; yo be ujiku lanụ lẹ Mosisu vufutawaru; yo jeshia ẹke ndu nk'iya nọ l'ẹke ono, ẹphe eje ozi mkpọ-nyi-ẹnya ono. Yọ phụa onye Íjiputu ẹke oochi onye Híburu iphe, bụ onye lanụ lẹ ndu nk'iya. ¹² Yọ chikaa ẹnya; chikaa ẹnya; t'ọ dụ onye ọ phuru. Yo gbua onye Íjiputu ono; kpota ẹja kpochia ya. ¹³ Yo be echile iya; yọ tugbua ọdo je aphụa ndu Híburu umadzu labụ ẹke ẹphe alụ ọgu. Yọ jì onye ọphu achọ okfu: “?Nanụ ẹge ọ dụ bẹ iichi onye Híburu ibe ngu iphe?”

¹⁴ Onye onanu asụ iya: “?Bụ onye meru ngu onye ishi; mẹ onye ikpe l'ẹke ẹphe nọ? ?T'i mewa t'i gbua ya ẹge i gburu onye Íjiputu phụ?” Ya ndono; Mosisu atsulahaa egvu; rịa; sụ: “Iphe-a, ya meru-a b'e gbe madzuwaru nụ.”

¹⁵ Fero anulephu iphe ono; melaha te ya gbua Mosisu. Obenu lẹ Mosisu gbalaru l'ufu Fero; gbaru lashia alị ndu Mídiya je eburu. Yo rua je adugaru anodu l'iku welu. ¹⁶ Yo nweru onye agwajeru ndu Mídiya iphe, mutaru unwu-mgboko ẹsaa. Unwu-mgboko ono abya lẹ welu ono okuta mini ye l'iphe eeyejeru anụ mini te

aturu nna ẹphe ngua. ¹⁷ Yo nweru ndu ọdo, eche aturu, byaru bya achifu ẹphe. Ya ndono; Mosisu egbeshi je eyetaru ẹphe ẹka; kuta mini doberu aturu ẹphe.

¹⁸ Unwu-mgboko ono alatalephu; nna ẹphe; mbu Ruwelu; aji ẹphe: “?Nanu ẹge ọ du be unu latakeberu ẹgwegwa ẹge-a ntanu?”

¹⁹ Ẹphe asu iya l'o nweru nwoke Ijiputu, nafutaru ẹphe l'eka ndu eche aturu ndu ọphu; bya esetakwaphu mini doberu aturu ẹphe; t'ọ ngua.

²⁰ Ọ jì unwada iya ono: “?Nanu onye ọphu? ? Bu ngunu kparu iphe unu paru iya haa? Unu je ekua ya t'ọ bya eria nri.”

²¹ Mosisu ekweta te yele nwoke ono e-buru. Yo duta nwatibe iya ọphu eeku Zipora kee Mosisu; yo luru. ²² Zipora abya amutaru Mosisu nwata nwoke. Mosisu agua ya Geshomu; kele Mosisu suru: “Ya bu mbyamumbya l'ali ndu ọhodo.”

²³ A nonyaa; eze ndu Ijiputu anwuhu. Ndu Izurelu anodu l'ude; l'echi mkpu; l'ara t'e yeru ẹphe ẹka l'iphe-ẹhuka, ẹphe eje k'abubu ono, ẹphe bu ohu ono. Ẹkwa ono, ẹphe ara ono abya erua Nchileke nchi. ²⁴ Nchileke anua aphu ono, ẹphe agụ ono; bya anyata ndzu, ẹphe le Ebirihamu; me Ayizaku; me Jekopu gbaru. ²⁵ Nchileke abya aghaa enya; lee ndu Izurelu; rilahaa oriri ẹhu ẹphe.

3

Mosisu yele ọku, enwu l'iru nwoshi

¹ Ya ndono; Mósísu l'eche aturu Jeturo, bu nna nyee ya, bukwa iya phụ bu onye agwajeru ndu Mídiya iphe. Yo be ujiku lanụ; Mósísu achita aturu ono jeshia eke, teru ęnya l'echi-ęgu. Yọ bya ejerua l'ugvu Hórebu, bu iya bu ugvu Nchileke. ² Yọ nọdu l'ẹke ono; ojozi Ojejoje egude ire-ọku, enwu l'iru nwoshi hee ya l'ifu. Mósísu aphụa l'ọku ono enwu l'iru nwoshi ono; obenu l'ẹ to kedu iya ekeke. ³ Mósísu asụ tẹ ya jeedu je aphụ iphe ọwaa, dụ biribiri, eme nụ-a; tẹ ya maeduru iphe, meru iphe, ọku ono te ekedu nwoshi ono ekeke.

⁴ Ojejoje aphulephu l'ọ kpiritawaru ntse tẹ ya phụ iphe ono; Nchileke eshi l'iru ono kua ya: "Mósísu! Mósísu!"

Mósísu aza iya; sụ iya: "L'ọ kwa iya ndọ-ọ."

⁵ Nchileke asụ iya: "Ba akpitahekwa ntse ọdo! Yefu akpokpa ngu; kẹ l'ẹke ono, iivudo ono bu aļ, dụ nsọ." ⁶ Yọ sụkwaphu Mósísu: "Oo yebedua bu Nchileke kẹ nna ngu; buru Nchileke kẹ Ébirihamu; buru Nchileke kẹ Áyizaku; bukwaruphu Nchileke kẹ Jékọpu." Mósísu a-nụ l'iya phụ; wohaa ifu; kẹ l'ọotsu egvu ole Nchileke ęnya.

⁷ Ojejoje asụ iya: "Lẹ ya phụwaru iphe-ẹhuka, ndu nk'iya eje lẹ Íjiputu. Ya nụwaru mkpu, ẹphe echi; sụ t'a dzọfuta ẹphe l'ẹka ndu udumalị. Iphe-ẹhuka, ẹphe eje bẹ ruwaru iya l'ẹhu. ⁸ Oo ya bu; lẹ ya byawaru tẹ ya nafuta ẹphe l'ẹka ndu Íjiputu; duru ẹphe lashia l'alị, dụ mma; ha nshinu; bya aburu alị-ọtsu ndu Kėnanu; mẹ kẹ ndu Hetu; kẹ ndu Amọru; kẹ ndu Pérezu; kẹ ndu Hevu; mẹ kẹ ndu Jebusu. ⁹ Nta-a bẹ mkpu, ndu

Ízurelu echi ruwaru iya nchi. Ya aphuwa ege ndu Íjiputu gude akpa ephe ehu. ¹⁰ Nta-a be ya ezi ngu t'i jekfube Fero je edufuta ndu nk'iya, bu ndu Ízurelu le Íjiputu!"

¹¹ Obenu le Mosisu suru Nchileke: "?Bu onye be ya bu k'oje okpofu Fero l'ifu; dufuta ndu Ízurelu le Íjiputu?"

¹² Nchileke asu iya: "Ya e-swiru ngu-a eswiru. Odo bu l'owaa a-buru iphe-ohubama, ii-gude maru l'oo yebedua ziru ngu: I -dufutalephu ndu ono le Íjiputu be unu a-baru yebe Nchileke eja l'ugvu-a."

¹³ Mosisu asu Nchileke: "O -bukwanuru le ya jekfuberu ndu Ízurelu je asu ephe: 'Le Nchileke ke nna ephe zikwaru iya te ya byakfuta ephe.' Ephe -jikwanu iya epha ngu; ?bu ngunu be ya e-kfuru ephe?"

¹⁴ Nchileke asu Mosisu: "YA BU ONYE YA BU. Iphe, ii-kfuru ndu Ízurelu bu: 'L'oo YEBEDUA be ziru ngu t'i byakfuta ephe.' "

¹⁵ Nchileke asukwaphu Mosisu t'o su ndu Ízurelu: "L'oo Ojejoje,* bu Nchileke ke nna unu phe; mbu Nchileke ke Ebirhamu; Nchileke ke

---

* **3:15** 3:15 Ojejoje bu epha, Nchileke kuru onwiya. E -je iya edede le Hiburu be iphe ee-de bu YHWH. YHWH aburu akpuru okfu, e ta gu-ghedu agughe. Yo du l'o bu ophu aa-su l'iphe bu "o-ko-l'epha." O bu ege ee-shi t'a agu-je iya agugu; be ndu ka iya amama bya edeshia akpuru okfu ndu ophu e tsuru kpogbu kpogbu ye iya; yo buru Yahuwe; k'ophu aa-duje ike kpoo ya. Iphe, e deru iya le Ikwo bu Ojejoje, bukwanu l'o bu onye e te nwedu teke o shi; to nwe teke o -nonyaa; to nwe.

Áyizaku; mę Nchileke kę Jékọpu; bę ziru ngu t'ì byakfuta ẹphe. Ọ bụ ẹpha iya ndono gbururu jeye lẹ gbururu; bụru ẹpha ono bę ee-gude maru iya tsube l'ogbo rua l'ogbo.

¹⁶ “Tugbua je ekukobe ndu bụ ọgurenya lẹ Ízurelu; sụ ẹphe lẹ Ojejoje, bụ Nchileke kę nna unu pẹ; mbụ Nchileke kę Ébirihamu; mę kę Áyizaku; mę kę Jékọpu byakfutaru ngu bya asụ lẹ ya lewaru unu ẹnya; bya aphụ egbe iphe, eeme unu lẹ Íjiputu. ¹⁷ Ya kwewaru ukwa lẹ ya e-dufuta unu l'iphe-ẹhuka, unu eje lẹ Íjiputu; duru unu je edobe l'ẹgiri alì ndu Kénanu; mę kę ndu Hetu; kę ndu Amọru; kę ndu Pérezu; kę ndu Hevu; mę kę ndu Jebusu.

¹⁸ “Ndu bụ ọgurenya lẹ Ízurelu e-geberu ngu-a nchì. Ọo ya bụ lẹ nggubedua; mę ndu bụ ọgurenya a-yì jekfube eze ndu Íjiputu je asụ iya: ‘Lẹ Ojejoje, bụ Nchileke kę ndu Híburu; bę byakfutakwaru unu. T'ọ hanụa unu t'unu jee ije ujiku ẹto lufu l'echi-ẹgu; je egwooru Ojejoje, bụ Nchileke unu eja.’ ¹⁹ Ya makwaru-a l'eze ndu Íjiputu te ekwedu t'unu je; gbahaa l'e meru iya l'ẹka ike. ²⁰ Ọo ya bụ lẹ ya a-machì ẹka; gude iphe, dụ biribiri, ya e-me lẹ Íjiputu nua ẹphe chikfuu. Teke iphe ono -metsuaru bę oo-kwetaa haa unu t'unu la.

²¹ “Ya e-me tẹ ndu Ízurelu nọdu ndu Íjiputu l'obu; k'ọphu bụ; unu -ladẹlephu; t'unu ba agba ẹka. ²² Iphe, bụ nwanyi Ízurelu, nọnu a-rọta onye obutobu iya; m'ọ bụ nwanyi, bu l'ulo iya iphe, e meru lẹ mkpọla-ọcha; mę ọphu e meru

lẹ mkpọla-ododo; mẹ uwe, unu e-ye unwegirima unu. Oo ya bu unu eshi ege ono gwoo iphe ndu Ijiputu gude la.”

4

Iphe-ophulenyia, Mosisu e-meshi

¹ Mosisu asu: “? O -bukwanuru l'ephe te kwetadu iphe, ya kfulu; m'ọ bukwanu l'ephe te kwedu ngaberu iya nchi; su l'ọ bu ejo-ire; lẹ Ojejoje ta abyakfutadu iya-e?”

² Ojejoje aji iya: “?Bu ngunu b'i gude l'eka ege ono?”

Yo su iya l'ọ kwa mgboro.

³ Ojejoje asu iya t'ọ togbo iya l'ali!

Yo togbo iya. Yo ghoo agwo. Yo ye okpa l'oso. ⁴ Ojejoje asu iya: “Machia eka gude iya lẹ mgbodzu!” Mosisu abya amachia eka; zu agwo ono. Yo ghoo; bya aburu mgboro ege o shi buru. ⁵ Ojejoje asu iya l'iphe ono bu k'ophu ephe e-kweta lẹ Ojejoje, bu iya bu Nchileke ke nna ephe; mbu Nchileke ke Ebirhamu; Nchileke ke Ayizaku; mẹ Nchileke ke Jekopu be byakfutaru ngu nu.

⁶ Ojejoje asukwaphu Mosisu t'o nwua eka lẹ mkpuli uwe* iya! Mosisu abya enwua ya. T'o wofuta eka; be ehu-labu mewaru iya eka; yo चाहवा phorphoro.

⁷ Nchileke asu iya: “Ngwaa; yephu eka ngu azu lẹ mkpuli-epho ngu!” Mosisu abya eyephu iya

* **4:6** 4:6 Iphe, eekfu okfu iya l'eka-a bu mkpuli uwe iya eke ophu kpuchiru iya epho; k'ophu o du ududu l'ora eka l'epho.

azu. Yo wofuta iya; ẹhu-labu ono emishihuwa; ẹka iya adukotawa iya ẹge ẹhu iya ibe iya ophu du.

⁸ Ya ndono; Ojejoje asu: “O -buru l'ephe te ekwetadu nke ngu; m'o kwanu l'ephe ta angabeduru ngu nchi l'iphe-ophulanya ke mbu phu be ephe e-kweta-a k'ebo-wa. ⁹ Obu; o -buru l'ephe te kwetadu; o -bukwanuru l'ephe ta ngabeduru ngu nchi l'iphe-ophulanya labu-wa; nggu eje ekuta mini le Ẹnyimu Náyilu; bya awushi l'ali okponku. Mini ono, i kutaru l'enyimu ono a-gho mee l'ali l'ẹke ono.”

¹⁰ Mosisu asu Ojejoje; “Nnajiufu; ya ta amakwa ẹge aasaje okfu. Tsubekpoo le mbu byeye nta, iikfu eyeru yebe nwozi ngu-a be ya bulephu onye apa ire apapa; bya aburu onye atsu ntsu.”

¹¹ Ojejoje asu iya: “?Bu onye meru onu madzu? ?Bu onye emeje madzu t'oda nkichi; m'o bu t'onu buru iya kpurukuduku? ?Bu onye emeje madzu t'o phu uzo; m'o bu t'o tsu ishi? ?To budu yebedua, bu Ojejoje? ¹² Ngwaa; je! Ya e-yetaru ngu-a ẹka ti kfua okfu; zikwa ngu phu iphe, iikfu.”

¹³ Obenu le Mosisu suru iya: “Byiko; Onye nwe mu-nu; zia ya ru onye odo t'o je iya.”

¹⁴ Ya ndono; ẹhu eghulaha Ojejoje eghughu l'ẹke Mosisu no. Yo su Mosisu: “?Nwunne ngu; mbu Ẹronu, bu o-shi-l'eri Lívayi eghe-e? Ya makwarua le Ẹronu maru ẹge eekfuje okfu. O nookwa l'uzo l'abya ngu ndzuta. Odo bu l'ehu a-tso iya ena m'o -phua ngu. ¹⁵ Ii-kfuje yeru iya; karu iya iphe, oo-kfu. Ya a-nodua eyeru unu ẹbo

ẹka l'okfu okfu; l'ezijekwaphu unu iphe, unu e-meje. ¹⁶ O bu Éronu e-kfuchitajeru ngu l'ẹke ndu Ízurelu nọ. O bu iya a-buru onu ngu; nggubedua adu l'ọ bu Nchileke l'ẹke, ọono. ¹⁷ Olobu t'i gude mgboro-wa, i gude l'ẹka-wa; k'ophu ii-gude iya mee iphe-ophulenyanya ono."

Mósisu alaphu azu le Íjiputu

¹⁸ To du iya bu; Mósisu abya ejekfu Jeturo, bu nna nyee ya je asu iya t'ọ haa ya te ya jekfu ndibe ephe Íjiputu je amaru; ?me ephe nọ-kwadu-a ndzu.

Jeturo ekweta; su iya t'ọ tokwa ẹhu.

¹⁹ Teke ono be Ojejoje nọhawa l'ali Mídiya; su Mósisu t'ọ tugbua laphu azu le Íjiputu; ke l'iphe bu ndu ono, shi achọ ndzu iya ono nwushihukotawaru. ²⁰ To du iya bu; Mósisu abya eduta nyee ya; me unwu iya; ephe enyikobe nkakfu-igara; yo buru ephe ọla Íjiputu. Yo wota mgboro Nchileke ono gude l'ẹka.

²¹ Ojejoje su Mósisu: "I -lalephu Íjiputu; chikokwa iphe, du biribiri ono, ya nuru ngu ike t'i mee l'ifu Fero ono mekota. O le ya a-kpo-chi iya okpoma akpo-chi; k'ophu bu l'ẹ too kwedu aha ndu Ízurelu t'ephe la. ²² Iphe, ii-kfuru Fero bu l'ọo yebe Ojejoje suru l'ọo Ízurelu bu okpara iya. ²³ Ya kfuwaru ngu su t'i haa okpara iya ono t'ọ la; k'ophu ọo-baru iya ẹja. I -jika l'ẹ tii hadu iya t'ọ la be ya e-gbukwa okpara nkengu."

²⁴ Ya ndono; yo rua l'uzo ẹke ephe raduru; Ojejoje abyakfuta Mósisu; melahaa te ya gbua ya. ²⁵ Zipora ewota mkpuma, atsụ nkọ; bya ebuta

nwatibe iya akpapyi; denyi Mósísu l'ókpa; sù iya lẹ nta-a bẹ ẹphe lùwaru l'ẹhu mee. ²⁶ Ya ndono; Ojejoje ahaa ya. Teke ono, Zipora sùru l'ẹphe lùwaru l'ẹhu mee ono bẹ iphe, ọoru ẹka bụ k'obu útsù phụ.

²⁷ Ojejoje asụ Éronu t'o je Mósísu ndzuta l'echi-ẹgu. Tọ dọ iya bụ; Éronu agbakfu Mósísu l'ugvu Nchileke; je anmaa ya akpa. ²⁸ Mósísu abya akọkotaru Éronu iphemiphe ọbule, Ojejoje ziru iya t'o je ekfua; mẹkwaphu k'iphe-ọphulenyà ono, Nchileke sùru t'o meshia ono.

²⁹ Mósísu yẹle Éronu abya ekukota ndu bụ ọgurennya Ízurelu l'ẹphe ha; ³⁰ Éronu abya atuko iphemiphe ọbule ono, Ojejoje kfushiru Mósísu ono kfukotaru ẹphe. Yọ bya emee iphe-ọphulenyà ono l'ifu ndu Ízurelu; ³¹ ẹphe ekweta. Ẹphe anulephu lẹ Ojejoje akpa ishi ẹphe; mẹ l'ọ phụwaru iphe-ẹhuka, ẹphe eje; fuzita; baaru Nchileke ẹja.

5

¹ E metsua; Mósísu yẹle Éronu ejekfu Fero je asụ iya: “Lẹ Ojejoje, bụ Nchileke kẹ Ízurelu sùkwaru t'ọ haa ndibe iya t'ẹphe je agbaaru iya aji l'echi-ẹgu.”

² Fero aji ẹphe: “?Bụ onye bụ Ojejoje; k'ọphu ya a-ngaberu iya nchi; haa ndu Ízurelu t'ẹphe tųgbua? Ya ta makwa Ojejoje ono; ya ta aha ndu Ízurelu t'ẹphe tųgbua.”

³ Ẹp̄he asu iya: “Nchileke ndu Híburu byakfuta-kwaru ẹp̄he. Hanua ẹp̄he t'ẹp̄he luḡu l'echi-egu jee ije abali ẹto je agbaru Ojejoje, bu Nchileke ẹp̄he ẹja. Odumeka be oo-gudekwa o-me-l'ehu; m'o bu ogu gbushia ẹp̄he.”

⁴ Obenu l'eze ndu Íjiputu kuru Mósísu yele Éronu; ji ẹp̄he: “?Bu ngunu kparu iphe unu jeru je achifuta ndu ono l'ozi ẹp̄he? Ngwaa; unu tugbua laphu azu l'ozi unu!” ⁵ Yo sukwapu ẹp̄he: “Unu lewaru! Nta-a be ndu Ízurelu hawaa l'igwe; unu abya akpohilaha ẹp̄he ozi, ẹp̄he eje!”

⁶ O kwaphu mboku ono be Fero kuru ndu udumali; me ndu bu ishi l'ozi ndu Ízurelu; su ẹp̄he: ⁷ “Unu ba anujehe ndu Ízurelu ẹswa, ẹp̄he e-gudeje ayọ ẹja! T'ẹp̄he jeje je achọ ẹswa chita l'onwephe! ⁸ Ole t'o bukwaru ẹja ole, ẹp̄he shi ayotajehawaa le mbu be unu e-me ẹp̄he t'ẹp̄he yotaje. Unu be egbubotakwa iphe l'ẹja ole, ẹp̄he shi ayotajehawaa. Ẹp̄he bu ndu enyiru. Yo buru iya kparu iphe, ẹp̄he echi mkpu t'a haa ẹp̄he t'ẹp̄he je egwooru Nchileke ẹp̄he ẹja. ⁹ Unu kabaa ẹp̄he okpabe ozi; k'ophu uto k'oje ongabe nchi le ntumatu ta duheduru ẹp̄he.”

¹⁰ Ya ndono; ndu udumali; me ndu bu ishi l'ozi ono asu ndu Ízurelu: “Owaa iphe, Fero ekfu. O suru t'e ba nujehe unu ẹswa. ¹¹ T'unu jeje je achita iya l'onwunu l'eke unu phuru iya. Ole ozi unu; b'e te egbubotakwa iphe m'oo nanu.”

¹² To du iya bu; ndu Ízurelu agbakashihu tsoru ali Íjiputu l'o ha; cholaha ẹswa, ẹp̄he e-vuta

gude ayọ eja ọbu. ¹³ Ndu udumali achilaha epe kpabekpabe; su epe: "T'epe yota-dzua eja ole, epe shi ayotaje l'uboku teke phu, e shi evutajeru epe eswa phu!" ¹⁴ Ndu udumali Fero abya echilaha ndu ishi l'ozi ndu Izurelu ono iphe; mbu ndu ono, epe fotaru dobe t'epe letaje ndu Izurelu enya ono; su epe: "?Bu ngunu kparu iphe, unu ta yodzudu eja unu unyaphua; me ntanu ege unu shi ayodzujehawa iya?"

¹⁵ Ndu ishi l'ozi ndu Izurelu ono abya awukfu Fero; su iya: "?Bu ngunu be iime epebe ndu ozi ngu ege-a?" ¹⁶ Ndu ozi ngu b'e te vutajeheduru eswa; temanu a sukwapu t'epe yoo eja. E chilaha ndu ozi ngu iphe; l'eke o kwa ndu nke ngu b'o shi l'eka."

¹⁷ Fero asu: "O bu ke mmanu ono, unu no ono kparu iphe, unu wataru okfu t'a haa unu t'unu je egwooru Ojejeje eja. ¹⁸ Unu tugbua nta-a je eje ozi, unu eje. E te evutaheduru unu eswa. Ole mkpako bukwa t'unu yota-dzujee eja ole, unu shi ayotaje!"

¹⁹ Ndu ishi l'ozi ndu Izurelu abya amaru l'epe nmawaru le gangu; l'epe nutsuaru l'e te egbototadu iphe l'aja ole, epe shi ayotaje l'uboku. ²⁰ Epe alufutalephu l'ufu Fero; phu Mosisu yele Eronu l'eke epe vudo l'eche epe; ²¹ su epe: "Te Ojejeje lekwa enya l'ipe-a, unu meru-wa; kpee unu ikpe iya! Ke l'unu kpatawaru; epe abya adu Fero yele ndu ozi iya ashi. Nta-a be unu wowaru mma ye epe l'eka t'epe gbushia epe."

*Ukwa Nchileke lẹ ya
a-dzofuta ndu Ízurelu*

²² Mósísu ejekfu Ojejoje bya asu iya: “Nggube Nnajiufu! ?Bu ngunu kparu iphe, i wotaru ndu-a egbe iphe-ehuka owaa? ?Bu ngunu kparu iphe, i ziru iya egbe ozi owaa? ²³ Keshinu teke ya jekfutsuaru Fero je egude epha ngu kfuru yeru iya b'o wotaru iphe-ehuka, du ege-a tukobe epe l'ishi. Ophu 'onwedu iphe, i meru lẹ phuu gude dzofuta ndu nke ngu.”

6

¹ Ya ndono; Ojejoje asu Mósísu: “Nta-a be i-phunua iphe, ya e-me Fero. Ke l'oo eka-ike be ya e-gude mee; yo haa epe; mbu l'oo eka-ike be ya e-gude mee; yo chifu epe l'ali iya.”

² Nchileke asu Mósísu: “L'oo yebedua bu Ojejoje. ³ Ya seru Ebirhamu l'ifu; see Ayizaku l'ifu; sekwaaphu Jekopu l'ifu; kfuru epe l'epha iya bu Nchileke, bu Okaribe-Kakota-Ike. Obenu l'epha iya ono, bu Ojejoje ono be ya te medu t'ephe maru. ⁴ Epe l'iya abya agbaa ndzu lẹ ya a-nu epe ali Kėnanu, bu eke epe shi buru l'ọ bu ndu laru alala. ⁵ Odo aburu lẹ ya nuwaru ude, ndu Ízurelu atsụ; mbu ndu ono, ndu Íjiputu meru; epe aburu ohu ono; nyata ogba-ndzu iya ono.

⁶ “Oo ya bu; unu su ndu Ízurelu: ‘L'ọ bu yebedua bu Ojejoje. Ya a-nafuta unu l'ozi mkpo-nyi-enya ono, ndu Íjiputu dzuberu unu ono; mee t'unu nweru onwunu; t'unu ba buhe ohu epe. Ya a-machi eka iya gude dzofuta unu; bya

emeshia iphe, dū biribiri gude nua ephe aphu. ⁷ Ya e-me unu; unu aburu ndu nk'iya; yebedua aburu Nchileke unu. Oo ya bu; unu amaru l'oo yebedua, bu Ojejoje bu Nchileke unu; mbu onye ono, nafutaru unu l'ozi mkpo-nyi-enya ono, ndu Ijiputu dzuberu unu ono. ⁸ Ya e-duta unu dubata l'ali ono, ya paliru aka iya imeli; ria angu le ya anu Ebirhamu; me Ayizaku; me Jekopu ono. Ya anu iya unu t'o buru okè-iphe unu. Oo yebedua bu Ojejoje.' "

⁹ Mosisu abya ezia ndu Izurelu, iphe ono, Nchileke ziru ono. Obenu l'ephe te yeduru iya onu; kele meji tofuwaru ephe; l'ozi mkpo-nyi-enya ono, e dzuberu ephe ono.

¹⁰ Ojejoje asu Mosisu ¹¹ t'o je ekfuaru Fero, bu eze ndu Ijiputu t'o haa ndu Izurelu t'ephe tugbua lufu le Ijiputu.

¹² Mosisu asu Ojejoje: "O -buru le ndu Izurelu ta ngaduru iya nchi; ?nanu ege Fero e-shi ngaaru iya nchi ege-a ya atsū ntsu-a?" ¹³ To du iya bu; Ojejoje abya ekfuaru Mosisu yele Eronu okfu ehū ndu Izurelu; me okfu ehū Fero bu, eze ndu Ijiputu; su t'ephe dufuta ndu Izurelu le Ijiputu.

Okpa-ikfu Mosisu; me ke Eronu

¹⁴ Owaa bu ndu, bu ishi l'enya-ufu nna ephe.

Unwu ke Rubenu, bu okpara Izurelu bu Hanoku; Palu; Hzuronu; me Kami. Ndu ono bukota ndu ikfu Rubenu l'ephe ha.

¹⁵ Unwu ke Simiyonu bu Jimelu; Jaminu; Ohadu; Jakinu; Zoharu; me Sholu, bu nwanyi

Kénanu m̀t́aru iya. Ndu ono bukota ndu ikfu Símiyónu l'èphe ha.

¹⁶ Owaa bú èpha unwu Lívayi l'ègè e deru èphe l'èkwo: Geshónu; Kohatu; m̀ Merari. Lívayi nòru ukporo afa ishingú l'afa iri l'èsa.

¹⁷ Unwu Geshónu l'ènya-ufu l'ènya-ufu bú Libuni; waa Shimeyi.

¹⁸ Unwu Kohatu bú Amuramu; Izuha; Héburonu; m̀ Uzèlu. Kohatu nòru ukporo afa ishingú l'afa iri l'èto.

¹⁹ Unwu Merari bú Mahuli; m̀ Mushi. Ono bú ndu ikfu Lívayi l'ègè e deru iya l'èkwo.

²⁰ Amuramu bè luru nwunne nna iya, bú Jokebèdu. Yò m̀t́aru iya Éronu; m̀ Mòsisu. Amuramu nòru ukporo afa ishingú l'afa iri l'èsa.

²¹ Unwu Izuha bú Kora; m̀ Nefègu; owaa Zikiri.

²² Unwu Uzèlu bú Mishèlu; m̀ Eluzafanu; owaa Sitiru.

²³ Éronu bè luru Elisheba, bú nwatibe Amínadabu; bukwaruphu nwunne Náshónu kè nwanýi. Elisheba ono am̀t́aru iya Nadabu; Abihu; Eliyéza; m̀ Itama.

²⁴ Unwu Kora bú Asiru; m̀ Elukana; owaa Abiyasafu. Ndu ono bú ndu ènya-ufu Kora.

²⁵ Eliyéza Éronu luru nwatibe Putèlu. Yò bya am̀t́aru iya Finehasu.

Ndu ono bukota ndu ishi ufu ndibe Lívayi l'ikfu l'ikfu.

²⁶ O bú Éronu ono; yèlè Mòsisu bú ndu Ojejoje sùru t'èphe shi lè Íjiputu dufuta ndu Ízurelu l'èphe ha! ²⁷ O bú èphe bú ndu, kfulu Fero,

bụ eze ndu Íjiputu kẹ odufuta ndu Ízurelu l'alì Íjiputu. Ọ kwaphụ Mósísu yẹle Éronu lanụ ono b'ọ bụ.

Éronu bụ onu, ekfuchitaru Mósísu

²⁸ Ya ndono; teke ono, Ojejoje kfulu yeru Mósísu l'alì ndu Íjiputu ono ²⁹ bẹ Ojejoje sụru iya: “Ọ bụ yẹbedua bụ Ojejoje. Zikota Fero, bụ eze Íjiputu iphemiphe ọbule ono, ya ziru ngu ono.”

³⁰ Obenu lẹ Mósísu sụru Ojejoje: “Keshinu ya bụ onye atsụ ntsụ; ?nanụ ẹge Fero e-shi ngabẹru iya nchị?”

7

¹ Tọ dụ iya bụ; Ojejoje asụ Mósísu: “Lekwa lẹ ya mewaru ngu; t'ì dụ Fero l'ọ bụ Nchileke. Nwunne ngu Éronu aburu onye a-nọdu ekfuchitaru ngu okfu. ² Kfukotakwa iphemiphe ọbule, ya kfulu ngu. Nwunne ngu Éronu e-kfulu Fero t'ọ haa ndu Ízurelu t'ẹphe lufu l'alì iya. ³ Obenu lẹ ya a-kpọ-chi Fero ọkpoma. Ya e-meshi iphe-ophulenyaa; mẹ iphe dughaa biribiri l'alì Íjiputu; ⁴ obenu lẹ Fero ta angaduru unu nchị. Ọ bụ teke ono bẹ ya e-byi ndu Íjiputu ẹka; meshia iphe, dụ biribiri; gude nua ẹphe aphụ; shi ẹge ono dufuta ndibe iya, bụ ndu Ízurelu l'ẹphe ha lẹ Íjiputu. ⁵ Ndu Íjiputu a-marua l'ọ bụ yẹbedua bụ Ojejoje teke ya machileruphu ẹka; byia ndu Íjiputu; dufuta ẹphe ndu Ízurelu l'ẹka.”

⁶ Mósísu yẹle Éronu abya emee iphe Ojejoje ziru ẹphe. ⁷ Mósísu nọwaru ụkporo afa ẹno;

Éronu anowa ukporo afa eno l'afa eto teke ephe jeru je ekfuru nu Fero.

Mgboro Éronu ghoru agwo

⁸ Ojejoje asu Mosisu yele Éronu: ⁹ “O -buru le Fero suru unu t'unu mee iphe-ophuleny gude koshi iphe, unu ekfu; nggu asu Éronu t'o wota mgboro iya togbo Fero l'ifu; t'o ghoo agwo!”

¹⁰ Ya ndono; Mosisu yele Éronu abya ejekfu Fero je emekota ege Ojejoje ziru ephe. Éronu atogbo Fero yele ndu ozi iya mgboro ono l'ifu; yo ghoo agwo. ¹¹ Fero abya ekukoo ndu mmamiphe; me ndu amamanshi. Ndu njibya Ijiputu ono egude uzo, ephe egudeje eme amamanshi; mekwaaphu iphe ono. ¹² Onyenonu l'ephe ha abya atogbokota mgboro nk'iya l'ali; yo ghoshia agwo. O le mgboro ke Éronu bya achiko mgboro ke ndu ono lekota. ¹³ Obekwanu l'obu Fero kpochileru-a ege o kpochiru; to ngaru ephe nchi, bu iya bu ege ono, Ojejoje kfuhawaru ono.

Mini ghoru mee

¹⁴ Ya ndono; Ojejoje asu Mosisu l'obu Fero kpochikwaru akpo-chi. O jikakwaru le ya ta ahadu ndu Izurelu t'ephe la. ¹⁵ Su iya: “Jekfu Fero l'utsu teke o-nodu eje l'enyimu. Nodu l'iku Nanyi kwaberu iya; nggu ewota mgboro phu, shi ghoo agwo phu gude l'eka. ¹⁶ Nggu asu iya le Ojejoje, bu Nchileke ke ndu Hibururu zikwaru ngu t'i bya asu iya t'o haa ndibe iya t'ephe la; k'opu ephe a-baru iya eja l'echi-egu. Obenu le keshinu teke ono b'e to kwedu. ¹⁷ Owaa iphe, Ojejoje

ekfu: 'Lẹ shita l'iphe-a; bẹ ịi-maru l'ọo yẹbedua bụ Ojejoje. Yẹbe Mósísu e-woru mgbọro-a, ya gude l'ẹke-a chia lẹ mini Náyiḷu. Mini ono aghọo mee. ¹⁸ Ẹma, nọkota lẹ Náyiḷu a-nwushihukota. Ẹnyimu ono eshihu erehu erehu; k'ọphu bụ lẹ ndu Íjiputu ta adudu ike ọngu mini, shi iya nụ.'

¹⁹ Ojejoje asụ Mósísu: "T'o kfuaru Ẹronu t'o wota mgbọro iya machia l'iphe, bụ mini, nọkota l'alị Íjiputu: l'iphe, bụ ẹnyimu; iphe, bụ nggele; iphe, bụ okpuru; mę iphe bụ mgbakọbe-mini nọnu; t'ọ ghọo mee. Mee a-tuko ẹkemeke ọbule dzuru l'alị Íjiputu; mbụ je akpaa l'iphe bụ ọdo-mini; ndu ọphu a pyiru apyipyi; mę ndu ọphu a kpuru akpukpu."

²⁰ Mósísu yẹle Ẹronu abya emee ẹge ono, Ojejoje ziru ẹphe ono. Yọ bya eworu mgbọro iya malia l'ifu Fero yẹle ndu ozi iya; bya echia ya lẹ Ẹnyimu Náyiḷu. Mini, nọ l'ẹnyimu ono l'ọ ha agbanwee bụru mee. ²¹ Ẹma, nọkota lẹ Náyiḷu anwushihukota. Mini ono eshikota erehu erehu; k'ọphu bụ lẹ ndu Íjiputu ta dudu ike ngwa mini, shi iya nụ. Mee ono achiko ẹkemeke ọbule sweta l'alị Íjiputu.

²² Ndu njibya kẹ ndu Íjiputu abya egude amamanshi mekwaaphu ẹge ono. Tọ dụ ya bụ; Fero akpọ-chilee obu iya ẹge ọ kpọ-chiru iya; k'ọphu bụ l'ẹ tọ ngaduru Mósísu yẹle Ẹronu nchị ẹge ono, Ojejoje kfuhawaru ono. ²³ Fero aghakọbe; laphushia azụ l'ufu iya; ọphu iphe ono 'erukpodua ya nụ l'ẹhu. ²⁴ Ndu Íjiputu abya

atushia nwogvu l'iku Náyìlu; ẹke ẹphe acho mini, ẹphe a-ngu; kele mini ẹnyimu ono ta dudu k'angungu.

Mbara abya ọgu

²⁵ A nọlephu abali ẹsaa; k'ọphu Ojejoje byiru ẹka le Ẹnyimu Náyìlu.

8

¹ Ojejoje asu Mosisu: "T'o jekfu Fero je asu iya: 'Owaa iphe Ojejoje ekfu: Haa ndibe iya t'ẹphe la; k'ọphu ẹphe eje a-baru iya ẹja. ² O -buru l'i jikaru t'ẹphe ba alashi; be ya e-gudekwa mbara bya ọgu l'ali ngu l'ọ ha. ³ Mbara a-tuko Ẹnyimu Náyìlu ji; kposhia bya eji ufu ngu; ji ime ọlo ẹke iizeje; ji oshi-azee ngu; ji ọlo ndu ozi ngu; ji ufu ndu ali ngu l'ẹphe ha; ji ọnu ekfu, eeshijeru ngu ite; me l'ochi, eegudeje agwo iphe, e gude emeru ngu buredi. ⁴ Mbara ono a-nọduje akfu-kogbaa ngu l'ehu; me l'ehu ndu ali ngu; me l'ehu ndu ozi ngu l'ẹphe ha.' "

⁵ Ojejoje asu Mosisu: "T'o kfuru Ẹronu t'o wolia mgboro iya ono; maa l'ẹnyimu ẹnyimu; me nggele nggele; me l'okpuru okpuru; mee te mbara bya edzuru ali Ijiputu."

⁶ Ẹronu abya amachia ẹka le mini, nokota l'ali Ijiputu. Mbara awufuta bya edzuru ali Ijiputu. ⁷ Obenu le ndu amamanshi ono gude amamanshi ẹphe mekwaaphu ege ono. Ẹphe emekwaaphu; mbara awubata l'ali Ijiputu.

⁸ Fero ekua Mosisu yele Ẹronu; su ẹphe: "T'ẹphe kfuru nu Ojejoje t'o wofuru yele ndu ali

iya l'ephe ha mbara-wa; ege ya ahaa ndibe unu t'ephe je agwaa Ojejoje.”

⁹ Mosisu asu Fero: “Le ya a-hakpo ngu t'i koo teke ya e-kfuru nu Nchileke l'okfu ehu ngu; l'okfu ehu ndu ozi ngu; me l'okfu ehu ndu ali ngu; k'ophu mbara ono a-ha ngu; haa ufu ngu; wulala le Enyimu Nanyi nwenkinyi.”

¹⁰ Fero asu: “L'o bu echile.”

Mosisu asu: “T'o du ege i kfuru; k'ophu ii-shi ege ono maru l'e to du onye du l'o bu Ojejoje, bu Nchileke ayi. ¹¹ Mbara ono a-ha ngu; haa ufu ngu; haa ndu ozi ngu; haa ndu ali ngu. Eke o-phodu nwenkinyi bu le Enyimu Nanyi.”

¹² Mosisu yele Eronu alufulephu l'ifu Fero; Mosisu abya araku Ojejoje le ke mbara ono, o meru; yo bya ogo l'ali-eze Fero ono. ¹³ Ojejoje abya emeeru Mosisu iphe, o roru iya. Mbara ono anwushihukota l'ulo; me l'ogbodufu; me l'egu. ¹⁴ A bya akua ephe l'ikpo l'ikpo. Ali ono l'o ha eshihu ke rukurugbangu. ¹⁵ Obenu le Fero phuleruphu le mbara ono gwwaru; woru okpoma iya kpochia. Ophu o kwehedu ngaberu Mosisu yele Eronu nchi, bu iya bu ege ono, Ojejoje kfuhawaru ono.

Mkpurumkpu abya ogo

¹⁶ To du iya bu; Ojejoje asu Mosisu t'o kfuru Eronu t'o machia mgboro iya chia l'aja, no l'ali; k'ophu aja ono a-gho mkpurumkpu; dzuru ali Ijiputu. ¹⁷ Ephe emee ya ege ono. Eronu abya amachia mgboro ono; chia l'aja, no l'ali. Mkpurumkpu abya erikputa madzu yele

anụ. Iphe, bụ eja nọ l'alị Íjiputu mgburumgburu aghọo mkpụrúmkpu. ¹⁸ Ndu amamanshi ono abya emelaha t'ephe gude amamanshi mekwaaphu ege ono. Ephe ta dị ike mee ya. Mkpụrúmkpu ono achiko madzụ yele anụ rikputa.

¹⁹ Ndu amamanshi ono asụ Fero: "L'iphe-wa bẹ eka Nchileke dukwa." Obenu lẹ Fero kpochilerua obu; to kwe ngabẹ nchị; bụ iya bụ ege ono, Ojejoje kfuhawaru ono.

Ijiji abya ogu

²⁰ Ya ndono; Ojejoje asụ Mosisu t'o tehu l'onmewa utsu; jekfu Fero m'o jedelephu l'enyimu; sụ iya lẹ Ojejoje sụru: "T'ọ haa ndibe iya t'ephe laa; je abaaru iya eja. ²¹ O -buru l'e ti hadu ndibe yebe Ojejoje t'ephe la bẹ ya e-zikwa ijiji t'o tsuru dududu; wụ-kfuta ngu; wụ-kfuta ndu ozi ngu; wụ-kfuta ndu alị ngu; mekwaphu ụlo ngu l'ọ ha. Ụlo ndu Íjiputu bẹ ijiji e-jikota l'etsu dududu; mbụ jeye l'alị eke ephe adzoje okpa.

²² " 'Obenu lẹ mbọku ono bẹ ya e-me t'alị Góshenu dị iche. Mbụ l'ẹke ndibe iya bu b'ẹ ta aphudu ijiji; k'ophu ịi-maru lẹ yebedua, bụ Ojejoje nọ l'alị-a. ²³ Ya a-kpa okè l'ẹke ndibe iya me ndibe ngu nọ. Iphe-ophulenyawa bụ echile bẹ oo-me.' "

²⁴ Ojejoje abya emee ya ege ono. Ijiji etsuru dududu wubata l'ufu Fero; me l'ulo ndu ozi iya; me l'alị Íjiputu l'ọ ha. Ijiji ono achikolephu alị Íjiputu l'ọ ha mebyishikota.

²⁵ Fero abya ekua Mósísu yẹ́lẹ́ Érọ́nu; sù ẹ̀phẹ: “Unu je agwaa Nchileke unu ọ̀bu l'alì ẹ̀ke-a!”

²⁶ Obenu lẹ́ Mósísu sùru iya: “Lẹ́ tọ́ dùkwa mma ẹ̀ge ono; kẹ́ l'iphe, ẹ̀phẹ egudeje agwa Ojejoje, bú Nchileke ẹ̀phẹ búkwa akpamara l'ẹ̀nya kẹ́ ndu Íjiputu. Ẹ̀phẹ -gudekwanu iphe, bú akpamara gwoo eja; ?ndu Íjiputu ta atọ́-gbukwa nù ẹ̀phẹ lẹ́ mkpuma. ²⁷ Ayi e-jekwa ije abalì ẹ̀to jerua l'echi-ẹ̀gu je egwooru Ojejoje, bú Nchileke ayi eja l'ẹ̀ke ono; ẹ̀ge ọ́ tọ́ru l'ekemu t'ayi mee.”

²⁸ Fero asù: “Ya a-ha unu t'unu je egwooru Ojejoje, bú Nchileke unu eja l'echi-ẹ̀gu. Ọ́lẹ́ t'unu be ejenukakwa ote-ẹ̀nya. Unu ḱfuru nùru iya Nchileke nta-a!”

²⁹ Mósísu asù iya: “Ya -shilephu l'ẹ̀ke ìino lùfu bẹ́ ya e-kfuru nù Ojejoje; k'ọ̀phu ijiji ono, etsu dududu ono a-ha nggùbe Fero; haa ndu ozi ngu; hakwaaphu ndu alì ngu. Ọ́lẹ́ tẹ́ nggùbe Fero ba agbahekwa ẹ̀regede; shi ẹ̀ge ono jìka tẹ́ ndu Ízuru lu be eje egwooru Ojejoje eja!”

³⁰ Mósísu eshi l'ẹ̀ke Fero nọ́ lùfu; je ekfuru nù Ojejoje. ³¹ Ojejoje emee iphe, Mósísu rọ́ru iya. Ijiji ono aparu Fero; mẹ́ ndu ozi iya; mẹ́ ndu alì iya haa; to nwehe m'ọ́o ijiji lanù, phọ́duru nù. ³² Fero akpọ́-chikwaaphu obu; to kwe tẹ́ ndu Ízuru lu tųgbua.

9

Ọ́nwu elu

¹ Ya ndono; Ojejoje asù Mósísu: “T'ọ́ jekfu Fero je asù iya: ‘Ọ́waa iphe, Ojejoje, bú Nchileke kẹ́ ndu Híburu ekfu. Ọ́ sùru “T'a aa ndibe iya t'ẹ̀phẹ

je; je abaarụ iya ẹja!” ² Ị -jịka t'ẹphe be eje; ọgude ẹphe ³ bẹ Ojejoje e-gudekwa ẹka iya ye ẹjo ome-l'ẹhu t'ọ bya achiko elu unu gbushia. Mbụ l'oo-gbushi inya unu; gbushia nkakfụ-igara unu; inya-ivu unu; eswi unu; aturu unu; mẹ egbu unu. ⁴ Ọbule Ojejoje a-kpa oke l'ẹke elu ndu Ízurelu; mẹ l'ẹke kẹ ndu Íjiputu nọ; k'ọphu bụ l'ẹ to nwedu elu kẹ ndu Ízurelu m'ọo nanu a-nwuhu nu. ’ ”

⁵ Ojejoje abya eyee teke oo-mee iphe ono; sụ l'ọo echile bẹ yẹbe Ojejoje e-me iphe ono l'alị-a. ⁶ Yo be echile iya; Ojejoje emee ya. Elu ndu Íjiputu anwushihukota. Obenu l'ẹ to nwedu kẹ ndu Ízurelu m'ọo nanu, nwuhuru nu. ⁷ Fero eye ndu jeru je aphụ l'ẹ to nwedu elu kẹ ndu Ízurelu m'ọo nanu, nwuhuru nu. Obenu lẹ Fero kpọ-chilerua obu; to kwe tẹ ndu Ízurelu tugbua.

Iphe-etsetse abya ọgu

⁸ Ya ndono; Ojejoje asụ Mosisu mẹ Ẹronu: “Unu kpota ntụ, jiru mkpoji ẹka l'ovo-vọku; tẹ Mosisu ghaa ya l'ifu ẹke, Fero nọ. ⁹ Oo-tsukashihu l'ọ bụ udzu; jegbaru alị Íjiputu; ghọo iphe-etsetse teshia madzụ yẹle anu, bu l'alị ono l'ọ ha; fushihu bugbaaru ẹphe ọnya l'ẹhu.”

¹⁰ Ya ndono; ẹphe eje ekpota ntụ-ọku; bya evudo Fero l'ifu. Mosisu eworu ntụ-ọku ono phekashia l'imeli. Iphe-etsetse abya etsekashia madzụ; mẹ anu; fushihu buru ẹphe ọnya l'ẹhu. ¹¹ Ndu amamanshi ta dụ ike vudo Mosisu l'ifu; kẹ l'iphe-etsetse ono tshikwaruphu ẹphe ẹge o tshiruru ndu Íjiputu ọphu l'ẹphe ha. ¹² Obenu

lẹ Ojejoje kpọ-chiru Fero obu; tọ ngaru Mósísu yẹlẹ Éronu nchì, bụ iya bụ ẹge ono, Ojejoje kfuhawaru iya Mósísu ono.

Aka-mini abya ọgu

¹³ Tọ dọ iya bụ; Ojejoje asụ Mósísu: “Nmaa ẹwa l'utsu je evudo Fero l'ifu; sù iya: ‘Ọwaa iphe, Ojejoje, bụ Nchileke kẹ ndu Híburu kfulu: Haa ndibe iya t'ẹphe je; je abaaru iya ẹja. ¹⁴ Ọdumeka bẹ ọgiya-a bẹ ya e-wota ẹjo mk-pakehu, a-lọ nggu lẹ ndu ozi ngu; mẹ ndu alì ngu ẹka l'obu; k'ọphu ịi-makwanuru l'ẹ tọ dudu onye dọ l'ọ bụ yẹbedua lẹ mgboko-a. ¹⁵ Ishi ya aburu lẹ nta-a bẹ ya ga amachihawa ẹka; gude ẹjo ome-l'ẹhu gbushia nggu lẹ ndu alì ngu; unu achihu lẹ mgboko-a. ¹⁶ Obenu l'iphe, kparu iphe, ya gude haa ngu bụ k'ọphu ya e-koshi ngu ẹge ike kẹ yẹbe Ojejoje habe nshinu; ee-kfudzuru ẹpha iya lẹ mgboko l'ọ ha. ¹⁷ Obenu l'iipalikwadu onwongu imeli l'ẹke ndibe iya nọ; jìka l'ẹ tìi hadu ẹphe t'ẹphe la. ¹⁸ Egbe nta-a echile bẹ ya e-me t'ẹjo aka-mini tọ l'alì-a; mbụ egbe aka-mini ọphu ẹ ta túbua l'alì Íjiputu keshinu teke ọ dọberu nọdu byeye ntanu-a. ¹⁹ Zikwaa ozi nta-a t'e je achibata elu ngu dobe l'ẹke iphe e-gbochita iya; kẹ l'aka-mini ono a-tụ-gbushikota madzụ; tų-gbushia elu, nọ l'egu, ẹ ta chibatadu l'ufu; ẹphe anwushihu.’ ”

²⁰ Ndu ozi Fero ndu ọphu atsu Ojejoje egvu achibata-kebewaphu ohu ẹphe; mẹ elu ẹphe l'ime ọlo. ²¹ Obenu lẹ ndu ẹ-te nwedu iphe ẹphe guberu Ojejoje haru ohu ẹphe; mẹ elu ẹphe l'egu.

²² Ya ndono; Ojejoje asu Mosisu t'ò machia ẹka l'akpamigwe tẹ aka-mini wata adashi l'ali Ijiputu tu-gbushia madzu; me elu; me iru, nokota l'ali Ijiputu. ²³ Mosisu amachilephu mgboro iya l'akpamigwe; Ojejoje ezia egbe-igwe yele aka-mini; yo wata adada. Ebemu-igwe l'eku meremu meremu. Ojejoje emee aka-mini; yo chia l'o bu mini l'ali Ijiputu. ²⁴ Aka-mini ono l'ada; ebemu l'eku o-ji-l'eka-togbo ono. Yo buru ejo oke pherephere, ha nshinu; ke l'o bu ono bu oke pherephere, kakota nshinu le pherephere, phejewaru nu l'ali Ijiputu keshinu ophu o duberu buru mba k'eka iya. ²⁵ L'ali Ijiputu mgburumburu be aka-mini ono tu-gbushikotaru iphemiphe obule, nokota l'egu: madzu me elu. Yo tupyashia iphemiphe obule, futaru l'egu; zijashitsua iphe bu oshi, no l'egu ezijashi. ²⁶ Eke, e to tudu aka-mini ono nwenkinyi bu l'ali Goshenu, bu eke ndu Izurelu bu.

²⁷ Ya ndono; Fero ezia t'e je ekuaru iya Mosisu yele Eronu; bya asu ephe: "Le ya mewaru eji. Le Ojejoje be iswi du maa; yebedua, bu Fero yele ndu nk'iya achọ okfu. ²⁸ Unu kfuru nu Ojejoje; ke l'egbe-igwe ono yele aka-mini ono tuta-shiwaru. Ya a-ha unu t'unu laa; unu ba anphe odo."

²⁹ Mosisu asu iya: "Le ya -lufulephu le mkpukpu-a be ya a-chili ẹka imeli; kfuru nu Ojejoje. Egbe-igwe a-ha agbagba; aka-mini adabuhu; k'ophu ii-maru le mgboko-a bu ke Ojejoje. ³⁰ Obenu le ya marua le nggubedua; nggu le ndu ozi ngu ta awatada otsu Ojejoje, bu Nchileke egvu."

³¹ Òghù balì yẹle oghu fulakusu bẹ aka-mini ono mebyishikotaru; kẹ lẹ balì eyeshiwa nebyi; ọphu bẹ fulakusu abụkwaduru-a igu bẹ ọotsu. ³² Obenu lẹ witu; mẹ supélutu b'ẹ to mebyishidu; kẹ l'ẹ tọ bụdu teke ono bẹ ọomije.

³³ Mósísu aparu Fero haa; shi lẹ mkpụkpụ ono lufu; je apalia ẹka imeli machiáru Ojejoje. Egbe-igwe ono yẹle aka-mini ono aburu kẹ nyonyoronyongu; mini ono aburu kengu l'alì ono.

³⁴ Fero aphulephu lẹ mini ono chí-buhuwaru; aka-mini ono yẹle egbe-igwe ono ebuhuwa; yo mekwaa iphe, dù ẹjì ọdo. Yẹbedua yẹle ndu ozi iya akpọ-chikwaa obu ẹphe ọdo. ³⁵ Ọkpoma Fero abya akpọ-chikwaa; ọphu o kwedu haa ndu Ízurelu t'ẹphe la; bụ iya bụ ẹge ono, Ojejoje shihawa Mósísu l'ọnu kfua ono.

10

Igube abya ọgu

¹ Ya ndono; Ojejoje asụ Mósísu: “Jekfu Fero; kẹle ya kpọ-chiru iya obu; kpọ-chia obu kẹ ndu ozi iya; k'ọphu ya e-mekota oke iphe-ọphulenyá, dughbaa biribiri l'ẹke ẹphe nọ; ² k'ọphu unu akọru unwu unu; mẹ unwu nwanwa unu ẹge ya gude meshia ndu Íjiputu ike; mẹ ẹge ya gude mee oke iphe-ọphulenyá l'ẹke ẹphe nọ. Unu amakwanuru l'ọ bụ yẹbedua bụ Ojejoje.”

³ Ya ndono; Mósísu yẹle Éronu abya ejekfu Fero; je asụ iya: “Ọwaa iphe, Ojejoje, bụ Nchileke kẹ ndu Híburu ekfu. Ọoji: ‘?Bụ jeye teke ole; bẹ ịi-jika-be owozita onwongu alì l'ẹke ya nọ? Haa ndibe iya t'ẹphe la; k'ọphu ẹphe a-baru

iya eja! ⁴ O -buru l'i jikaru t'ephe ba lashì bẹ ya e-gude igube bata l'ali ngu echile. ⁵ Oo-bya achiko ali ono nyinwukota; k'ophu bu l'e to dudu eke aaphu uzo l'ali ono. Yo chiko iphe, aka-mini mebyishiphodoru tapyashikota; tapyashikwaaphu iphe bu oshi, futaru l'egu unu. ⁶ Oo-bya atuko ulo ngu; ulo ndu ozi ngu; me ali Ijiputu l'o ha nakota. Iphe ono bu iphe, nna ngu; me nna ngu oche phe ta aphubua l'ali-a; eshinu teke ephe laru eke-a byeye nta-a.' " Mosisu aparu Fero haa; ghakobe; yo buru iya alala.

⁷ Ndu ozi Fero asu Fero: "Bụ teke ole bẹ nwoke-a a-cho-beru ayi okpu-akpohu-a? Haa ndu-a t'ephe laa je abaaru Ojejoje, bu Nchileke ephe eja. ?Ti madu l'ali Ijiputu buwa kpurupy-ata?"

⁸ Ya ndono; a bya eduphuta Mosisu yele Eronu azu l'ifu Fero. Yo su ephe: "Unu je abaaru Nchileke unu eja! Olobu; ?bu ndu ole; ephe le ndu ole e-je?"

⁹ Mosisu asu: "Ayi l'unwegirima ayi; me ndu k'ogurenaya; me unwu ayi: ndu k'unwoke; me ndu k'unwanyi a-tukokwa yiru. Ayi atukokwaphu aturu ayi; me eswi ayi ruta; ke l'ayi a-gbaru Ojejoje ayi aji."

¹⁰ Fero asu ephe: "Te Ojejoje swibukwaaru unu; m'o buru le ya a-ha unu t'unu l'unwegirima unu yiru tugbua. Nta-a b'o doru enya l'oo iphe, du eji be unu ari k'ememe. ¹¹ Waawa-o; t'o buru ndu k'unwoke nwenkinyi be unu e-gude je abaaru Ojejoje eja; keshinu ophu o bu iphe ono

be unu shi ime-teke-wa rota!" Ya ndono; a chifu Mosisu yele Eronu l'ifu Fero.

¹² Ojejoje asu Mosisu t'o machia eka maa l'ali Ijiputu; te igube wubata l'ali ono bya achiko iphe, futaru l'egu l'ali ono tapyashikota; mbu iphe, aka-mini mebyishiphodoru.

¹³ Ya ndono; Mosisu abya eworu mgboro iya maa l'ali Ijiputu. Ojejoje abya emee; pherephere, shi l'uzo enyanwu-ahata awata ephephe. Pherephere ono ephekota l'ali ono: eswe l'enyashi. A lufutashia l'utsu; pherephere ono evubatawa igube l'ali ono. ¹⁴ Igube atuko Ijiputu nata; nyinwukota ekemeke obule l'ali ono. Etu egbe igube onanu ta adubua; t'o bya l'adu odo. ¹⁵ Yo nyinwukota ali ono l'o ha; gbururu jeye; ekemeke obule ejihu ke kpalungu. Epe abya atuko iphe, phoduru nu l'aka-mini ono byatsuaru tapyashikota; mbu iphemiphe obule, rutakpooru iru l'egu; mekwaphu akpuru oshi. Ekwo oshi; me iphe, a koru l'egu te nwedu m'oo nanu, phoduru nu l'ali Ijiputu l'o ha.

¹⁶ Fero etsopyabewaphu kua Mosisu yele Eronu; su epe: "Le ya meswewaru Ojejoje, bu Nchileke; bya emeswekwaaphu unubedua.

¹⁷ Byiko; gufuaru iya nvu k'ugbo lanu-a; nggu ekfuru nu Ojejoje, bu Nchileke unu t'o wofuru iya ejo iphe-ehuka-a!"

¹⁸ Mosisu aparu Fero haa; lufu je ekfuru nu Ojejoje. ¹⁹ Ojejoje abya agbanwee pherephere ono; mee ya; yo buru eze pherephere, ha nshinu, shi l'uzo enyanwu-ariba bya evuta igube ono l'o ha je enwuru ye le Eze Enyimu Uswe. To

dùhe m'òo igube lanu, phòduru nu l'alì Íjiputu. ²⁰ Òle Ojejoje kpò-chilerua Fero obu; k'òphu bu l'ẹ to kwedu; haa ndu Ízurelu t'ẹphe la.

Ọchi abya ọgu

²¹ Ya ndono; Ojejoje asu Mòsisu t'ọ machia ẹka maa l'akpamigwe; t'ochi gbaa l'ekemeke ọbule l'alì Íjiputu. Ọchi, e-me tẹ ekemeke ọbule gbahu tsukiribangu. ²² Mòsisu abya amachia ẹka maa l'akpamigwe. Alì Íjiputu mgburumgburu aburu tsirikiti; nọ abalì ẹto. ²³ Tọ dọ onye phuru ibe iya; t'o nwe onye phuru ọzo; k'ẹ t'o shi l'ẹke o bu lufu; jeye abalì ẹto eswee. Obenu lẹ ndu Ízurelu bẹ iphoro nọ l'ẹke ẹphe bu.

²⁴ Ya ndono; Fero ekua Mòsisu; sọ iya: “Unu je abaaruu Ojejoje eja! Unu dutakota unwanyi; mẹ unwegirima unu t'unu l'ẹphe yiru! Iphe, unu a-ha nwenkinyi bu aturu; mẹ eswi unu.”

²⁵ Obenu lẹ Mòsisu sọru iya: “Ìi-hafukwaaphu ayi t'ayi gude iphe ayi e-gude gwooru Ojejoje, bu Nchileke ayi ngweja-ukfuru; mẹ ngweja mmanu ọdo. ²⁶ Ọo ya bu l'ayi e-ruta elu ayi. Ayi ta ahakwa m'ọ bu eswi lanu l'ẹke-a; k'òphu ayi e-shi iya hata ọphu ayi e-gude baaru Ojejoje, bu Nchileke ayi eja. Ọ -budu l'ayi jeruru ẹke ono bẹ ayi ta amadu ndu ọphu ayi e-gude baaru Nchileke eja.”

²⁷ Òle Ojejoje kpò-chilerua Fero obu; k'òphu ẹ to kwedu haa ndu Ízurelu t'ẹphe tugbua. ²⁸ Fero asu Mòsisu: “Gbeshi iya l'ifu nta-a. T'ẹ b'ọ dühakwa mboku, ìi-bya bya evudo iya l'ifu ọdo.

Mboku, i byaru iya ege ono odo be aa-chokwa ngu achochu!”

²⁹ Mosisu asu iya t'ọ du nu ege o kuru. Le ya ta abyahakwa iya ovudo l'ifu odo.

11

Mgbonwu abya odu

¹ Ya ndono; Ojeje asu Mosisu: “Le ya egudufua oke iphe-ehuka lanu byakfuta Fero yele ndu Ijiputu. E -metsulephu be oo-kwee t'unu shi l'eke-a wufu. O -kwelephu be oo-chishikota unu l'unu ha. ² Kfuaru ndu Izurelu; te unwoke ephe; me unwanyi ephe jekfu ndu obutobu ephe je arota ephe iphe, e meru le mkpola-ocha; me ophu e meru le mkpola-ododo.” ³ Ojeje abya emee; ndu Izurelu atuba ndu Ijiputu l'enya; mekwaaphu te ndu ozi Fero; me ndu Ijiputu l'ephe ha kwabe Mosisu l'onwiya eze ugu, ha nshinu.

⁴ To du iya bu; Mosisu asu: “Owaa iphe, Ojeje ekfu: 'L'uzo echi-abali be yebe Ojeje atuko ali Ijiputu jekota. ⁵ Iphe bu ndu, bu okpara l'ali Ijiputu a-nwushihukota; shita l'okpara Fero, bu eze; je akpaa l'okpara nwanyi, bu ohu, bu onye akwojeru iya iphe; mekwaphu elu, bu iya vuru uzo waa nne iya oswa. ⁶ Oke uzu-ekwa, du egvu a-da l'ali Ijiputu gbaa mgburumgburu; mbu egbe uzu-ekwa, etu iya e-ta dubua; to bu l'oo-bya l'adu odo. ⁷ Obenu l'eke ndu Izurelu no b'ete to nwedu m'oo nkuta, a-gboru madzu; m'o bu anu ogbo.’ Teke ono; unu amaru le Ojeje

bẹ kparu ókè l'ẹke ndu Íjiputu; ẹphe ẹ ndu Ízurelu nọ. ⁸ Iphe, bụ ndu ozi ngu-a l'ẹphe ha a-wukfuta iya bya ebyiaru iya ikpere; sụ: "Tẹ ya tųgbuwaru; yẹle ndu tso iya nų l'ẹphe ha!" O -metsulephu ẹge ono; ya atųgbua." Ya ndono; Mosisu egude ẹhu-eghughu; shi Fero l'ifu lufu-shia.

⁹ Tọ dų iya bụ; Ojejoje asụ Mosisu ẹ Fero te ekwekwa angarų iya nchị; k'ọphu ya e-shikwanu ẹge ono meshia igweligwe iphe-ọphulenyia l'alị Íjiputu. ¹⁰ Mosisu yẹle Éronu emeshikota Fero iphe-ọphulenyia ono l'ifu. Obenu ẹ Ojejoje kpọ-chilerua iya-a obu; to kwe haa ndu Ízurelu t'ẹphe shi l'alị iya lashia.

12

Ajị Esweta

¹ Ojejoje asụ Mosisu yẹle Éronu ẹ Íjiputu:
² "Ọnwa-a, ayi nọ nta-a a-bųjeru unu ọnwa mbų l'afa. ³ Kfuaru ndu Ízurelu l'ẹphe ha l'o -rua mbọku, ọnwa-a a-gba abalị iri; tẹ nwoke, nọnu kpụta nwatųru lanų doberu yẹle ndibe iya. ⁴ O -bųru ẹ ndibe onye ọbu ta hadu l'igwe; k'ọphu bụ ẹ nwatųru ọphu kariru ẹphe ẹka; ẹphe ejekfu ndu katsųa ẹphe obunyabe ntse t'ẹphe l'ẹphe gbaru mgba ẹ nwatųru lanų; mẹ ẹphe gų-gee onwẹphe ọgu; maru ole, ẹphe dų. Unu lee ẹnya; maru l'ẹge onyemonye a-dų ike taa. ⁵ Anų, unu a-fọta a-bųru anų, gbarų afa; bųru okee ya; bya abųru ọphu ẹ te nwedu ntųpọ. Unu -eshidu l'atųru; unu eshi ẹ nnebyi egbu fọta iya. ⁶ Unu

leta iya ẹnya gbururu jeye mbọku, ọnwaa-a agba abalị iri l'eno. Ọ bụ mbọku ono bẹ iphe, bụ ndu nonu lẹ Ízurelu e-gbushikota nk'ephe l'uzo-ẹnnyashi iya. ⁷ Ephe aharu mee ya nata; tee lẹ mgboro oshi-ibo; mẹ l'eli oshi-ibo, nọkota l'ulo, ephe nọ ata anụ nwaturu ono. ⁸ Enyashi ono bẹ ephe a-hụ anụ nwaturu ono ahuhu taa yele ekwo oshi, atso ile; mẹ buredi, ẹ te yedu iphe, ekoje buredi. ⁹ Unu be eshikwa anụ ono eshishi; ọphu unu atakwa iya l'onyingu. Ọ bụlephu t'unu hushia ya l'ọku; mbụ ishi iya; mẹ ọkpa iya; mękpo iphe-epho iya. ¹⁰ T'ẹ b'o nwekwa ọphu unu a-ha t'ọ bọo nchi. Ọ -buru l'o nweru ọphu a haru; yọ nọo lufuta l'utsu; unu kpokwaa ya ọku. ¹¹ Ọwaa ẹge unu e-gude taa ya ndo-ọ: Unu gude akpọ tubuta uwe unu; unu eyee akpọkpa unu l'ọkpa; paru mgboro unu l'eka. Unu ataa ya wobuwobuwobu; kẹ l'ọ bụ Aji Esweta kẹ Ojejoje.

¹² “Enyashi ono kwaphu; bẹ ya e-jekota l'alị Íjiputu; gbushikota iphe bụ ọkpara; lẹ madzụ mẹ l'elu. Iphe, bụ agwa ndu Íjiputu l'ọ ha; bẹ anụ chikikfuu. Ọ bụ yẹbedua bụ Ojejoje. ¹³ Mee ono a-buru iphe-ọhubama, e-koshije ọlo ọphu unu nọ; k'ọphu bụ; ya -phulephu mee ono; ya esweta unu. Ẹ to nwedu ẹjo iphe-ememe, eru unu l'ehu teke ono, ya a-nọdu egbushi ndu Íjiputu ono.

¹⁴ “Mbọku ono a-buru unu mbọku eswe-iphe, unu e-gudeje nyata iphe-a; tsube l'ogbo rua l'ogbo bẹ unu a-gbajẹ iya; yọ buru aji kẹ Ojejoje. Ekemu ono a-nọdu gbururu jeye lẹ gbururu.

¹⁵ Abalị ẹsaa bẹ unu a-ta buredi, ẹ te yedu iphe,

ekoje buredi. Mbọku ke mbụ be unu e-wofukota iphe, ekoje buredi l'ulo unu. Ke l'iphe bu onye taru iphe, e yeru iphe, ekoje buredi shita le mbọku mbụ ono jeye le mbọku k'esaa ono be ee-bufu le Ízurelu. ¹⁶ Mbọku ke mbụ be unu e-nweru ndzuko, du nsọ; bya enwekwaruphu odo mbọku k'esaa. T'e b'o dukwa iphe, unu e-je ujiku labu ono; gbahalephu nri, unu e-ri be unu e-shije. Yo buru iphe, unu e-meje ndono nwenkinyi.

¹⁷ “Unu gbaje Aji Buredi, e te kodu ekoko; kele o bu mbọku ono gedegede be ya dufutaru unu l'unu ha l'ali Ijiputu. Unu dobe mbọku ono; t'o buru mbọku, unu a-gbaje aji; t'o buru ekemu unu e-dobe shita l'ogbo rua l'ogbo. ¹⁸ L'onwa mbụ phụ be unu a-taje buredi, e te yedu iphe, ekoje buredi; shita l'urenyashi mbọku, onwa ono gbaru abali iri l'eno jeye l'urenyashi mbọku, o gbaru ukporo abali l'abali lanu. ¹⁹ Abali esaa b'e ta aphudu iphe, ekoje buredi l'ulo unu. Onye rikpooru iphe, e yeru iphe ekoje buredi be ee-bufu le ndu Ízurelu; me onye ono: o bu mbyamumba; m'o bu onye a muru l'ali ono. ²⁰ T'e b'o nwekwa iphe, e yeru iphe, ekoje buredi, unu e-de onu. Eke unu bu; eke unu bu; unu taa buredi, e te kodu ekoko!”

²¹ To du iya bu; Mosisu abya ekua ndu, bu ogurenya Ízurelu l'ephe ha; su ephe: “Unu tugbua nta-a nta-a je afota anu ophu unu le ndibe unu e-gbu gude gbaa Aji Esweta nk'unu. ²² Unu ewota ekwo isopu, du jikfujikfu tsee le mee anu phụ, a nakoberu l'eze-efere phụ tee

l'eli oshi-ibo ono; mę mgboro iya ęphe ębo. T'ę b'o nwekwa l'unu ha; onye a-lufu etezi jeye l'utsu; ²³ k'ophu bu; teke Ojejoje a-nodu eswe; eje ogbushi ndu İjiputu; o -phụwa mee, e teru l'eli oshi-ibo; mę mgboro iya; yo sweta ibo onanu. Ę too kwedu tę mgbugbu-madzụ ono bata l'ulo unu bya unu egbugbu.

²⁴ “Unu mejekwa iphe-a t'ọ buru nsọ, a-duru unu l'eri unu gbururu jeye lę gbururu. ²⁵ Unu -bahulephu l'alị ono, Ojejoje a-nụ unu ono; bu iya bu iphe ono, o kweru ukwa iya ono; unu mejekwa ome-l'alị ono. ²⁶ O -buru l'unwu unu jiru unu; sụ: ‘?Bu ngunu bę ome-l'alị ono bu l'ęke unu nọ?’ ²⁷ Unu sụ ęphe: ‘L'ọ bu ngweja ogbu anụ Ajị Esweta, aachiru Ojejoje, bu onye swetaru ọlo ndu İzurelu l'alị İjiputu je egbushia ndu İjiputu; t'o nwe ndibe ayi, o gburu.’ ”

Ndu İzurelu anulephu iphe ono; fozita ishi; baaru Ojejoje ęja. ²⁸ Ndu İzurelu abya emee iphe ono ęge Ojejoje toru Mosisu yele Ęronu okpa iya; yo buru ęge ono bę ęphe meru iya.

²⁹ Yo rua l'echi-abalı; Ojejoje abya egbushikota okpara ndu İjiputu l'ęphe ha; shita l'okpara Fero, bu onye nọ l'aba-eze; jeye l'okpara onye mkporo, a tu-chiru l'oka-mkporo; mekwaphu iphe, waru elu ęphe oswa. ³⁰ Fero yele ndu ozi iya; mę ndu İjiputu l'ęphe ha etehu l'enyashi; uzu-ekwa adawa l'alị İjiputu gbaa mgburungburu; kę l'ę to nwedu ufu, nọ l'alị ono m'ọ nanu; madzụ ta nwuhudu.

Awụfu unwu İzurelu lę İjiputu

³¹ Fero abya ekua Mósísu yele Éronu l'enyashi ono; sù ephe: “Unu gbeshi; tugbua; unu le ndu Ízurelu. Unu haa ndu alì iya; tugbua je abaaru Ojejoje eja, bu iphe, unu shi keshinu ono róta.

³² Unu ruta aturu unu; me eswi unu; bu iya bu iphe, unu shi ekfu gude tugbua. Olobu; unu gokwaaru iya onu-oma.”

³³ Ndu Íjiputu l'achishi ndu Ízurelu oku t'ephe mee egwegwa lufu l'alì eke ono; ke l'ephe suru l'odumeka be ephebe ndu Íjiputu a-gwukwa.

³⁴ Ndu Ízurelu ekpota iphe, eegudeje eghe buredi kpojia ochi buredi; gude uwe ephe kechia ya; paru iya l'ukuvu; ophu ephe eyedu iya iphe, ekoje buredi.

³⁵ Ndu Ízurelu emee ege Mósísu ziru ephe; bya arokoo ndu Íjiputu iphe, e meru le mkpola-ocha; me ke mkpola-ododo; me uwe.

³⁶ Ojejoje emee; ndu Ízurelu atuba ndu Íjiputu l'obu; ndu Íjiputu anukota ephe iphe, ephe roru ephe. Ephe eshi ege ono gwoo iphe ndu Íjiputu; lashia.

³⁷ Ndu Ízurelu eshi le Ramesesu jeshia Súkotu. Unwoke ndu ophu gude okpa eje rukwaru ukporo unu madzu ukporo eto l'ukporo unu madzu iri l'ise;* a gufukwa unwanyi; me unwegirima. ³⁸ Ndu odo dukwaphu l'igwe tsoru ephe; wakwaphu ikpotima elu; mbu aturu; me eswi. ³⁹ Iphe, eegheje buredi, ephe shi l'alì Íjiputu gude be ephe gude ghee akara, e te yedu iphe, ekoje buredi. Iphe meru iphe; iphe, ekoje buredi ta nodu iya bu l'a chifuru ephe achifu l'alì

---

* **12:37** 12:37 Iphe o bu bu 6,000.

Íjiputu; ọzo ta dūhe ẹphe k'ọkwakobe nri, ẹphe e-ri.

⁴⁰ Iphe, ndu Ízurelu nọru lẹ Íjiputu bu unu afa l'ukporo afa l'afa iri. ⁴¹ Yo rulephu mbọku, unu afa l'ukporo afa l'afa iri ono gvuru gẹdegede; ndibe Ojejoje l'ẹphe ha, bu iya bu ndu Ízurelu; awufukota l'alì Íjiputu. ⁴² Keshinu ọphu Ojejoje muru ẹnya l'enyashi ono ẹge oo-me dufuta ẹphe lẹ Íjiputu bẹ ẹphebe ndu Ízurelu l'ẹphe ha a-mujekwaruphu Ojejoje ẹnya ẹge ono l'enyashi ono; gude kwabẹ iya ugvu; tsube l'ogbo sweru ogbo.

Kẹ ọgba Aji Esweta

⁴³ Ojejoje asu Mosisu yele Éronu: “Ọwaa ẹge unu e-meje kẹ ọgba Aji Esweta ndọ-ọ:

“Tẹ b'o nwekwa onye mbyamumbya, e-tsoru ria iphe aji ono. ⁴⁴ Ohu, unu gbataru agbata bẹ unu e-bujeodu útsù; temanu yọ taa ya. ⁴⁵ Ole tẹ onye, byaru abyabya; m'ọ bu onye e butaru ebuta ba atakwa iya.

⁴⁶ “Aa-nọduje l'ulo lanu taa ya. Tẹ b'o nwekwa anu ọbu; ọphu unu ee-gude lufuta etezi. Ọphu ọ dukwa ọkpu iya m'ọo nanu, unu e-jikwo ejikwo. ⁴⁷ Ndu Ízurelu a-tukoje l'ẹphe ha gbaa Aji Esweta ono.

⁴⁸ “Onye laru alala, unu ẹya bu, choru tẹ ya gbaa Aji Esweta kẹ Ojejoje bẹ e-bushikota ndibe iya ndu kẹ unwoke útsù l'ẹphe ha; temanu yo tsoru gbaa aji l'ọ bu onye a muru l'alì ono. Tẹ b'ọ dukwa nwoke, bu onye akpapyi, a-ta iya nu.

⁴⁹ Ọo ekemu lanu ono, duru onye a muru amumu

l'alì-a; dukwaruphu onye laru alala; unu ẹya atuko buru.”

⁵⁰ Ndu Ízurelu l'ẹphe ha abya atuko iphe, Ojejoje kfuru Mosisu yẹle Éronu mekota. ⁵¹ Yọ buru mbọku ono gẹdegede bẹ Ojejoje dufutaru ndu Ízurelu l'ẹphe ha l'alì Íjiputu.

13

Oye ndu, bu ọkpara l'ẹka Nchileke

¹ Ojejoje asu Mosisu: ² “Unu doberu iya ọkpara unu iche. Iphe mbu, vu ọzo waa nne iya ọsua lẹ Ízurelu; m'ọ -bu madzu; m'ọ -bu elu; bu kẹ yẹbe Nchileke.”

³ Ya ndono; Mosisu asu ndu Ízurelu: “Unu nyata ntanu-a; mbu mbọku, unu wufuru lẹ Íjiputu, bu ẹke unu shi buru ohu. Ntanu-a bu mbọku, Ojejoje gude ẹka-ike dufuta unu. T'ẹ b'ọ dukwa onye a-ta iphe, e yeru iphe, ekoje buredi. ⁴ Ọ bu ntanu-a l'ime onwa Abibu-a bẹ unu atugbu. ⁵ Teke Ojejoje duruleruphu unu l'alì ndu Kėnanu; mẹ kẹ ndu Hetu; mẹ kẹ ndu Amoru; mẹ kẹ ndu Hevu; mẹ kẹ ndu Jebusu; mbu ẹgiri alì ono, o riburu nna unu oche pẹ angu lẹ ya a-nu unu ono; unu dobejekwa nsọ-wa l'onwa-a. ⁶ Ujiku ẹsaa bẹ unu a-takota buredi, ẹ te yedu iphe, ekoje buredi. O -rua lẹ mbọku k'ẹsaa; unu agbaaru Ojejoje aji. ⁷ Unu takotaje buredi, ẹ te yedu iphe, ekoje buredi l'ime abalì ẹsaa ono. T'ẹ b'o nwekwa iphe, e yeru iphe, ekoje buredi, aa-phu l'ẹke unu nọ; ophu ọ dukwa iphe, ekoje buredi, aa-phu l'alì unu. ⁸ Mbọku ono bẹ unu a-su unwu unu l'iphe, kparu iphe, unu gude

eme iya bu iphe, Ojejoje meru unu mboku, unu lufutaru l'ali Ijiputu. ⁹ Te ome-l'ali ono bukwaru iphe-ohubama, e byiru unu l'o bu mbo l'eka; dee ya unu l'o bu uri l'ifu; t'e gude nyatajeru unu l'ekemu Ojejoje bu iphe, unu a-kpujeru l'onu; ke l'o bu Ojejoje ono be gude eka-ike dzofuta unu l'ali Ijiputu. ¹⁰ Oo ya bu t'unu meje ekemu-a me oge iya rulephu afa l'afa.

¹¹ "Ojejoje -durutsulephu unu ali Kénanu ono; bya anu iya unu ege o riburu iya unu le nna unu oche phe le nte; ¹² bukwa t'unu nuje Ojejoje iphe mbu, vu uzo waa nne iya oswa. Anu mbu, bu okee ya, vuru uzo waa nne iya oswa l'elu unu a-buru ke Ojejoje. ¹³ Iphe, bu nkakfu-igara, bu iya vu uzo waa nne iya oswa be unu egudeje nwaturu gbata. O -buru l'unu ta agbatadu iya; unu aswi-kwoo ya olu aswi-kwo. Iphe, bu okpara unu le nwoke be unu a-gbatajekwaphu agbata.

¹⁴ "O -rua l'uzo-ifu; unwu unu -ji unu: '?Bu ngunu be iphe-a bu?' Unu asu ephe: 'Le Ojejoje gude ike-eka iya dufuta unu le Ijiputu; mbu dufuta unu l'eke ono, unu shi buru ohu ono. ¹⁵ Le teke Fero kpochiru obu; jika le ya ta ahadu ayi t'ayi la be Ojejoje gbushiru iphe, bu okpara l'ali ndu Ijiputu: madzu l'elu. O bu iya meru iphe ayi akputaje anu, bu okee ya, vuru uzo waa nne iya oswa gbuaru Ojejoje; l'egudeje iphe gbata ndu, bu okpara l'epho nne ephe le madzu.' ¹⁶ T'ome-l'ali ono bukwaru iphe-ohubama, e byiru unu l'o bu mbo l'eka; dee ya unu l'o bu uri l'ifu; gude koshi le Ojejoje gude ike-eka iya dufuta unu l'ali

Íjiputu.”

Ndu Ízurelu eswe Eze Ẹnyimu Uswe

¹⁷ Fero ahalephu ndu Ízurelu; ẹphe atugbua; Ojejoje te du ẹphe shia ọzo alì ndu Filisutayinu; e guderu l'ono ka ntse. Kẹle Ojejoje sùru: “? A maru: ọgu -dakfu ẹphe; ẹphe ta agbanwedu nù obu; lashia azù lẹ Íjiputu?” ¹⁸ Tọ dọ iya bọ; Ojejoje eduru ndu Ízurelu jee mgburumgburu; shia ọzo echi-ẹgu; tugbua ọzo Eze Ẹnyimu Uswe. Ndu Ízurelu eshi lẹ Íjiputu tugbua kwakọbe onwẹphe k'ọgu.

¹⁹ Mósìsu abya achita ọkpu Jófẹfu gude; kẹle Jófẹfu meru unwu Ízurelu; ẹphe eriaru iya nte. O sùru iya: “Ya maru lẹ Nchileke e-mekochaa bya eyeru unu ẹka. O lẹ t'unu chitakwa ọkpu iya l'ẹke-a teke unu a-nọdu ala.”

²⁰ Ẹphe awufulephu lẹ Súkọtu; je akpọbe ọlo-ékwa ẹphe lẹ Etamu l'iku echi-ẹgu. ²¹ O -rua l'eswe; Ojejoje egude urukpu, kpuru rogbondu edu ẹphe ọzo. O -rua l'ẹnyashi; yo gude ọku, kpuru rogbondu nùlahaa ẹphe iphoro; k'ọphu ẹphe a-nọduje eje ije: eswe l'ẹnyashi.

²² Urukpu ono, kpuru rogbondu, oogudeje edu ẹphe l'eswe; mẹ l'ọku ono, kpuru rogbondu, oogudeje edu ẹphe l'ẹnyashi ono ta alufubua ndu Ízurelu alufu l'ifu.

14

¹ Ya ndono; Ojejoje asù Mósìsu: ² “Kfuaru ndu Ízurelu t'ẹphe laphu azù je akpọbe ọlo-ékwa ẹphe lẹ mgboro Payi-Hahirotu, nọ lẹ mgbaku

Migidolu. Ephe akpọbe ọlo-ékwa ephe ono l'iku eze ẹnọmu; t'o chebe ifu lẹ Bálú-Zefonu nhamunha; ³ kẹle Fero a-rì lẹ ndu Ízurelu bẹ ẹkwo-nji jiru; l'ephe kwawaru l'echi-egu. ⁴ Ya a-kpọ-chi Fero obu; yọ chikfuru ephe. Obenu l'ee-shi l'iphe, e-me l'ẹhu Fero yẹle ndu soja iya; kwabẹ yẹbe Ojejoje ugvu; ndu Íjiputu amaru l'ọ bu yẹbedua bụ Ojejoje." Ndu Ízurelu emee ẹge ono, o kfuru ono.

⁵ A bya ekfuaru eze ndu Íjiputu lẹ ndu Ízurelu gbalaakwaru. Fero yẹle ndu ozi iya agbanwee obu ephe l'ẹke ephe nọ; sù: "Bụ ngunu bẹ ephe meru ẹge-a? Ẹphe gbe haa ndu Ízurelu t'ephe tugbua; paru ozi, ephe eje haa tọ." ⁶ Tọ dọ iya bụ; Fero asù t'a kwakọberu iya ụgbo-inya iya ọhuma. A kwakọbebetsua ya; yọ chita ndu soja yeru onwiya; ⁷ chita ụgbo-inya, katsua mma l'ụgbo-inya iya; unu ụgbo-inya ukporo l'iri; męwaru ụgbo-inya ndu Íjiputu l'ọ ha. Yọ bya achiru ndu ishi soja yegbaa l'ụgbo-inya ono.

⁸ Ojejoje akpọ-chia obu Fero, bụ eze ndu Íjiputu; yọ chipyabe ndu Ízurelu l'ẹke ephe adzọ garamu garamu; awufu. ⁹ Inya Fero l'ọ ha; mę ndu agba iya nọ; mę ụgbo-inya iya; mę igweligwe ndu soja iya; mbụ ndu Íjiputu l'ephe ha achipyabe ndu Ízurelu bya agbakfu ephe l'ẹke ephe kọberu ọlo-ékwa ephe l'iku eze ẹnọmu; lẹ mgboro Payi-hahirotu, cheru ifu lẹ Bálú-Zefonu nhamunha.

¹⁰ Fero abyarutadelephu ntse; ndu Ízurelu apalia; yọ bụwaru ndu Íjiputu etso ephe. Egvu abya ephe l'ẹhu; ephe araku Ojejoje. ¹¹ Ephe asù

Mósisu: “?Bụ l'ili ta nọdu l'alị Íjiputu meru iphe i dufutaru ẹphe t'ẹphe bya anwushihu l'echi-ẹgu? ?Bunua ngunu meru; nggu edufuta ẹphe l'alị Íjiputu? ¹² ?Ẹphe te kfuduru ngu l'alị Íjiputu t'ì parụ ẹphe haa; t'ẹphe jejeru ndu Íjiputu ozi? ?T'ọ ga akaduru ẹphe mma l'ẹphe ejeru ndu Íjiputu ozi; ma l'ẹphe nwushihuru l'echi-ẹgu?”

¹³ Mósisu asụ ẹphe: “Unu ba atsushi egvu! Unu vudo vudoshia ike; phụ iphe, Ojejoje e-me gude dzofuta unu ntanụ. Ndu Íjiputu-a, unu ele ẹnya ntanụ-a bẹ unu ta aphụhekwa ọdo. ¹⁴ Unu nọdu nggujunguji; lẹ Ojejoje a-luru-a unu ọgu!”

¹⁵ Tọ dụ iya bụ; Ojejoje asụ Mósisu: “?Ngunu meru iphe ìraru iya ẹkwa? Kfuru ndu Ízurelu t'ẹphe tughua jeshia iphe, ẹphe eje. ¹⁶ Wolia mgboro ngu; maa l'eze ẹnymu ono t'o kekahu mini ono ẹbo; k'ọphu ndu Ízurelu e-gude ọkpa ẹphe jee ije l'alị ọkponku l'ẹnymu ono; wụ-sweta. ¹⁷ Ya a-kpo-chi ndu Íjiputu obu; k'ọphu ẹphe e-tsopyabe ẹphe. E shi l'iphe, a-muru Fero yẹle ndu soja iya; mẹ ụgbo-inya iya; mẹ ndu agbaru iya inya; kwabẹ yẹbe Ojejoje ugvu. ¹⁸ Ọo ya bụ; ndu Íjiputu eshi ẹge ono maru l'ọo ya bụ Ojejoje; mbụ teke ẹphe e-shi l'iphe, a-muru Fero yẹle ndu soja iya; mẹ ụgbo-inya iya; mẹ ndu agbaru iya inya; kwabẹ yẹbe Ojejoje ugvu.”

¹⁹ Ya ndono; Ojozi Nchileke phụ, shi nọdu ndu Ízurelu l'ifu phụ abya esweta ẹphe; je etsoru ẹphe l'azụ. Urukpu phụ, kpuru rogbodyongu phụ abya eshikwaphu l'uzo ifu; je anọdu ẹphe l'azụ; ²⁰ je anọkahu ndu sojandu Íjiputu; mẹ

ndu Ízurelu. L'enyashi ono mgburumgburu bẹ urukpu ono gbakotaru ochi l'ẹke lanu; l'acha oku l'ẹka iya ophu. Iphe ono emee; k'ophu ẹ to dudu ndu ophu jekfuberu ibe ẹphe ntse l'enyashi ono phuu.

²¹ To du iya bu; Mosisu abya amachia ẹka iya l'eli eze enyimu ono. Enyashi ono l'o ha bẹ Ojejoje gude oke pherephere, shi l'uzo enyanwu-ahata ziphu eze enyimu ono azu; yo bya agho alì okponku. Mini ono ekekahu ẹbo. ²² Ndu Ízurelu abya abahu l'eze enyimu ono; gude okpa jee l'alì okponku jeye ẹphe eswegee. Mini eze enyimu ono akpu l'o bu upho-mkpuma; nodu ẹphe l'ẹka-utara; me l'ẹka-ibyita teke ẹphe eswe.

²³ Ndu Íjiputu achipyabe ẹphe. Inya Fero; me ugbo-inya iya; me ndu agbaru iya inya; atuko tsoru ẹphe wuba l'ime eze enyimu ono. ²⁴ Yo rua l'uzo nchi-aboju; Ojejoje eshi l'oku; me l'urukpu ono, kpuru rogbodongu ono; lee ndu soja ndu Íjiputu ẹnya; mee ẹphe; ẹphe aghahu phuringu. ²⁵ Yo mee; okpa ugbo-inya ẹphe ono awata ogba mgburumgburu; k'ophu agbagba iya tsulahaaru ẹphe l'ehu. Ndu Íjiputu asu: "T'ẹphe hakwaa ndu-a; laphu azu; ke l'o kwa Ojejoje etso ẹphebe ndu Íjiputu ogu l'okfu ehun du Ízurelu!"

²⁶ To du iya bu; Ojejoje asu Mosisu t'o machia ẹka; maa l'eze enyimu ono; te mini ono bya atso-kputa ndu Íjiputu; me ugbo-inya ẹphe; me ndu agbaru iya inya. ²⁷ Mosisu abya amachia ẹka; maa l'eze enyimu ono. Yo rua l'utsu; mini ono atsolahaa ẹge o shi atsohawa. Ndu Íjiputu

agbalahaa t'ephe gbafulẹ mini ono; Ojejoje azaru ephe ye l'eze enyimu ono. ²⁸ Mini ono abya atsogbabe; rikota ugbo-inya ono yele ndu agbaru iya inya. Ndu soja Fero, chipyaberu ndu Ízurelu; chia ephe jeye l'eze enyimu ono te nwedu m'oo onye lanu, wafuru nu.

²⁹ Obenu ẹ ndu Ízurelu jeru ije l'alị okponku sweta eze enyimu ono. Mini eze enyimu ono akpua l'ọ bu upho-mkpuma; vudo ephe l'eka-utara; me l'eka-ibyita. ³⁰ Mboku ono be Ojejoje dzofutaru ndu Ízurelu l'eka ndu Íjiputu. Ndu Ízurelu aphua ndu Íjiputu l'eke ephe nwushihuru; dabutsuaru ẹ mgbogidi enyimu. ³¹ Ndu Ízurelu aphua egbe ike, Ojejoje gude mekputa ndu Íjiputu; tsulahaa Ojejoje egvu; bya ekweta nk'ia; me ke nwozi iya, bu Mosisu.

15

Egvu Mosisu

¹ Ya ndono; Mosisu; me ndu Ízurelu agua egvu-a nu Ojejoje; su:

Ya a-gu egvu nu Ojejoje;
ke l'ọ koshiwaru l'ọ ha nshinu.
Inya; me ndu agba iya nu;
b'ọ nwuru ye l'eze enyimu.

² O bu Ojejoje bu agburu-ehu mu;
buru onye mu agu-ku l'egvu.
O bu iya bu onye dzofutaru mu nu.
O bu iya bu Nchileke mu;
mu a-jaje iya ajaja.
O bu iya bu Nchileke nna mu;

- mu a-nọdu apali ẹpha iya eli.
- ³ Ojejoje bụ soja.
Oo Ojejoje bụ ẹpha iya.
- ⁴ Ụgbo-inya Fero yẹle ndu soja iya;
b'o nwuru ye l'eze ẹnyimu.
Ndu, katsua mma
lẹ ndu ishi ụgbo-inya Fero;
bẹ mini rigbushiru
lẹ Eze Ẹnyimu Uswe.
- ⁵ Ebo mini riru ẹphe;
ẹphe aburu tubukungu
l'ọhu-mini l'ọ bụ mkpuma.
- ⁶ Ẹka-utara ngu nggube Ojejoje;
bẹ agburu-ẹhu,
nọ iya nụ dụ biribiri.
Ẹka-utara nggube Ojejoje;
bẹ gweru ndu ọhogu ngu ogwe uji.
- ⁷ I gude ọdu-biribiri ngu,
ha nshinu kwatsushia ndu
wụ-lihuru nụ; tso ngu okfu.
Nggụ ahaa oke
ẹhu-eghughu ngu,
enwu l'ọ bụ ọku;
yọ bya etsua ẹphe
l'ọ bụ ẹswa ọkponku.
- ⁸ Ọ bụ ume b'i ziru;
eze ẹnyimu akọo ogiji.
Utso ono akfuru l'ọ bụ ụpho-mkpuma.
Ebo mini ahụkoo l'ọhu eze ẹnyimu.
- ⁹ Ndu ọhogu saru nsasa; sụ:
“L'ẹphe a-chị ayi; gude ayi.
L'ẹphe e-ke iphe ayi;
gude ayi mee ẹge dụ ẹphe mma.

- Ẹphe a-mì ogu-mbeke ẹphe
 gude gbushia ayi.”
- 10 Obenu l'ì tũru ume;
 eze ẹnyimu atũko ẹphe rigbushia.
 Ẹphe abũru tũbukungu
 l'eze ẹnyimu l'ọ bũ
 ọta-njele.
- 11 ?Nanu agwa, atũru
 nggũbe Ojejoje?
 “?Bũ onye dũ l'ọ bũ nggu?
 Ẹge ì dũ-be nsọ dũ biribiri.
 Ẹge ì dũ-be akpabiri adũ egvu.
 limeje iphe, dũ biribiri.
- 12 Ẹka-utara ngu b'ì machĩru;
 mgboko abya atũko
 ndu ọhogu ayi lee.
- 13 “Ndu ì gbafutaru;
 bẹ ii-gude n-yemobu ngu; dua.
 Yọ bũru l'ẹke ono,
 i bu, dũ nsọ ono;
 bẹ ii-gude agburu-ẹhu ngu
 durua ẹphe.
- 14 Iphe bũ mbakeshi,
 nũru iya nũ; bẹ egvu e-ru l'ẹhu.
 Egvu e-gude ndu Filísutiya.
- 15 Ndu achì ndu Édọmu;
 bẹ meji a-tọfu.
 Ẹhu anmaa ndu ishi
 Móabu anmanma.
 Ndu Kénanu erushihi.
- 16 Ọtsu egvu;
 mẹ ẹhu-anmanma e-gude ẹphe.
 Yọ bũru agburu-ẹhu,

nọ ngu l'eka-utara;
 bẹ ii-gude mee t'ephe
 dabutsuaru l'ọ bụ mkpuma;
 gbururu jeye teke ndu kẹ
 nggube Ojejoje a-wu-sweta;
 mbu ndu ono, i gbafutaru l'ohu,
 ephe shi buru ono.

17 Ii-dubata ephe;
 bya eye ephe l'ugvu nke ngu;
 mbu eke nggube
 Ojejoje fotaru t'ọ buru ufu ngu;
 mbu ulo, du nsọ ophu
 i gude eka ngu kpua.

18 O bụ nggube Ojejoje a-buru eze
 gburu jeye lẹ gbururu.”

19 Teke inya Fero; me ugbo-inya iya; me ndu
 agbaru iya inya bahuru l'eze enyimu ono be
 Ojejoje vutaru mini ono byabe ephe. Obenu
 le ndu Izurelu jeru ije l'ali okponku sweta eze
 enyimu ono. 20 Ya ndono; Miriyamu, bu nwanyi,
 ekfuchiru Nchileke, bu nwunne Eronu abya
 ewota nkwa; unwanyi l'ephe ha awu-tsoru iya;
 l'aku nkwa; l'ete iya etete. 21 Miriyamu l'aguru
 ephe egvu ono; l'asuje:

“Unu gua egvu nu Ojejoje;
 ke l'o koshiwaru l'ọ ha nshinu.
 Inya yele ndu agba iya nu
 b'o nwuru ye l'echi eze enyimu.”

Mini Mára; me Élimu.

22 To du iya bu; Mosisu eshi le Eze Enyimu
 Uswe dua ndu Izurelu; bahu l'echi-egu Shu.
 Ephe ejee ije abali eto l'echi-egu; ephe ta phu

mini. ²³ Ẹphe erua Mára; ẹphe ta du ike ngua mini iya; kele mini ono atso ile. O bu iya kparu iphe, a guru eke ono Mára. ²⁴ Ẹphe agulaaharu Mosisu aphu; su iya: “?Bu ngunu be ẹphe angu?”

²⁵ Ya ndono; Mosisu araku Ojejoje. Ojejoje abya ekoshi iya mkpirikpi oshi. Yo wota iya chee le mini ono. Mini ono atsolahaa utso-mini.

O kwa l'eke ono be Ojejoje turu ekemu nu ẹphe; bya atooru ẹphe okpa iya. Yo bukwaruphu l'eke ono b'o nodu data ẹphe.

²⁶ Ojejoje asu ẹphe: “O -buru l'unu ngaberu nchi l'okfu yebe Ojejoje, bu Nchileke unu; l'eme iphe, vudo nhamunha l'enya iya; o -buru l'unu anga nchi l'iphe, ya suru t'unu meje; l'etso iphe, ya toru okpa su t'unu tsoje; b'e to dukwa ejo iphe-ememe ono, ya gude byakfuta ndu Ijiputu ono, ya egude abyakfuta unu; ke l'o bu yebedua bu Ojejoje: onye emeje unu t'unu ka mma l'iphe eme unu.”

²⁷ E metsua; ẹphe abya ejerua Elimu; eke ogba-mini iri l'ebo no; ukporo nkfu eto le nkfu iri anodu iya. Ẹphe abya akpobe ulo-ekwa ẹphe le mgboro mini ono.

16

Mana; me okwa

¹ Ndu Izurelu l'ẹphe ha awufu le Elimu; bya erua echi-egu Sinu, no le mgbaku Elimu yele Ugvu Sáyinayi le mboku, onwa k'ebo gbaru abali iri l'ise l'ẹphe shitsulephu l'ali Ijiputu lufuta.

² Ẹphe l'ẹphe ha agulahaaru Mosisu yele Eronu

aphu l'echi-egu ono; ³ su epehe: “Ndege Ojejoje gude eka iya gbushia epehe l'ali Ijiputu; me ehu akakwa epehe mma! Eke ono be epehe ano-pheje ite-anu mgburumburu; l'eriji epho. Obenu l'unu chifutaru epehe bya edobe l'echi-egu l'eke-a t'unu kpo-gbushia epehebe igwe oha-a l'egu.”

⁴ Ojejoje asu Mosisu: “Ya e-shi l'imigwe chiaru unu nri l'o bu mini. Ndu Izurelu a-lufutaje mboku-mboku bya ekpota ophu e-dzuru epehe eriri ke mboku ono. Ya e-shi ege ono data epehe; maru: ?me epehe e-kweta-a meje iphe, ya turu epehe l'ekemu. ⁵ O -rua mboku k'ishingu; epehe eshia ophu epehe kpotaru. Mboku ono be epehe e-kpota iya t'o ha l'o bu ophu epehe ekpotajehawa mboku odo ugbo labu.”

⁶ To du iya bu; Mosisu yele Eronu asu ndu Izurelu l'ephe ha: “L'urenyashi-a be unu a-phi l'o bu Ojejoje bu onye dufutaru unu l'ali Ijiputu. ⁷ O -rua l'utsu be unu a-phi odu-biribiri Ojejoje; ke l'o nuwaru aphi, unu agu ekpu iya. ?Bu onye be epehedua bu; ophu unu a-odu aguru epehe aphi?” ⁸ Mosisu asukwaphu: “Unu a-maru l'o bu Ojejoje l'oswiya teke o-nu unu anu, unu a-ta l'urenyashi-a; nu unu nri, e-dzu unu eriri l'utsu; ke l'o nuwaru aphi, unu guru kpua ya. ?Bu onye be epehe bu? E to kwa epehedua be unu aguru aphi; o kwa Ojejoje be unu aguru iya!”

⁹ Mosisu asu Eronu: “Kfuru ndu Izurelu l'ephe ha t'ephe toko bya Ojejoje l'ifu; ke l'o nuwaru ke aphi, epehe agu.”

¹⁰ Eronu ekfukwadia eyeru ndu Izurelu l'ephe ha; epehe aghaa enya l'echi-egu; phi odu-biribiri

Ojejoje l'ẹke ọ charu phoo l'urukpu ono, kpuru rogbodongu ono.

¹¹ Ojejoje asu Mosisu: ¹² “Lẹ ya nuwaru aphu, ndu Ízurelu agu. Kfuru ẹphe l'ẹphe a-ta anu lẹ nchi-ẹjihu. O -rua l'utsu; e gude nri nu-jia ẹphe ẹpho; k'ophu ẹphe a-maru l'ọ bu yẹbedua bu Ojejoje, bu Nchileke ẹphe.”

¹³ Yo be l'uřennyashi ono; ọkwà abya atuko ọdu ndu Ízurelu ono dzuru. A lufuta l'utsu; iji adashiwa; dzuru ẹke ono mgburumgburu. ¹⁴ Iji ono akorohulephu; yo nweru nwa iphe, wushiru l'ali l'echi-egu ono, dugbaa yeriyeri; bya adu l'ọ bu iji, oyi meru; yo nmakoo anmakoo. ¹⁵ Ndu Ízurelu aphua iphe ono; jilaha ibe ẹphe; su: “? Bu ngunu ndo-ọ?” Ke l'ẹphe te shihadua maru iphe obu.

Mosisu asu ẹphe: “Oo nri, Ojejoje nuru unu t'unu ria. ¹⁶ Owaa ekemu, Ojejoje turu ndo-ọ: 'Onyenonu e-kpotaje ophu e-dzuru iya nu. Ndu, bu l'ulo-ekwà unu be unu e-kpotajeru ogbonga lanu ogbonga lanu.' ”

¹⁷ Ya ndono; ndu Ízurelu emee ya ẹge e kfuru ẹphe. O nweru ndu ophu kpotaru nshinu; nweru ndu ophu kpotaru nwanshi. ¹⁸ E metsua; ẹphe egude ogbonga gbaa ya; onye kpotaru nshinu; te kpoghatadu; ophu onye kpotaru nwanshi; 'ekpopetakwanu. Onyenonu kpotaleruphu ophu dzuru iya nu.

¹⁹ Mosisu asu ẹphe: “Tẹ b'o nwekwa onye edobe nk'ia t'o rua l'utsu.”

²⁰ Obenu l'o nwelerua ndu ophu ẹ-ta ngabeduru Mosisu nchi; haphodo nk'ẹphe

dobe; yọ nọdu lufuta l'utsu. A lufutashia l'utsu; ẹhonwu ejiwa iya ejiji; yo shikwaphu nshi. Ẹhu eghulahaa Mosisu eghughu lẹ k'iphe ono, ẹphe meru ono.

²¹ Utsu mbọku-mbọku; onyenọnu eje ekpota ọphu e-dzuru yele ndibe iya eriri. Anwu chishidelephu ike; ọphu phoduru l'ali azashihu.

²² Yo rua mbọku ke ishing; ẹphe ekpota ọphu ha l'ọ bu ọphu ẹphe ekpotaje ugbo labu; onye lanu ogbonga labu. Ndu ishi ndu Izurelu abya ekfuaru iya Mosisu. ²³ Yọ su ẹphe: "Owaa ekemu, Ojejoje turu ndo-ọ: 'Echile bu eswe Sabatu; mbu mbọku ọtu-ume, du nsọ ke Ojejoje. Oo ya bu; unu ghee iphe, du unu ke egheghe; shia, iphe du unu ke eshishi ntanu. Unu edobe ọphu ghuduru nu jeye l'utsu.' "

²⁴ Ẹphe ahaa ya; yọ boọ nchi, bu ẹge Mosisu kfuru ẹphe; too shi nshi; ẹhonwu ta la iya.

²⁵ Mosisu asu ẹphe: "Unu ria ono ntanu; kele ntanu bu mbọku ọtu-ume ke Ojejoje. E to nwekwa nri, unu a-phu l'etezi ntanu-a. ²⁶ Unu ekpotaje nri ono abali ishing; ọle mbọku k'esaa, bu mbọku ọtu-ume b'e toọ nọdu."

²⁷ Ọle o nwelerua ndu tugburu lẹ mbọku k'esaa jeshia okpota nri ono; to nwe ọphu ẹphe phuru. ²⁸ Ojejoje asu Mosisu: "?Bu teke ole be unu a-jikabe ome ekemu iya; me l'okfu iya?"

²⁹ Nyatakwa l'oo Ojejoje be nuru unu mbọku ọtu-ume. Oo ya meru iphe ọbuje: o -rua mbọku k'ishing; yọ nu unu nri, e-dzuru unu abali ẹbo. O -rua mbọku k'esaa; te onyenọnu nọdujelephu l'ẹke ọ nọ. T'e b'o nweshi onye a-lufuje alufu."

³⁰ Tọ dọ iya bụ; ndu ono atụa ume lẹ mbọku k'ẹsaa ono.

³¹ Ndu Ízurelu ekua nri ono mana. Ọcha ụcha l'ọ bụ akpuru koriyanda; l'atsọ l'ọ bụ ẹcha mbeke, e gude manụ-ẹngu mee. ³² Mósísu asụ: "Ọwaa iphe, Ojejoje ekfu: 'Unu kpota ogbonga mana lanụ doberu ọgbo ọphu nọ l'ifu; k'ọphu ẹphe a-phụ nri, ya nuru unu t'unu ria l'echi-ẹgu; teke ya dufutaru unu l'alị Íjiputu.' "

³³ Ya ndono; Mósísu asụ Éronu: "Wota ite; kporu ogbonga mana lanụ ye iya. Dobe iya Ojejoje l'ifu; t'e doberu iya ọgbo ọphu nọ l'ifu."

³⁴ Éronu eworu iya dobe l'ifu Okpoko Ekemu, bukwanu iya bụ ẹge Ojejoje kfuru iya Mósísu.

³⁵ Ndu Ízurelu eria mana ono ụkporo afa labụ; gbururu jeye ẹphe ejerua alị ẹke e bu ebubu. Mbụ l'ẹphe riru mana gbururu jeye ẹphe erua l'ókè-alị Kénanu.

³⁶ Ogbonga lanụ bụ oke lanụ l'uzo iri l'iphe jiru efere nkwo-ẹka.

17

Mini, shi lẹ mkpuma

¹ Ndu Ízurelu l'ẹphe ha awụ-lihu l'echi-ẹgu Sinu tųgbua; ẹphe -shi l'ibyiya ọwaa; ẹphe abahụ l'ibyiya ọphu; ẹge Ojejoje ziru ẹphe. Ẹphe eje adọ lẹ Réfidimu. Obenu lẹ mini ta nọdu l'ẹke ono, ẹphe a-ngụ. ² Ya ndono; ẹphe abalahaaru Mósísu mba; sụ iya t'ọ nụ ẹphe mini t'ẹphe ngụa.

Mósisu asụ ẹphe: “?Bụ ngụnu bẹ unu abaru iya mba? ?Bụ ngụnu kparu iphe unu adata Ojejoje adata?”

³ Obenu lẹ mini wataru oḡu ndu Ízureḡlu; ẹphe aḡulahaaru Mósisu aphụ; sụ iya: “?Bunua ngụnu kparu iphe i dufutaru ayi; ayi l'ụnwu ayi; me elu ayi l'alị Íjiputu bya edobe ayi t'ẹḡu mini gbushia ayi?”

⁴ Tọ dụ iya bụ; Mósisu araku Ojejoje; sụ iya: “? Bụ ngụnu bẹ ya e-me ndu-a; ke l'ẹphe a-byaakwa iya ọtu mkpuma.”

⁵ Ojejoje asụ Mósisu: “T'o vuta ụzo tẹ ndu Ízureḡlu tsoru iya l'azụ. T'ọ haru ndu bụ ọḡurennya Ízureḡlu duta; yo wota mgboro ono, o chiru lẹ Ẹnyimu Náyìlu ono gude jeshia. ⁶ Ya e-vudo ngu l'ifu lẹ mkpuma Họrebu. Teke i ruru ẹke ono; nggu echia mgboro ono lẹ mkpuma ono. Mini, ndu Ízureḡlu a-ngụ e-shi iya-a gbalahaa.” Mósisu abya emee ẹḡe ono l'ifu ndu bụ ọḡurennya ndu Ízureḡlu ono. ⁷ Yọ bya aḡua ẹke ono “Masa;” ḡukwaa ya phụ “Meriba;” kele ndu Ízureḡlu swọru ụswo; bya adata Ojejoje; sụ: “?Ayi lẹ Ojejoje nọ-ọ; t'ọ bụ ibagha?”

Aalụ-gbu ndu Amaleku

⁸ Ndu Amaleku abya etso ndu Ízureḡlu oḡu lẹ Réfidimu. ⁹ Mósisu asụ Jóshuwa: “Haru unwoke ayi fọta t'unu je awọta ndu Amaleku oḡu. Echile bẹ ya e-gude mgboro Ojejoje l'ẹka je evudo l'eli ugvu.”

¹⁰ Tọ dụ iya bụ; Jóshuwa eje awọta ndu Amaleku oḡu ẹḡe Mósisu ziru iya. Mósisu;

Éronu; mę Huru enyihu eli ugvu; je anodu l'ónungonu iya. ¹¹ Yọ buje; Mósisu chilia ẹka imeli; ndu Ízurelu emukputalahaa. Teke ọ chizitaru ẹka; ndu Amaleku emekputalahaa. ¹² A nonyaa; ẹka atsuhu Mósisu ume; ẹphe apata mkpuma; doberu iya; yọ nodu anodu. Éronu; mę Huru abya apalia ya ẹka imeli; onye lanu l'ẹka-utara; onye ophu l'ẹka-ibyita. Ya ndono; ẹka anodule iya phu l'imeli ẹge ono gbururu jeye l'enyanwu-ariba. ¹³ Yọ buru iya bu le Jóshuwa phe emekputa ndu Amaleku.

¹⁴ Ya ndono; Ojejoje asu Mósisu: “Dee iphe-a l'ekwo t'ọ buru iphe, ee-gudeje nyata iya. Nngu emekwaaphu te Jóshuwa maru le ya e-me te ndu Amaleku chihu le mgboko; t'ẹ ba nyatajẹhe ẹphe.”

¹⁵ Mósisu abya akpuẹ enya-ngweja; guẹ ya “Ọ kwa Ojejoje bu onye emeje te ẹka mu kangoo l'ogu.” ¹⁶ Yọ su: “Le ya guru iya ẹpha ono; kele a chi-liru ẹka kfuru nu Ojejoje l'aba-eze iya. Ojejoje a-nodulephu etso ndu Amaleku ogu; tsube l'ogbo rua l'ogbo.”

18

Jeturo akpakfuta Mósisu

¹ Ya ndono; Jeturo, bu onye agwajeru ndu Mídiya iphe, bukwaphu nna nyee Mósisu; abya anukota k'iphemiphe obule, Nchileke meshiru Mósisu; mę ndu nk'iya, bu ndu Ízurelu; owaa ẹge Ojejoje gude dufuta ẹphe le Íjiputu.

² Teke Mósisu dularu nyee ya; mbu Zipora le ke nna nyee ya, bu Jeturo; be Jeturo nabataru

nwanyi ono; ³ waa unwu iya unwoke labu. Onye lanu be epha iya bu Geshomu; kele Mosisu suru le ya bu onye laru alala l'ali ndu ohodo. ⁴ Onye ophu be epha iya bu Eliyeza; ke l'o suru l'o bu Nchileke nna iya bu onye yeru iya eka. O dzofutaru iya te Fero be gbu iya.

⁵ Jeturo, bu nna nyee Mosisu duru unwu Mosisu; me nyee Mosisu obu byakfuta iya l'echi-egu l'eke o kpoberu ulo-ekwa l'iku ugvu Nchileke. ⁶ Jeturo zihawaru t'e je asu iya: "Le yebe Jeturo, bu nna nyee ngu be dukwa nyee ngu; waa unwegirima ngu l'abya."

⁷ To du iya bu; Mosisu agba iya ndzuta; bya ebyishi ikpere; nmaa ya akpa. Ephe ekelet-sua; bahushia l'ulo-ekwa Mosisu. ⁸ Mosisu akokotaru nna nyee ya ono ke iphemiphe obule, Ojejoje meru Fero waa ndu Ijiputu l'okfu ehu ndu Izurelu; owaa ke iphe-ehuka, ephe jekotaru l'uzo; me ege Ojejoje gude dzofuta ephe.

⁹ Ehu atsuo Jeturo ena l'o nuru ke iphe, du mma, Ojejoje mekotaru ndu Izurelu; dzofuta ephe l'eka ndu Ijiputu. ¹⁰ Yo su te ajaja buru ke Ojejoje, bu onye nafutaru ngu l'eka ndu Ijiputu yeke eka Fero; mbu onye nafutaru ndu Izurelu l'eka ndu Ijiputu. ¹¹ Nta-a be ya maru le Ojejoje be kakota agwa l'o ha nshinu. Ke l'o bu ndu nmaru ndu Izurelu kulakula b'o meru iphe-a. ¹² Ya ndono; Jeturo, bu nna nyee Mosisu abya egwooru Ojejoje ngweja-ukfuru; gwokwaaru iya phu ngweja odowaru. Eronu eduta ndu bu

ogurennya Ízurelu bya; ephe le Jeturo eria nri l'ifu Nchileke.

Aafota ndu e-kpeshijeru ndu Ízurelu okfu

¹³ Yo rua echile iya; Mosisu abya anodu l'oshi iya; kpelahaaru ndu Ízurelu ikpe. Ephe ano-pee ya mgburumburu shita l'utsu jeye l'urenyashi. ¹⁴ Nna nyee Mosisu aphụ iphe, Mosisu emeru ndu Ízurelu; bya aji: “?Bụ ngunu be iimeru ndu Ízurelu ege-a? ?Bụ ngunu kparu iphe o bu nggubedua nwenkinyi ngu bu onye ikpe; ndu-a l'ephe ha abya ano-phe ngu mgburumburu shita l'utsu jeye l'urenyashi?”

¹⁵ Mosisu asụ iya l'iphe kparu iya nụ kwa l'ephe abyajẹ iya okpata ishi iphe, bu uche-obu Ojejoje. ¹⁶ Teke o bu l'oo okfu adaru ephe; ephe ewotaru iya eya; ya edoshiaru iya ephe; karu ephe iphe, Ojejoje toru okpa su t'e tsoje; waa ekemu iya.

¹⁷ Nna nyee Mosisu asụ iya: “L'ege iime iya ta dukwa mma. ¹⁸ O kwa egbugbu be nggubedua; waa ndu ono, awu-kfutaje ngu nụ ono egbu onwunu. Ozi ono karikwaru ngu eka; e tii jekotakwa iya nwenkinyi ngu. ¹⁹ Ngabe nchi te ya kpọ-ziaru ngu uzo ege ii-meje iya. Te Ojejoje swikwaru ngu. O bu nggubedua a-no-chi enya ndu-a l'ifu Nchileke. Ii-wotaje iphe, adaru ephe dooru iya. ²⁰ Zia ephe iphe, Ojejoje toru okpa su t'e tsoje; owaa ekemu iya; nggu ekoshi ephe uzo, ephe e-tsoru; me iphe, gbaru ephe l'ememe. ²¹ Nngu abya eshi le ndu Ízurelu l'ephe ha fota ndu ike du; ndu atsụ Nchileke

egvu; ndu e gude ire ẹphe ẹka; bya aburu ndu ẹ te eridu nggolazu. Shi l'ẹphe fọta ndu a-buru ndu ishi unu madzụ labụ l'ụkporo madzụ iri iri; ndu a-buru ndu ishi ụkporo ụmadzu ise ise; ndu a-buru ndu ishi ụkporo madzụ ẹbo l'iri iri; mę ndu ọphu a-buru ndu ishi ụmadzu iri iri.

²² Fọta ẹphe t'ẹphe doshijeru ndu Ízurelu okfu tekenteke. Okfu ọphu dụ nphe; ẹphe edoshia ya l'onwẹphe. Okfu ọphu shihuru ike; ẹphe ewotaru ngu iya. Ono bụ ẹge -bụ; unu -mee ya; ivu iya akaru ngu lẹ nphe; kẹ l'unu l'ẹphe tukuroru evu iya. ²³ I -mee ya ẹge ono, bukwanu ẹge ọ bụ uche-obu Nchileke bẹ ịi-dụkwa ike vua ivu ẹra ono. Teke ndu ono a-nọdu ala; ẹphe egude ẹhu-otso-ena l'ala."

²⁴ Mosisu anụ iphe nna nyee ya kfuru; bya emekota iphe ono, o kfuru ono. ²⁵ Yọ bya eshi lẹ ndu Ízurelu fọta ndu ike dụ; bya emeshia ẹphe ndu ishi ndu dụ unu labụ l'ụkporo iri iri; mę ndu ishi ndu dụ ụkporo ise ise; mę ndu ishi ndu dụ ụkporo ẹbo l'iri iri; ọwaa ndu ishi ndu dụ iri iri.

²⁶ Yọ buru ẹphe anọduje edoshiru ndu Ízurelu okfu. Okfu ọphu shihuru ike; ẹphe ewojeru iya Mosisu. Okfu ọphu dụ ntse; ẹphe edoshia ya l'onwẹphe.

²⁷ Ya ndono; Mosisu ahaa nna nyee ya ono; yọ lashia alị iya.

19

Ugву Sáyinayi

¹ Yo be mbọku, kwe ndu Ízurelu ọnwa ẹto gędegede; k'ọphu ẹphe shi lẹ Íjiputu wufuta;

ephe abyaruta echi-egu Sáyinayi. ² Ephe eshi le Réfidimu bya erua echi-egu Sáyinayi; bya akpobe ọlo-ékwà ephe l'ẹke ono l'okpa ugvu ono.

³ Mósisu enyihu eli ugvu ono nyikfu Nchileke. Ojejoje abya l'ugvu ono kua ya; sù iya: “Ọwaa iphe, ii-zi ndu ọnu-ọlu Jékọpu; mbù iphe, ii-kfuru ndu Ízurelu: ⁴ 'Unubèdua l'onwunu phuru iphe, ya meru ndu Íjiputu; mẹ ẹge ya gude hee unu l'ọ bụ ugo, he nwa iya; hekfuta onwiya. ⁵ Ọ -bùru l'unu ngabèru iya nchì; bya edobe oğba-ndzù iya bẹ unu a-bùru òkè-iphe, dùru iya iche l'iphe bụ mbakeshi. A makwaru-a le mgboko l'ọ ha bụ nk'iya; ⁶ ọle unu a-bùru iya alicze ndu achijeru Nchileke ẹja; bùru mba, dù nsọ. Ono iphe, ii-kfuru ndu Ízurelu ndono.”

⁷ Tọ dù iya bụ; Mósisu abya alaphu azù; bya ekukoo ndu bụ oğurennya ndu Ízurelu; bya atuko iphemiphe ọbule ono, Ojejoje ziru iya t'ọ kfu ono; kfukotaru ephe. ⁸ Ndu Ízurelu atuko zua mgbede; sù: “L'iphe, bụ iphe Ojejoje kfuru bẹ ephe e-mekota.” Mósisu abya egude ọnu, ephe yeru jekfushia Ojejoje ọdo.

⁹ Ojejoje asù Mósisu: “Le ya a-nọdu l'urukpu, jihuru kpalungu byakfuta ngu; k'ophu ndu Ízurelu a-nọdu anu ẹke, ya ekfu eyeru ngu; bya achiru ukfu kwẹe ngu.”

Mósisu abya ekfuaru Ojejoje k'ọnu, ephe yeru.

Odobe ndu Ízurelu nsọ

¹⁰ Ojejoje asù Mósisu: “T'ọ jekfu ndu Ízurelu je edoo ephe nsọ ntanù yele echile. Yo kfuaru

ephe t'ephe saa uwe ephe asasa. ¹¹ O -rua mboku k'eto; t'ephe kwakobe-gewa; kele mboku ono be Ojejoje e-nyizita; nodu le Ugwu Sáyinayi; ndu Ízurelu aphukota iya l'ephe ha. ¹² Kpaaru ephe oke l'ugwu ono mgburumgburu. Kfuaru ephe: 'T'ephe letakwa enya te okpa ephe be erukwa le mgboro ugwu ono; k'ophu o buru ke onyihu iya enyihu. Onye ehu iya rutaru l'ugwu ono be eegbukwa egbugbu. ¹³ T'a tu-gbukwaa onye obu le mkpuma; m'o bu gbagbua ya l'arwa. T'e b'e denyikwa iya eka. O -buru madzu; buru anu; t'e b'e kwekwa t'o nodu ndzu.' O bulephu teke e gburu upyoku; ephe ejeshia l'eli ugwu ono."

¹⁴ Mosisu eshitsu lephu l'eli ugwu ono nyifuta byakfuta ndu Ízurelu; bya edoo ephe nsọ t'ephe duru Nchileke iche; ephe bya asashia uwe ephe. ¹⁵ Yo su ephe l'o -rua mboku k'eto; t'ephe kwakobe-geekwa onwephe. T'e b'o dukwa ephe onye e-jekfu nwanyi!

Mosisu enyikfu Nchileke l'ugwu Sáyinayi

¹⁶ Yo be l'utsu mboku k'eto ono; ebemu awata ekuku; egbe-igwe l'agba; urukpu, jihuru kpalungu atso-kputa eli ugwu ono. Oda upyoku, shi l'ugwu ono l'ada l'adashi ike. Onyemonye obule; l'odu ndu Ízurelu ono anmalahaa kpakpakpa. ¹⁷ Mosisu abya edufuta ephe l'odu ndu Ízurelu ono; t'ephe byakfuta Nchileke. Ephe eje evudo l'okpa ugwu ono. ¹⁸ Enwuru-oku achiko Ugwu Sáyinayi nata; kele Ojejoje gude oku nyifuta le Ugwu Sáyinayi ono. Enwuru-oku ono akpulephu tuu l'o bu eke a kpoberu oku icheku. Ugwu ono l'o ha anmakota jijiji l'anmashi iya

ike. ¹⁹ Oda upyoku ono l'aka nshinu akaka l'eje; Mosisu l'ekfu okfu; aanu olu Nchileke l'eke ookfu eyeru Mosisu.

²⁰ Ojejoje enyizita l'eli Ugvu Sáyinayi ono; bya ekua Mosisu t'o nyikfuta iya l'eli eli ugvu ono. Mosisu enyikfushia ya eli ugvu ono. ²¹ Ojejoje asu iya t'o nyizita l'alí je anmaaru ndu Ízurelu okwa t'ephe ba akpahe uzo t'ephe phu Ojejoje; odumeka; be ephe a-dukwa l'igwe buru kpurupyata. ²² Mbukponu ndu achijeru Nchileke eja, eme t'ephe byakfuta yebe Ojejoje ntse be edo onwephe nsó t'ephe duru iya iche; odumeka be ya a-nukwa ephe aphu.

²³ Mosisu asu Ojejoje: “Ndu Ízurelu te enyhukwa Ugvu Sáyinayi; ke l'i turu ayi ekemu su t'ayi dobe ugvu ono nsó; temanu ayi akpaa ya oke gbaphee mgburumgburu.”

²⁴ Ojejoje asu iya: “Nyizita l'alí je eduta Éronu te nggu l'iya yiru. Obe be ekwekwa te ndu achijeru Nchileke eja; me ndu Ízurelu odo sweta eke ono nyikfuta yebe Ojejoje; odumeka be ya a-nukwa ephe aphu.”

²⁵ Mosisu enyizita bya ekfuaru ndu Ízurelu iphe, Ojejoje kfuru.

20

Ekemu iri, shi l'eka Nchileke

¹ Ojejoje abya ekfukota iphe ono l'o ha; su:

² “O bu yebedua bu Ojejoje, bu Nchileke unu; onye dufutaru unu l'alí Íjiputu; mbu alí ono, unu shi buru ohu ono.

³ “Ba adukwa iphe ii-baru eja; gbahaa yebe Nchileke kpurumu.

⁴ “Be emetakwaru onwongu ntekpe, e meru; yo du l’o bu iphe, no l’imigwe; m’o bu ophu, no le mgboko; m’o bu iphe, bu le mini-ime-ali.

⁵ Ba abakwaru iphe ophu eja; ophu i jekwaru iya ozi; kele yebe Ojejoje, bu Nchileke unu ekokwa okopho. Ya anuje ndu kporu iya ashị aphu k’ejo iphe, ephe meru iya; shi iya nua unwu ephe aphu; nua ya unwu nwa ephe; nua ya unwu nwanwanwanwanwa ephe. ⁶ Obenu l’iphe bu ndu yeru iya obu; l’eme iphe, ekemu iya kfuru; be ya emejekwanu t’obu, ya yeru ephe buru o-je-le-nwanwa.

⁷ “Be ekukwa epha yebe Ojejoje, bu Nchileke unu ke mkpe. Kele yebe Ojejoje ta ahakwa ndu eme ege ono; te ya ba nu ephe aphu.

⁸ “Nyatajekwa mee mboku otu-ume t’o du nsọ.

⁹ Ujiku ishingu; be ii-seje akanya; jee ozi ngu.

¹⁰ Obenu le mboku k’esaa, bu mboku otu-ume ke yebe Ojejoje, bu Nchileke unu. T’e b’o dukwa ozi, ii-jeje mboku ono. Ophu i kwekwa t’unwegirima ngu; ndu ophu i gbaru ohu; elu ngu; jeye le ndu ophu laru alala, bu le nke ngu; jee ozi mboku ono. ¹¹ Ke l’o bu ujiku ishingu; be yebe Ojejoje meru igwe; bya emee eliphe ye eze enyimu; me iphemiphe obule, no iya nu. Yo be mboku k’esaa; ya atuta ume. Yo buru iya kparu iphe yebe Ojejoje goru onu-oma nu mboku otu-ume; bya emee ya; yo du nsọ.

¹² “Kwabejekwa nne le nna ngu ugvu; k’ophu ii-ka nka l’ali ono, Ojejoje, bu Nchileke unu abya unu anunu ono.

13 “Be egbukwa ọchi.

14 “Be erikwa ogori.

15 “Be ezikwa iphura.

16 “Be ebobekwa madzụ ibe ngu ibo.

17 “Be ejikwaru madzụ ibe unu ijimęnya l'ụlo iya; m'ọ bụ lẹ nyee ya; ohu, ọ gbataru agbata; elu iya; mękpọ iphe, bụ iphe o nweru enweru l'ọ ha.”*

18 Ndu Ízurelụ aphụlephu egbe-igwe ono; mę ebemu ono; nụa ọda ụpyoku ono; bya aphụ ẹnwuru-ọku, shi l'ugvu ono akpụshi; ẹhu anmahu ẹphe anmanma l'ẹke ẹphe atsụ egvu. Ẹphe evudo ote-ęnya; 19 sụ Mosisu t'ọ kfujeru yeru ẹphe yẹbedua l'onwiya; l'ẹphe a-ngabejee nchị. Tẹ Nchileke be ekfukwaru yeru ẹphe l'onwiya; ọdumeka bẹ ẹphe a-nwụshihukwa.

20 Mosisu asụ ndu Ízurelụ: “T'ẹphe ba atsushi egvu; kele Nchileke byaru t'ọ data ẹphe; k'ọphu ẹphe a-nọdu atsụ yẹbe Nchileke egvu; haa ome ejo iphe.”

21 Ndu Ízurelụ evudo ote-ęnya; Mosisu abya ejekfube ọchi ono ntse, bụ ẹke Nchileke nọ.

Aakpụ ęnya-ngweja Ojejoje

22 Ojejoje asụ Mosisu t'ọ sụ ndu Ízurelụ l'ẹphe phụwaru l'onwẹphe lẹ ya shi l'imigwe kfulu yeru ẹphe. 23 Tẹ b'ọ dụkwa agwa, unu e-meta donyabe iya. T'ẹphe be egudekwa mkpọla-ọcha; m'ọ bụ mkpọla-ododo meta agwa doberu onwẹphe.

---

* **20:17** 20:17 Dit 5:21; Róm 7:7

24 “Ọ bụ eja, shi l'alì bẹ ee-gudeje kpuaru iya ẹn̄ya-ngweja, bụ ẹke ee-gbuje aturu; mẹ eghu; mẹ eswi; gude gwooru iya ngweja-ukfuru; mẹ ngweja ẹhu-agu. Iphe bụ ẹke ya meru t'a anyatajẹ ẹpha iya bẹ ya a-byakfutaje unu bya agooru unu ọnu-oma. 25 Ọ -buru l'ẹphe gude mkpuma l'akpuru iya ẹn̄ya-ngweja; t'ẹphe be egudekwa mkpuma, a kpucharu akpucha. Kẹ l'ẹphe -tsua ya ọngu bẹ ẹphe tūruwaru iya. 26 Ọphu ẹphe akpukwa ẹn̄ya-ngweja ono t'ọ ha l'eli; k'ọphu aa-gbakobeje iphe l'eje iya; a nonyaa; ẹphe ajihaa onwẹphe ajih̄a l'ẹn̄ya-ngweja ono.”

21

Ndu Hiburū, a gbarū ohu

1 “Qwaa ekemu, ii-zi ẹphe ndọ-ọ:

2 “Ọ -buru l'ì gbaru onye Hiburū ohu bẹ iphe, oo-jeru ngu ozi bụ afa ishingu. O -rua l'afa k'esaa; yo nweru onwiya; ẹ taa kfudu ugwo l'ishi iya. 3 Ọ -buru l'ẹ tọ ludu nwanyi teke ọ dūberu buru ngu ohu; t'ọ bukwaruphu yẹbedua bẹ aa-ha t'ọ la. Ọ -bukwanuru lẹ yẹle nyee ya yì teke ọobyā; tẹ nyee ya ono tsokwaru iya teke ọo-nọdu ala. 4 Ọ -buru lẹ nnajiufu iya luru iya nwanyi; yọ mutaru iya unwegirima; nyee ya ono mẹ unwegirima iya ono a-tuko buru kẹ nnajiufu iya. Yọ buru nwoke a-la nwenkinyi iya.

5 “Ọ -bukwanuru l'ohu ono suru lẹ ya yeru nnajiufu iya obu; yeru nwanyi ono, ọolu ono obu; mẹ unwegirima iya; ya ta chọ tẹ ya lufu je nweru onwiya; 6 t'onye nwe iya nū duta iya je

l'ifu ndu ikpe. T'o duru iya je l'onu-ibo; m'ò bụ l'oshi-ibo gude oji kpọ-fua ya nchị. Yò bụru ohu iya jeye teke ọo-nọ-bebe.”

⁷ “Ọ -bụru lẹ nwoke reru nwa iya nwanyi t'ò bụru ohu; ẹ ta byadu bya aha iya t'ò laa; ẹge aahaje ndu ọphu bụ unwoke. ⁸ Teke e reru iya onye ari kẹ t'ò lua iya; a nọnyaa; t'ò dūhe iya mma k'alulū; t'ò hakwaa t'a gbata iya. Ẹ tọ gbakwa tẹ nnajiufu iya ono ree ya ndu ọhodo; kẹ l'e to meduru ohu iya ono iphe, o kweru ukwa iya. ⁹ Ọ -bụru l'ọo nwatibe iya kẹ nwoke b'ọ gbaru iya doberu t'ò lua; t'ò mejekwa nwamgboko ọbu l'ọ bụ nwa iya nwanyi. ¹⁰ Ọ -bụru lẹ nwoke luru nwanyi ọdo; t'ò nujekwa nyee ya kẹ mbụ nri; nmajeru iya ẹkwa; l'emekwaru iya phụ iphe, bụ iphe emejeru nwanyi aalū alūlu. ¹¹ O -bụru l'ẹ too meduru nwanyi ono ụzo iphe ẹto ono; tẹ nwanyi ono lufukwa. Ole t'ẹ b'ọ dukwa m'ọo afu, aa-kfu nwoke ono.”

Omeka onye ọdo iphe

¹² “Onye chiru madzụ iphe chigbua ya; t'ò lakwaa l'ọchi iya. ¹³ Ọ -bụkwanuru l'ẹ to lebezidu ẹnya; ọ -bụru l'ọo Nchileke haru iya t'ò mee ẹge ono; b'o nweru ẹke ya e-koshi unu tẹ onye dū ẹge ono gbajeru laa. ¹⁴ Obenu; ọ -bụru lẹ madzụ kwaberu ẹnya; gude ẹregede; gbua madzụ ibe iya; unu kputa onye ọbu kpufu l'ẹnya-ngweja yẹbe Nchileke; je egbua ya l'ẹke ọdo.”

¹⁵ “Onye tsoru nne iya; m'ò bụ nna iya ọgu be ee-gbu egbugbu.”

16 “Onye pataru madzụ ibe iya je eree; m'ọ bụ l'ọ nọkwadu iya l'ẹka teke e guderu iya; t'e gbua onye ọbu egbugbu.”

17 “Onye phuru nne iya; m'ọ bụ nna iya iphu; t'e gbukwaa onye ono egbugbu.”

18 “Ọ -bụru l'unwoke labụ bẹ okfu adaru; onye lanụ atụa onye ọphu mkpuma; m'ọ bụ l'ọ kfufuberu ẹka tsua ya; ọphu onye ono anwuhudu; yọ bụ-chiaru iphe b'ọ mekaru iya; yọ zẹeru iya azẹe; t'ẹ b'ọ dukwa iphe, ee-me onye ono, mekaru iya iphe ono; 19 m'ọ bụru l'onye ono mekocharu l'aduje ike gude mgboro ejephe l'etezi. Ọle onye ọphu mekaru iya iphe phụ akfukwanu iya ugwo kẹ azẹe ono, o shi zẹe ono; bya aghakwaa ya phụ jeye teke ọo-kagee mma ọhuma.”

20 “Ọ -bụru l'o nweru onye chiru ohu iya iphe; m'ọ bụ ohu iya kẹ nwoke; m'ọ kẹ nwanyi; ohu ono eshi l'iphe ono, e chiru iya ono nwuhu; t'a nùkwaa onye ono, chigburu iya nụ ono àphụ. 21 Obenu l'ọ -bụru l'ohu ono nọru abali ẹbo; m'ọ bụ ẹto bya akorohu; t'ẹ b'ọ dukwa iphe, ee-me onye ono, chiru iya iphe ono; eshinu ohu ono bụ ẹku iya.”

22 “Ọ -bụru l'o nweru unwoke, alụ ọgu; ẹphe emeka nwanyi, dụ ime iphe; mee k'ọphu ẹpho lufuru iya; ọphu o nwedu ẹke a kwataru meka iya iphe ọdo; t'e eretakwa onye ọphu mekaru iya iphe ọbu nre; ẹge dụ nji nwanyi ọbu mma; mẹ ẹge ndu ikpe kpeburu. 23 Obenu; ọ -bụru l'e mekaru iya iphe nshinu; t'ẹ ndzụ lakwaaruru ndzụ; 24 ẹnya alaaru ẹnya; eze alaaru eze; ẹka alaaru ẹka; ọkpa alaaru ọkpa. 25 Ọ -bụru ọku b'ọ huru

iya; t'a hulatakwa iya. Teke o mefuru iya onya l'ehu; t'e melatakwa iya. Teke o tsuru mkpukpu-mee ye iya l'ehu; t'e tsukwaruphu mkpukpu-mee ye iya l'ehu."

²⁶ "Ọ -buru l'o nweru onye chiru ohu iya iphe l'anya; k'ophu o chipyaru iya enya lanu; te onye ono hakwaa ohu ono t'o je enweru onwiya; t'ọ buru ugwo enya ono, o chipyaru iya ono. ²⁷ Ọ -buru l'o chikwofuru iya eze lanu; t'ọ hakwaa ohu ono t'o je enweru onwiya; t'ọ buru ugwo eze iya ono."

²⁸ "Ọ -buru l'oke-eswi gude mpo du-gbua madzu; t'a tu-gbukwaa eswi ono le mkpuma; ole t'e ba atakwa anu iya atata; ophu o dukwa iphe, ee-me onye nwe iya nu. ²⁹ Obenu; o -buru l'oke-eswi obu eme enari; e kfuawaru iya onye nwe iya nu; t'o kwe kpo-chia ya l'oka; o -buru l'eswi ono du-gburu madzu; t'a tugbukwaa eswi ono le mkpuma; onye nwe iya nu alaa l'ochi onye o du-gburu. ³⁰ Ole; o -buru l'o du ndu ono t'ephe gbuaru onye nwe eswi ono nre; t'ọ kfukotakwa iphe, bu iphe, e gbuburu iya; shi ege ono gbata onwiya. ³¹ Ekemu ono bukwaphu iphe lanu m'o -buru l'oke-eswi du-gburu nwata nwoke madzu; m'o bu nwata nwanyi ke madzu. ³² Ọ -buru l'oke-eswi ono be du-gburu ohu; t'onye nwe eswi ono kfu onye nwe ohu ono ukporo mkpola-ocha le mkpola-ocha iri. T'a tu-gbukwaaphu eswi ono le mkpuma."

³³ "Ọ -buru le madzu kpufuru iphe le nsu; m'o bu l'onye ono turu nsu; ghebe iya onu; oke-eswi; m'o bu nkakfu-igara eje adalahu iya; nwuhu; ³⁴ te onye nwe nsu ono kfukwaa ugwo

anụ ono. T'onye ono kfu kwaa onye nwe anụ ono, dalahuru lẹ nsụ ono ugwo iya; pata ono, nwuhuru nụ ono.

³⁵ “Ọ -buru lẹ madzụ bẹ oke-eswi iya dụ-gburu oke-eswi onye ọdo; tẹ umadzu labụ ono gbaru mgba ree oke-eswi ọphu nọ ndzụ; kee aswa iya ọnya-nhamunha. Ọphe ekekwaaphu anụ iya ọphu nwuhuru anwuhu ọnya-nhamunha.

³⁶ Ọle; ọ -buru lẹ onye, nwe oke-eswi ono mahawaru l'oke-eswi iya eme ọnari; jika lẹ ya ta akpọ-chidu iya l'ọka; tẹ onye nwe oke-eswi ono kpẹkwaa onye ọphu oke-eswi ọdo; pata onanu, nwuhuru anwuhu ono.”

22

Okwaberu ọku ọnya

¹ “Ọ -buru l'o nweru onye kpuru eswi; m'ọ bụ aturu onye ọdo l'iphura gbua; m'ọ bụ l'o reru iya erere; t'o gudekwa eswi ise kfu ugwo eswi lanụ ono. Ọ -buru aturu; yọ buru aturu ọno.

² “Ọ -buru l'a phuru iphura l'ẹke ootsukpo ọlo onye ọdo tẹ ya bahu; ọ -buru l'e mekaru iya iphe; yo shi ẹge ono nwuhu bẹ onye ono, gburu iya nụ ono te gbukwa ọchi. ³ Obenu; ọ -buru l'o meru teke ọnyanwu hatawaru buakwa ọchi bẹ onye ono gburu.

“Onye iphura kfu futaje ugwo iphe, o zitaru. Ọ -buru l'ẹ to nwedu iphe, o nweru; e ree yẹbedua l'onwiya; gude aswa iya kfu ugwo iphe, o zitaru.

⁴ “Ọ -bụru l'iphe ono, o zitaru ono b'a phuru iya l'ẹka; yọ nọdukwadu ndzụ; m'ọ bụ oke eswi-o; m'ọ bụ nkakfụ-igara-o; m'ọ bụ aturu; onye ono a-kfụ ụgwo iya nkfukwase.

⁵ “Ọ -bụru lẹ madzụ chiru elu iya ye; yo je ataa iphe, e meberu l'okfu onye ọdo; m'ọ bụ lẹ mgbo vayinu onye ọdo; m'ọ bụ l'ọ haru iya ẹka; yo je ataa iphe, e meberu l'okfu onye ọdo; tẹ onye nwe elu ono gude iphe, katsua mma l'okfu iya; m'ọ bụ lẹ mgbo vayinu iya; kfua onye ọphu ụgwo iya.

⁶ “Ọ -bụru l'ọku nahuru laa l'egbudu; k'ọphu o keru witu, e butawaru ebuta; m'ọ bụ ọphu ẹ te butadua; m'ọ bụ l'ọ kekotaru okfu ono l'ọ ha; tẹ onye turu ọku ono kfukwaa ụgwo iya.

⁷ “Ọ -bụru l'ọ nweru onye nuru madzụ okpoga; m'ọ bụ iphe ọdo t'ọ doberu iya; a bya ezita iya l'ulo onye ono; ọ -bụru l'e guderu onye oshi ono; t'ọ kfukwaa ụgwo iya nkfukwase. ⁸ Teke bukwanu l'ẹ te gudedu onye iphura ọbu; t'onye nwe ulo ono lufuta l'ifu ndu ikpe; bya egude ẹpha Ojejoje gwa ẹnwa t'a maru l'ẹ tọ dū iya kpamiru iya. ⁹ Ọ -bụru l'ọ nweru iphe, aachọ achọcho; a phua ya onye ọdo l'ẹka; mbụ iphe, dū l'ọ bụ eswi; m'ọ bụ nkakfụ-igara; m'ọ bụ aturu; m'ọ bụ iphe eye l'ẹhu; mbụ iphe bụ iphe, eenweru enweru; t'e duta ụmadzụ labụ, adzọ iphe ono bya l'ifu ndu ikpe. Onye ọphu ikpe nmaru; yọ kfua onye ọphu nkfukwase.

¹⁰ “Ọ -bụru l'ọ nweru onye kperu madzụ nkakfụ-igara; m'ọ bụ oke-eswi; ọdoo aturu; mewartu elu ọdo t'ọ doberu iya; yọ nwuhu; m'ọ bụ l'e mekaru iya iphe; m'ọ bụ l'ọ phuhuru; to nwe onye maru iphe meru iya nū; ¹¹ ẹge ee-shi

doshia okfu ono bu te onye ono bya Ojejoje l'ifu je agwa enwa l'ẹ t'ọ makwa iphe, meru ẹku onye ophu; t'onye nwe iya nu kwetakwa ẹge ono; t'ẹ b'ọ kfukwa iya ugwo. ¹² Ọle; ọ -bukwanuru l'a kpuru iya l'iphura le k'onye ono, e doberu iya ono; te onye ono kfukwaa onye nwe iya nu ugwo iya. ¹³ Ọ -buru l'ọ bu anu-egu-egbudu tagburu iya; t'o wota anu iya ophu ọ taphoduru je ekoshi; t'a maru l'ọo anu tagburu iya. T'ẹ b'a sukwa t'ọ kfu ugwo iya.

¹⁴ “Ọ -buru l'o nweru onye rotaru elu onye odo; iphe emeka iya; m'ọ bu l'ọ nwuhuru teke onye nwe iya nu ta nodu l'ẹke ono; te onye rotaru iya nu kfukwaa ugwo iya. ¹⁵ Obenu; ọ -buru l'onye nwe iya nu ọ l'ẹke ono teke ono; t'onye rotaru iya nu ba akfukwa ugwo iya. Teke bu l'ọ kfuru ugwo; nguta eswi ono; te okpoga ono, a kfuru ono no-chiakwaru iyi, yitaru onye obu.

Iphe, gbaru l'ememe

¹⁶ “Ọ -buru l'o nweru onye kpaguderu nwamgboko, nwoke ta achikahubua okpa; to nwewa onye eje iya alulu; ephe l'iya aze; t'ọ kwakwaa aswa nu ndibe ephe; duta iya je aluru. ¹⁷ Ọ -buru le nna nwamgboko ono jikaru; su le ya te eke du iya eya; t'ọ kwakwaaphu aswa, aakwaje l'ishi nwamgboko, yele nwoke ta zebu; nu nna iya.

¹⁸ “Unu ba ahajekwa nwanyi, eme amamanshi t'ọ nodu ndzu.

¹⁹ “Onye yele anu zeru be ee-gbuje egbugbu.

20 “Onye gworu ẹja nū iphe ọdo, ẹ-ta bụdu yẹbedua, bụ Ojejoje bẹ ee-gbu egbugbu.

21 “Unu ba akpajekwa ndu laru alala ẹhu; ọphu unu emegbukwa ẹphe emegbu; kẹ l'unu shikwa-a bụru ndu laru alala l'alị Ijiputu.

22 “Unu be emegbukwa unwanyi, maa tufuru; ọphu unu emegbukwa ndu a toru ogbe.

23 Teke unu emegbu ẹphe emegbu; ẹphe araa; raku yẹbe Ojejoje bẹ ya a-nụkwa olu ẹphe.

24 Ẹhu-eghughu iya a-vọ-lihukwa; ya egude ọgu bya achiko unu gbugee. Unyomu unu aburu ndu, maa tufuru; unwegirima unu aburu unwu ogbe.

25 “Ọ -buru l'unu jeru ndu kẹ yẹbe Ojejoje, mkpa byaru ụgwo l'ime onwunu; unu be emekwa l'ọbu ndu ejeje ụgwo ọ-muru-nwa. Unu ba asukwa t'ẹphe kfulu ọ-muru-nwa yeru iya unu. 26 Ọ -buru lẹ madzụ ibe unu yeru unu uwe l'itumo; unu wolaaru iya ẹya temanu ẹnyanwu ariba. 27 Kẹ l'ọ bụ uwe ono bụ iphe, oogudeje egbochita ẹhu iya. ?Buhunu ngunu bẹ oo-gude kuru mgbenya? Ọ -raku yẹbe Ojejoje bẹ ya a-nụkwa olu iya; kẹle ya aphuje imiko.

28 “Unu be ekfubyishijekwa Nchileke ekfubyishi; ọphu unu akojekwa onye achị ndu alị unu ọnu.

29 “Unu ba ahakwa ogworu yẹbe Ojejoje ngweja, shi l'akpuru iphe, unu kpataru l'okfu; waa ọphu shi lẹ mẹe, unu pyitaru apyita.

“Unwegirima unu ndu ọphu bụ ọkpara; bẹ unu a-nuje iya. 30 Ono kwaphu ẹge unu e-meje iya l'eswi unu; mẹ l'aturu unu. Unu hajee ya t'ọ

nọo l'ẹhu nne iya abali ẹsaa. O -rua lẹ k'ẹsato iya; unu akputa iya kputaru yẹbe Ojejoje.

³¹ “Unu a-bụ ndu duru yẹbe Ojejoje lẹ nsọ. Unu ba atajekwa iphe, anụ-ẹgu-ẹgbudu gburu. Unu toḡbojeru iya nkuta.

23

Ekemu, a turu swibe ikpe, du mma; me k'obu-imiko

¹ “Ba atujekwa ntumatu. Ba agbajekwa ẹjo ekebe gude eyeru ẹjo madzụ ẹka.

² “Be etsojekwaru igwe-ọha ye ẹka l'ome iphe ẹ ta dudu mma. Teke i vudo l'ifu ndu ikpe; be egudekwa l'iime t'i kfuwa iphe a-du ọha mma; mee te ikpe laaru onye iswi ẹ-ta dudu mma.

³ Be egudekwa l'ọo lẹ madzụ bụ onye ukpa; gbachiaru iya l'ifu ndu ikpe.

⁴ “Ọ -buru l'i phuru oke-eswi; m'ọ bụ nkakfu-igara onye ọhogu ngu ẹke ọokpa-phuhuwa akpaphuhu; kpatakwa iya kpu-jeru iya. ⁵ Ọ -buru l'i phuru nkakfu-igara onye i du ashị; ẹke ivu, o vu nyi-tsutaru iya; ba ahakwa iya. Tugbukwaa je eyeru iya ẹka.

⁶ “Unu ba ajikakwa okperu onye ukpa ikpe ọhuma l'ulo ikpe. ⁷ Sekwaa ẹka; me okpa l'okpe ẹjo ikpe. Be egbujekwa onye, ẹ te nwedu iphe o meru; m'ọ bụ onye doberu ẹka ndoo; kele ya ta ahakwa onye meru iphe, du ẹji te ya ba nma iya ikpe.

⁸ “Ba anakwa ẹka-azu; kele ẹka-azu emejekwa te madzụ mee ẹnya l'ẹ t'ọ phudu iphe,

o phuchacharua; l'emejekwaphu t'a nma onye doberu eka ndoo ikpe.

⁹ “Unu be emegbujekwa ndu laru alala emegbu; ke l'unu maru ege oduje onye laru alala; unubedua eshiwa buru ndu laru alala l'ali Ijiputu.

Ekemu mboku otu-ume

¹⁰ “Afa ishingu be unu a-koje ali unu; kpata iya iphe, e meberu iya. ¹¹ O -be l'afa k'esaa; unu ahaa ya akoko; k'ophu ndu Izurelu ndu ophu akpa ukpa e-jeje akpaa l'eke ono. Ophu wuduru nu; anu-egu-egbudu erifufuwa iya ru. Unu mekwaaphu mgbo vayinu unu; me egu-olivu unu ege ono.

¹² “Abali ishingu be unu e-jeje ozi; o -be le mboku k'esaa; unu be ejekwa ozi; k'ophu oke eswi unu; me nkakfu-igara unu a-tutaje ume; mekwaphu k'ophu ohu, a muru le nk'unu; me onye bu mbyamumbya a-tutakwaphu ume.

¹³ “Unu kwabekwa enya mekota iphemiphe obule-a, ya ekfuru unu-a. Unu ba adukwa iphe, bu iphe aagwa agwagwa, unu a-kpo-kuje. Unu be ephotajekwa iya epha ephota le phuu.

Uzo aji eto, aa-gbaje

¹⁴ “Ugbo eto l'afa; be unu a-gbajeru iya aji.

¹⁵ “Unu a-gba Aji Buredi, e te kodu ekoko. Ujiku esaa; be unu a-taje buredi, e te yedu iphe, ekoje buredi; bu iya bu ege ya turu unu l'ekemu. Unu meje iya teke ono, aagbaje aji ono l'onwa Abibu; ke l'o bu l'onwa ono; be unu lufutaru le Ijiputu.

“T'e b'o dukwa onye a-gbajeru eka bya iya l'ifu.

16 “Unu gudeje iphe ọdungu, unu kpataru l'iphe, unu meberu l'alì gbaa Aji O-je-l'egu.

“Unu gbaa Aji Mkpù l'ishi-afa teke unu akpata iphe, unu meberu l'alì.

17 “Ugbo ẹto l'afa bẹ unwoke unu l'ẹphe ha a-chìkoje bya l'ifu Nnajiufu, bụ Ojejoje.

18 “T'ẹ b'ọ dukwa iphe e yeru iphe ekoje buredi, unu e-yekobe ẹ mee anụ, unu gude egworu iya ngweja.

“T'ẹ b'ọ dukwa ẹbà anụ ono, e gude gbaa aji ono, aa-ha t'ọ bọo nchi.

19 “Iphe mbụ, vuru ụzo kaa l'okfu unu bẹ unu e-gudeje bya l'ulo Ojejoje, bụ Nchileke unu.

“Unu be egudejekwa mini-ẹra nne eghu shia nwa iya.

Ojozi Nchileke a-bọru ndu Ízurẹlu ụzo

20 “Unu lekwa; ẹ ya e-zi ojozi-imigwe t'o vutaru unu ụzo; l'eché unu; dua unu durua ẹke ono, ya kwakọbewaru akwakọbe ono.

21 Unu ngabejekwaru ojozi-imigwe ono nchi; meje iphemiphe ọbule, ọ sụru t'unu mee. Unu be ekwefujekwaru iya íkè; kẹ l'ẹ tọo gụkwaru unu nvụ; keshinu ọphu ọ bụ ẹpha yẹbe Ojejoje b'o gude eje. 22 Ọ -bụru l'unu jiru obu oyi; ngaberu ojozi-imigwe ono nchi; l'emekota iphe, yẹbe Ojejoje sụru t'unu meje; bẹ ya a-bụru ọhogu ndu ọhogu unu; ẹphe adụ iya ashì; mbụ ndu unu dụ ashì. 23 Ojozi iya e-vutaru unu ụzo; duru unu bahụ l'alì ndu Amọru; kẹ ndu Hetu; kẹ ndu Pérezu; kẹ ndu Kénanu; kẹ ndu Hevu; mẹ kẹ ndu Jebusu. Ya a-chìkolephu ndu ono mee t'ẹphe chihu l'alì ono. 24 Unu be efozitajekwaru iphe,

bụ iphe aagwa agwagwa; ọp̄hu unu abajekwaru ẹp̄he ẹja; ọp̄hu unu etsojekwaru ẹp̄he mee ome-l'alì ẹp̄he. Unu mebyishia agwa ẹp̄he; unu etsukposhia m̄kpuma, ẹp̄he doberu l'ẹnya-ngweja ẹp̄he. ²⁵ Unu bajeṛu yebe Ojejoje, bụ Nchileke unu ẹja. Ya e-meru unu iphe-oma lẹ nri; m̄ mini; bya ewofu ome-l'ẹhu l'ẹke unu nọ. ²⁶ Ẹ to nwedu l'ẹpho alufu madzụ l'alì unu; to nwe nwanyi, a-n̄onu t'ọ tsụ ime. Ya e-me t'unu kajee nka l̄ikpahu alikpahu.

²⁷ “Ya e-me t'a atsuje unu egvu. Iphe bụ mbakeshi, unu l'ẹp̄he alụ ọgu bẹ ya e-me; ẹp̄he emehu ririri. Ya emee ndu ọhogu unu l'ẹp̄he ha t'ẹp̄he ghakobeje; gbaaru unu ọso. ²⁸ Ya e-zi evu t'o vuru unu ụzo je achishiaru unu ndu Hevu; m̄ ndu Kėnanu; m̄ ndu Hetu l'ụzo. ²⁹ Ọle ya ta achifu-gedu ẹp̄he l'afa lanụ; kẹ l'alì ono a-bya aburu okorobo-egu; anụ-egu-egbudu, nọ iya nụ aka unu ẹka. ³⁰ Ya a-tọkpelephu nwehu achishi ẹp̄he; jeye teke unu a-ka l'igwe; dū ike nwekotaru alì ono.

³¹ “Ya e-me tẹ ókè-alì unu tsube lẹ Eze Ẹnyimu Uswe je akpaa lẹ Eze Ẹnyimu Filisutayinu; m̄ shita l'echi-egu jeye lẹ Ẹnyimu Yufurėtusu. Ya e-woru ndu alì ono ye unu l'ẹka; t'unu chifu ẹp̄he. ³² Unu l'ẹp̄he ba agbakwa ndzụ; unu l'agwa ẹp̄he ta agba. ³³ Unu be ekwekwa t'ẹp̄he buru l'alì unu; ọdumeka bẹ ẹp̄he a-kpatakwa t'unu mee ẹjo iphe meswee yebe Ojejoje. Kẹ l'unu -baaru agwa ẹp̄he ẹja; bẹ ọo-bukwaru ọnya nmata unu.”

Eeme oḡba-ndzụ t'ọ nguru anguru

¹ Tọ dụ iya bụ; Ojejoje asụ Mosisu tẹ yẹle Éronu; Nadabu; Abihu; mę ndu bụ oḡurenya Ízurelu ẹphe ukporo madzụ ẹto l'umadzu iri nyikfuta yẹbe Ojejoje; nọdu ote-ẹnya; baaru iya ẹja. ² Ọ bụ Mosisu nwẹnkinyi iya bụ onye a-byakfuta yẹbe Ojejoje; tẹ ndu ophu be ejekwa iya okpirita ntse. Tẹ ndu Ízurelu be etsokwaru iya nyikota eli ogvu ono.

³ Mosisu eje ekfukotaru ndu Ízurelu iphe, Ojejoje kfushiru; mę ekemu iya. Ẹphe atuko gude olu lanu zua; su: "L'iphe, bụ iphe, Ojejoje kfuru bẹ ẹphe e-mekota." ⁴ Mosisu abya atuko iphe, bụ iphe ono, Ojejoje kfuru ono dekota l'ekwo.

Yo gbeshi l'onmewa utsu; bya akpua ẹnya-ngweja l'okpa ugvu ono; bya akfube mkpuma iri l'ẹbo, nọ-chiru ẹnya okpa-ikfu iri l'ẹbo ndu Ízurelu. ⁵ Yọ bya ezia unwu-okoroḡbya ndu Ízurelu; ẹphe eje egwooru Ojejoje ngweja-ukfuru; gbushikwaaphu unwu oke-eswi gude gwooru iya ngweja-ẹhu-agu. ⁶ Mosisu abya ekee mee anu ono ẹbo; woru ụzo lanu wuru ye l'efere; bya ewota ophu phee l'ẹnya-ngweja ono. ⁷ Yọ bya ewota Ekwo Oḡba-ndzụ ono ḡaru ndu Ízurelu. Ẹphe azua mgbede; su l'ẹphe a-nọdu angaberu Ojejoje nchi; l'eme iphemiphe obule, o kfuru.

⁸ Mosisu abya ewota mee ono phee ndu Ízurelu l'ẹhu; su: "Ọwaa bụ mee, ekoshi ndzụ, Ojejoje shi l'ekemu ono, ọ turu ono; unu l'iya agbaa l'ẹge o kfuru."

⁹ Mósísu yẹle Éronu; Nadabu; Abihu; mę ndu bu ọgurenya Ízurelu ẹphe ụkporo madzu ẹto l'umadzu iri abya enyihu eli ugvu ono; ¹⁰ bya aphụa Nchileke kę ndu Ízurelu. Iphe o vudo l'eli iya bu iphe e meru lę mkpuma, aswa nọ, eekuje sáfayà; yo gbulephu samu l'ọ bu akpamigwe. ¹¹ Ọphu ọ dudu iphe, Nchileke meru ndu bu ọgurenya Ízurelu ono. Ẹphe aphụ Nchileke; bya eria; ngua.

¹² Ojejoje asụ Mósísu: “Nyikfuta iya l'ugvu-a bya anọdu l'ẹke-a tẹ ya nụ ngu mkpuma, dụ balibali, ya deru ekemu; mę iphe, ya sụru t'ẹphe meje, a-nọduje akpọ-ziru ẹphe ụzo.”

¹³ Ya ndono; Mósísu yẹle Jóshuwa, bu onye anyajeru iya ẹkpa ayiru tugbu; je enyihu ugvu Nchileke. ¹⁴ Mósísu asụ ndu bu ọgurenya ono: “Unu nọdu l'ẹke-a ngaberu ẹphe jeye teke ẹphe a-byakfuta unu ọdo. Éronu yẹle Huru bę unu l'ẹphe nọ l'ẹke-a; onye okfu dakfutaru; t'o jekfu ẹphe.”

¹⁵ Mósísu enyihulephu ugvu ono; urukpu atso-kputa iya. ¹⁶ Ọdu-biribiri Ojejoje abya atuko Ugvu Sáyinayi ono ji. Urukpu ono anọ l'ugvu ono ujiku ishingu. Yo be lę mbọku k'ẹsaa; Ojejoje eshi l'urukpu ono kua Mósísu. ¹⁷ Ndu Ízurelu bę ọdu-biribiri Ojejoje ono dulephu l'ọ bu ọku, enwu enwunwu l'eli ugvu ono. ¹⁸ Mósísu enyia eli ugvu ono jeye teke urukpu ono kpuchitaru iya. Yọ nọ l'eli ugvu ono ụkporo abalı ugbo ẹbo: eswe l'enyashi.

25

Utū iphe, ee-gude mee ulo-ékwa
(Awu 35:4-9)

¹ Ojejoje asu Mosisu: ² “T'o kfuaru ndu Ízurelu t'ephe wota iphe bya anu yebe Ojejoje. Iphe, oo-nataje bu iphe, onye gude obu iya wota bya anu. ³ Iphe, ephe a-nuje bu mkpola-ododo; mkpola-ocha; ope; ⁴ owúú, eke urukpu-urukpu; ophu eke mee-mee; ophu eke uswuswe; okpobe owúú ocha; eji egbu; ⁵ akpo ebyila, a tseru l'uswe; akpo umoro-enyimu; oshi akesha; ⁶ manu olivu, ee-gudeje amu oku; iphe, eeyeje le manu k'owu l'ishi t'o shi mkpo; ophu eeyeje l'insensu t'o shi kwekwekwe; ⁷ mkpuma onikusù; mewaru mkpuma odo, aswa nogbaa. Mkpuma ono be ee-me gbapyabe l'uwe-ukuvu* onye achijeru Nchileke eja yele uwe-okpoma.

⁸ “Kfuru ephe t'ephe ruaru yebe Ojejoje ulo, du nsq; te ya buru l'eke ephe bu. ⁹ Unu mekwaa ulo-ékwa ono yele iphemiphe obule, a-no l'ime iya t'o dulephu ege ya e-koshi nggube Mosisu t'e mee ya.

Okpoko Ogba-ndzu ono
(Awu 37:1-9)

¹⁰ “T'ephe gude oshi akesha gbaa okpoko. Te ogologo iya du nkwo-eka labu le mkpirikpi iya. Usa iya adu nkwo-eka lanu le mkpirikpi iya. Eli iya adukwaphu nkwo-eka lanu le mkpirikpi iya.

---

* 25:7 25:7 Iphe e deru uwe-ukuvu l'eke-a b'e deru ifodu (ephod) le mbeke. O bu uwe, amashi mma ike, onye achijeru Nchileke eja anyajeru l'ukuvu; kobe iya urimu; me turimu, bu iphe, ephe egudeje ama uche-obu Nchileke.

11 Wua okpobe mkpola-ododo l'ime iya; me l'azu iya. Nngu egudekwaphu mkpola-ododo wua le mgberemeku iya mgburumburu. 12 Nngu akputa echi mkpola-ododo eno hebe l'okpa iya ephe eno. Mbụ t'i wota ebo hebe l'ibe lanu; wota ebo ophu hebe l'ibe iya ophu. 13 Gude oshi akeshia pyita mgboro labu; wua ya mkpola-ododo. 14 Nngu eworu mgboro ono ephe ebo pyoshia l'echi ono, e hebetsuaru le mgberemeku okpoko ono t'o buru iphe, ee-gudeje apa iya. 15 Mgboro ono a-noduwaru l'echi okpoko ono. T'e b'e wofukwa iya ewofu. 16 O bu ekemu ono, yebe Ojejoje a-nu ngu ono be ii-dobe l'ime okpoko ono.

17 "Gude okpobe mkpola-ododo meta okfu okpoko; eke, aa-kfuje ugwo iphe, du eji, madzu meru. T'ogologo iya du nkwo-eka labu le mkipirikpi iya. Usa iya adu nkwo-eka lanu le mkipirikpi iya. 18 Nngu egude mkpola-ododo mee cherobimu labu, a-nodutsua l'ishi okfu okpoko ono. T'o bukwaru mkpola-ododo, e tsusaru et-susa be ii-gude mee ya. 19 Woru cherobimu lanu dobe l'ishi lanu; nngu eworu ophu dobe l'ishi iya ophu. Ii-me te cherobimu labu ono, notsua l'ishishi okpoko ono ye okpoko ono t'ephe buru nanu. 20 Cherobimu ono be eba iya a-jakashihu ajakashihu laa imeli; gude kpuchita okfu okpoko ono. Cherobimu ono; be ee-dobe; k'ophu ephe agharu onwephe ifu; tuko l'ele enya l'eli okpoko ono. 21 Nngu ewota okfu okpoko ono kpuchia ya; woru iphe ono, e deru ekemu yebe Ojejoje ono, bu ophu, ya e-mekochaa nu unu ono; yekwaphu

l'ime okpoko ono. ²² Yò b́uru l'eli okfu okpoko ono; mb́u lẹ mgbaku cherobimu lab́u ono, nọ l'eli okpoko ono; b́u iya b́u ẹke ono, e doberu iphe, e deru ekemu iya ono bẹ ya a-byakfuta ngu bya ekfuru ngu iphemiphe ọbule, ndu Ízurelu e-meje.

Teburu ono
(Awu 37:10-16)

²³ “Gude oshi akesha meta teburu. Tẹ ogologo iya d́u nkwo-ẹka lab́u. Ụsa iya ad́u nkwo-ẹka lańu. Eli iya ad́u nkwo-ẹka lańu lẹ mkpirikpi iya. ²⁴ Nggw awua ya ọkpobe mkpọla-ododo; bya egudekwaphu mkpọla-ododo wua lẹ mgberemẹku iya mgburumburu. ²⁵ Nggw ewota oshi, d́u gbiriri, ụsa iya ha l'ọ b́u ọbechere-ẹka swephee mgberemẹku iya mgburumburu; nggw egudekwaphu mkpọla-ododo wu-phee oshi ono mgburumburu. ²⁶ Kputa echi mkpọla-ododo ẹno hebegbaa lẹ mgberemẹku ọkpa teburu ono. ²⁷ Echi ono a-nonyabetsukwaa oshi ono, d́u gbiriri ono; k'ọphu ọo-dukwanu ike gudeshia mgboro, ee-gudeje apa teburu ono. ²⁸ Ii-gude oshi akesha pyishia mgboro ono; wua ya mkpọla-ododo t'ọ b́uru mgboro, ee-gudeje apa teburu ono. ²⁹ Nggw egude ọkpobe mkpọla-ododo meshia efere; ite; okoro; mẹ nkwo-ẹka, aa-tu-kobeje l'eli teburu ono. Iphe ono l'ọ ha b́u iphe, ee-gudeje gwooru yẹbe Ojejoje ngwejamee. ³⁰ Tẹ eedobeje buredi l'ifu yẹbe Ojejoje. Ọ b́u l'eli teburu ono bẹ aa-tu-kobeje iya; k'ọphu ọo-nọduje iya l'ifu tekenteke.

³⁸ Ákpà iya; mę iphe, aagujeru ọku iya ye bukwa ọkpobe mkpọla-ododo bę ee-gude mekwaa ya phu. ³⁹ Iphe, eegvubeje urọku ono yele ngwa iya l'ọ ha bu unu ọkpobe mkpọla-ododo ẹsaa l'ukporo iri bę ee-gude mee ya. ⁴⁰ Letakwa ẹnya t'e mee iphe ono l'ọ ha t'ọ du ẹge e koshiru ngu iya l'eli uguvno.

26

Ulo-ẹkwà (Awu 36:8-38)

¹ “Ii-meta ulo-ẹkwà. Gude òwúú ọcha, a swiru l'ọ bu ọdo; mę òwúú, eke urukpu-urukpu; ọphu eke uswuswe; mę ọphu eke mee-mee; kwee ẹkwa kweta iya ukfu-ẹkwa iri. T'onye maru ome nka gude òwúú ono kwee cherobimu ye l'ukfu-ẹkwa ono. ² Tę ukfu-ẹkwa ono tukokwa hako ẹnya-nhamunha. T'ogologo iya du nkwo-ẹka ukporo l'ẹsato. Usa iya adu nkwo-ẹka ẹno. ³ Wota ukfu-ẹkwa ono ise gbagbabe t'ọ buru ishimishi lanu; nggu ewotakwaphu ọzo ise ọphu gbagbabe; t'ọ buru ishimishi lanu. ⁴ Ishimishi iya ono kę mbu b'ii-gude òwúú, eke urukpu-urukpu yeshia ya nkolaba l'igbirimonu ukfu-ẹkwa iya ono kę ikperazu. Nggu emekwaaphu ẹge ono l'ukfu-ẹkwa kę ikperazu l'ishimishi iya k'ẹbo. ⁵ Nkoloba ukporo labu l'iri bę ii-ye l'ishishi ishimishi lanu; nggu eyekwaphu nkolaba ukporo labu l'iri l'ishishi ishimishi lanu ọphu. Nkoloba ono a-chiko chegbabe ifu. ⁶ Gude mkpọla-ododo meta iphe, kweru nko ishi labu

uzo ukporo labu l'iri. Nggū egude iya dzegbabe ishimishi ékwà ono ephe ébo t'ò buru nanu.

⁷ “Nggū egude eji egħu kwee ékwà; kweta iya ukfu-ékwa iri lẹ nanu, ee-gude phu-chita eli ulo-ékwa ono. ⁸ Tẹ ukfu-ékwa ono ephe iri lẹ nanu tukokwa hakọ enya-nhamunha. Tẹ ogologo iya du nkwo-eka ukporo l'iri. Usa iya adu nkwo-eka eno. ⁹ Chita ukfu-ékwa ono ise gbagbabe t'ò buru ishimishi lanu; nggu achita ukfu-ékwa ishingū ophu gbagbabekwaphu t'ò buru ishimishi lanu. Ukfu-ékwa ke ishingū phu; be ii-pyaji ébo t'ò gboru l'ifu ulo-ékwa ono. ¹⁰ Nkoloba ukporo labu l'iri be ii-ye l'ishishi ishimishi lanu; nggu eyekwaphu nkolaba ukporo labu l'iri l'ishishi ishimishi lanu ophu. ¹¹ Nggū egude ope meta iphe, kweru nko ishi labu uzo ukporo labu l'iri. Nggū egude iya kotagbaa nkolaba ishimishi ékwà ono ephe ébo; gude iya dzegbabe ulo-ékwa ono t'ò buru nanu. ¹² A bya l'ukfu-ékwa, tsufuru l'ulo-ékwa ono; mbu nkere-ébo l'ukfu-ékwa ono be ee-me t'ò wu-zita l'azu ulo-ékwa ono. ¹³ Ishimishi ono, e gude phu-chita ulo-ékwa ono e-gude nkwo-eka lanu ka k'ime iya phu usa lẹ mgberemeku iya ephe ébo. Ndu k'ono be aa-ha t'ò wu-zita l'uzo ali t'e gude iya kwechia mgberemeku iya. ¹⁴ Nggū ewota akpo ebyila, e meru; yo ke uswuswe; phu-chia ulo-ékwa ono odo. Nggū ewota akpo umoro-enyimu kwechita iya.

¹⁵ “Gude oshi akesha rushia oshi, ee-gudeje kpo be ulo-ékwa ono. ¹⁶ Oshi ono be aa-rugbaa ogologo iya t'ò du nkwo-eka iri. Usa iya adu

nkwo-eka le mkpirikpi iya. ¹⁷ Oshi ono be aapitatsua okpa ye eka labu. Yo buru ege ono be ii-mekota oshi ulo-ekwa ono l'oha. ¹⁸ A bya l'ulo-ekwa ono ibiyia ophu gharu ifu l'uzo ohuda; bu ukporo oshi be ii-ruta; yeshia ya. ¹⁹ Nggue egude mkpola-ocha meshia enya eke ee-gvubetsua oshi ono. Nggue emeta iya uzo ukporo labu. Iphe bu oshi ophu nonu e-nweru enya eke ee-gvubeje iya. ²⁰ A bya l'ibiyia ophu; mbu ibiyia ophu gharu ifu l'uzo isheli; bukwaphu ukporo oshi be ii-ruta; yeshia ya. ²¹ Gude mkpola-ocha meshia enya eke ee-gvubetsua oshi ono ye. Nggue emeta iya uzo ukporo labu. Iphe bu oshi nonu e-nweru enya eke ee-gvubeje iya. ²² A bya l'azu ulo-ekwa ono; mbu ibiyia ophu gharu ifu l'uzo enyanwu-ariba bu oshi ishingu be ii-ruta; yeshia ya. ²³ Nggue arushia oshi ebo ebo; yeshia l'iku iku ulo-ekwa ono l'uzo azu iya. ²⁴ Oshi labu ono, ee-yeshi l'iku iya ono be a-dugbaa nkwegba ebo ebo. Oo-shi l'uzo ali du nkwegba ebo jeye l'imeli. Yo buru echi lanu be aa-kube iya. Ephe ebo achiko dukota ege ono. ²⁵ Oo ya bu l'oo-du oshi esato l'uzo azu ulo-ekwa ono. T'e gude mkpola-ocha meshia enya eke ee-gvubetsua oshi ono ye. Nggue emeta iya uzo iri l'ishingu. Iphe bu oshi nonu e-nweru enya eke ee-gvubeje iya.

²⁶ "Gude oshi akesha rashia oshi, dugbaa gbiriri, ee-gude swebushia l'oshi ono. Uzo ise be ii-swebetsua l'oshi eka ulo-ekwa ono ekalanu; ²⁷ nggu eswebekwaphu uzo ise odo l'eka iya ophu. Uzo ise odo aburu k'azu ulo-ekwa ono; ibiyia ophu gharu ifu l'uzo enyanwu-ariba.

²⁸ Oshi ọphu dụ gbiriri, ee-swebe l'echi iya bẹ aapụ t'o shi l'ishi lanụ lufu l'ishi iya ọphu. ²⁹ Nngu awukota mkpọla-ododo l'oshi ono, eegudeje kpọbe ụlo-ékwà ono. Nngu egudekwaphu mkpọla-ododo meshia echi, e-gudetsua gbiriri oshi ono. Nngu abya awukwaaphu mkpọla-ododo lẹ gbiriri oshi ono.

³⁰ “Rukwaa ụlo-ékwà ono ẹge a turu ngu ọnu iya l'eli Ugwu Sáyinayi.

³¹ “Nngu egude òwúú, eke urukpu-urukpu; ọphu eke uswuswe; ọphu eke mee-mee yẹle k'ọcha, a swiru l'ọ bụ ụdo; kwee ékwà. T'onye maru ome nka gudekwa òwúú ono kwee chero-bimu ye l'ékwà ono. ³² Nngu egude oshi akesha pyia itso ẹno; wụa ya mkpọla-ododo. Nngu eworu itso ono kpọbetsua l'ẹnya ẹke e meshiru lẹ mkpọla-ọcha. Nngu egude iphe, kweru nko, e gude mkpọla-ododo mee kobe ẹkwa ono l'itso ono ³³ lẹ mkpuli iphe phụ, kweru nko ishi labụ phụ, e gude dzegbabe ishimishi phụ, e gude phụ-chita ụlo-ékwà ono. Nngu eworu Okpoko Ekemu ono sùbe l'ẹke ono, e gebutaru ékwà ono. Ẹkwa ono bẹ ee-gude kekahu Eke-dụ-Nsọ lẹ Eke-Kakọta-ọdu-Nsọ. ³⁴ Nngu ewota okfu okpoko ono, aakfujẹ ugwo iphe, dụ eji, madzụ meru ono; kpube l'eli Okpoko Ekemu ono, a sùberu lẹ Eke-Kakọta-ọdu-Nsọ. ³⁵ Nngu apata teburu phụ sùbe l'ifu ékwà ono, e gude gebuta Eke-Kakọta-ọdu-Nsọ ono. Ẹke aa-sùbe iya bụ l'ime ụlo-ékwà ono l'ibiyia ọphu gharu ifu l'ụzo isheli. Nngu eworu iphe ono, eegvubeje urọku ono gvube l'ibiyia ọphu gharu ifu l'ụzo ọhuda; t'ẹphe lẹ teburu phụ

chegbabe ifu.

³⁶ “A -bya l'onu ulo-ékwa ono; t'e gude òwúú, eke urukpu-urukpu; ophu eke mee-mee; ophu eke uswuswe; me k'ocha, a swiru l'ò bu udo; kwee ékwà gude kochita iya. ³⁷ Ngggu egude mkpòla-ododo meshia iphe, kweru nko, ee-gude kobe ékwà ono l'itso. Ngggu egude oshi akesha pyita itso ise; wukwaa ya phu mkpòla-ododo; gude ope kpushia enya eke aa-kpòbeje itso ono; ephe ise.

27

Enya-ngweja-ukfuru (Awu 38:1-8)

¹ “Gude oshi akesha ruta enya-ngweja. Te eli iya du nkwo-eka eto. Te ogologo iya yele usa iya hakwaru enya-nhamunha. Iphe, oo-dutsua bu nkwo-eka ise ise. ² Ngggu emeta mpo dobetsua l'ishi ishi iku iya uzo eno. Te mpo ono yele enya-ngweja ono ragbabe aragbabe buru nanu. I -metsua; nggu eworu ope wua ya. ³ Ngggu egude ope meshia iphe, bu iphe, ee-gudeje eje ozi l'enya-ngweja ono, bu iya bu ite okpo ntụ; me iphe, eegudeje ekpo ntụ eye l'ite ono; me efere; me oji; owaa iphe, aaguje oku. ⁴ Ngggu egude ope meta iphe, du nggafu nggafu l'ò bu ugbu; bya enweru mgberemeku eno. Ngggu egudekwaphu ope meta echi eno hebetsua le mgberemeku iphe ono. ⁵ Ngggu ewota iphe ono kwechia uzo ali mgberemeku enya-ngweja ono. T'e shi l'uzo ali iya kwechia ya jeye l'echilabu iya. ⁶ Ngggu egude oshi akesha pyita mgboro labu, ee-gudeje apa

iya. Nggwu awukwaaphu ope le mgboro ono. ⁷ T'e wotsuaru mgboro ono nwua l'anya echi phu le mgbereṃeku iya ephe ebo. Mgboro ono ephe ebo a-ṅodujetsua le mgbereṃeku ɛnya-ngweja ono ephe ebo teke aapa iya apapa. ⁸ Mekwaa ɛnya-ngweja ono te uzo ṅodu iya l'echi. Nggwu egude ibiribe oshi ru ya; mee ya t'ọ du ege ono, ya koshiru ngu l'eli ugvu ono."

Ogbodufu ono

(Awu 38:9-20)

⁹ "Meeru ɔlo-ekwa ono ogbodufu. Gude owuu ocha, a swiru l'ọ bu udo; kwee ekwa, du ukporo nkwo-eka ise l'ogologo; gude gebuta ibyia ophu ogbodufu ono gharu ifu l'uzo ohuda. ¹⁰ Nggwu egude ope meta ukporo itso, aa-kpobe iya yele ɛnya eke aa-kpobetsua itso ono. Nggwu egude mkpola-ocha meshia iphe, nweru nkolaba, ee-gude kobe ekwa ono l'itso ono yele iphe, ee-swebe l'itso ono. ¹¹ Uzo isheli iya bukwapu ekwa, du ukporo nkwo-eka ise l'ogologo be ee-kwe; gude gebuta iya. Itso, aa-kpobe l'uzo isheli ono yele ɛnya eke aa-kpobe itso ono a-dutsua ukporo ukporo. Yo bukwaruphu ope be awukota iya; bukwanuru mkpola-ocha be ee-gude meshia iphe, nweru nkolaba, ee-gude kobe ekwa l'itso ono yele iphe, ee-swebe iya.

¹² "A -bya l'usa ogbodufu ono l'uzo ɛnyanwuariba iya; bukwa ekwa, du ukporo nkwo-eka labu le nkwo-eka iri l'ogologo be ee-kwe; gude gebuta iya. T'e meta itso iri, aa-kpobe l'uzo ɛnyanwuariba ono; metakwapu ɛnya eke aa-kpobetsua itso ono uzo iri. ¹³ Usa ogbodufu ono

l'uzo ɛnyanwu-ahata iya a-dukwaphu ukporo nkwo-ɛka labu le nkwo-ɛka iri l'ogologo. ¹⁴ T'e kwee ɛkwa, du nkwo-ɛka iri l'ise l'ogologo; gude gebuta onu, ɛke e shi abata l'ogbodufu ono ɛke iya ophu. Itso, aa-kpobe iya yele ɛnya ɛke aa-kpobetsua itso ono a-dutsua ɛto ɛto. ¹⁵ A - bya l'ɛke, eeshije abata ogbodufu ono ɛke iya ophu; bukwapu ɛkwa, du nkwo-ɛka iri l'ise be ee-kwe; gude gebuta iya. Itso, aa-kpobe iya; yele ɛnya ɛke aa-kpobetsua itso ono a-dutsukwaaphu ɛto ɛto.

¹⁶ "T'e gude owuu, eke urukpu-urukpu; ophu eke mee-mee; ophu eke uswuswe yele k'ocha, a swiru l'o bu udo; gude kwee ɛkwa, du nkwo-ɛka ukporo l'ogologo; gude gechita ɛke eeshije abahu l'ogbodufu ono. T'o bukwaru onye maru ogude ngga kpa ɛkwa be e-eme iya nu. Eke ono, eeshije abahu iya ono be ee-metaru itso eno; owaa ɛnya eno, aa-kpobetsua itso eno ono.

¹⁷ Iphe, ee-swebegbaa l'itso, ee-gude kpo-buta ogbodufu ono mgburumburu yele iphe, nweru nkolaba, ee-gudegbaa kobe ɛkwa ono l'itso ono; bukota mkpola-ocha be ee-gude meta iya. ɛnya nsu, aa-kpobetsua itso ono be aa-wukota ope.

¹⁸ Ogbodufu ono a-du ukporo nkwo-ɛka ise l'ogologo; du ukporo nkwo-ɛka labu l'iri l'usa. Ee-gude ɛkwa, e kweru l'owuu ocha, a swiru l'o bu udo; gebuta iya. Eli ɛkwa ono a-du nkwo-ɛka ise; a wukota ope l'ɛnya ɛke aa-kpobetsua itso iya. ¹⁹ Iphe, bu ngwa odo, ee-gude eje ozi l'ulo-ekwa ono; m'o -ruhuru; o buru ngunu b'e gude iya eme; je akpaa le nggu, ee-libegbaa eri ulo-ekwa ono; mekwaphu ke ogbodufu ono bu ope

bẹ ee-gude mekota iya.”

Manu Uroku ono
(Liv 24:1-4)

²⁰ “Kfuaru ndu Ízurelu t'ẹphe wotaru ngu ọkpobe manu olivu, e megheru emeghe; t'e yeje l'uroku; tẹ ọku uroku ono nwuje mkpurumkpuru. ²¹ T'ọ buru Éronu yẹle unwu iya e-yeje ọku l'uroku ono l'ifu Ojejoje l'ime Ụlo-Ékwà Ndzuko ono; mbụ l'azụ ẹkwa phụ, e gude kebuta Okpoko Ekemu phụ. T'ẹphe mejekwaa uroku ono t'o shi l'urenyashi nwua jeye l'utsu. Tẹ ndu Ízurelu dobekwa ekemu-a; shita l'ogbo sweru ogbo.”

28

Uwe, ndu achijeru Nchileke ẹja
(Awu 39:1-7)

¹ “T'e shi lẹ ndu Ízurelu dufutaru ngu nwunne ngu, bụ Éronu yẹle unwu iya; mbụ Nadabu; Abihu; Eliyéza; ọwaa Itama t'ẹphe buru ndu achijeru Nchileke ẹja l'ozi iya. ² T'a kwaarunwunne ngu, bụ Éronu uwe, dọ nsọ; t'e shi ẹge ono mee ya t'ọ dọ biribiri l'ẹnya; dọ uguv. ³ Kfuaru ndu maru ome nka; mbụ ndu ya nuru mmamiphe l'uzo iya onanu; t'ẹphe kwaarunwunne uwe, ee-gude doo ya nsọ; k'ophu ọo-buru onye a-chijeru yẹbe Ojejoje ẹja. ⁴ Ọwaa egbe uwe, ẹphe a-kwashiru iya ndọ-ọ: uwe-ọkpoma; uwe-ukuvu; uwe-nlọkpuru; uwe ime-ẹhu; okpu-ẹkwa yẹle gbiriri ẹkwa-ukfu. T'ẹphe kwaarunwunne ngu, bụ Éronu; me unwu iya; uwe ono,

dụ nsọ ono; t'ephe buru ndu achijeru Nchileke eja l'ozì iya. ⁵ Iphe, ephe e-gude kwee ekwa l'uwe ono bu mkpola-ododo, a turu l'ọ bu òwúú; mę òwúú, eke urukpu-urukpu; ọphu eke mee-mee; ọphu eke uswuswe; mę k'ọcha, a swiru; yọ dụ l'ọ bu ọdo.

Uwe Ukuvu
(Awu 39:2-7)

⁶ "T'onye maru ome nka gude òwúú mkpola-ododo; ọphu eke urukpu-urukpu; ọphu eke mee-mee; ọphu eke uswuswe; mę k'ọcha, a swiru l'ọ bu ọdo; dzua uwe-ukuvu. ⁷ T'a dzua uwe ukuvu ono; woru gbiriri ekwa labu ye iya l'ishi l'ukuvu iya ephe ebo. Eegudeje gbiriri ekwa ono ephe ebo ligbabe k'ifu yele k'azu. ⁸ T'e kwekwaaphu gbiriri ekwa, ee-gudeje kebuta iya l'ukfu ye iya. Gbiriri ekwa ono be yele uwe ukuvu ono a-tuko buru iphe lanu. T'e gude òwúú mkpola-ododo yele òwúú, eke urukpu-urukpu; ọphu eke mee-mee yele ọphu eke uswuswe; mę k'ọcha, a swiru l'ọ bu ọdo.

⁹ "Wota mkpuma onikusu labu; deshia epha unwu Izurelu l'eli iya. ¹⁰ Deshia epha ono l'ege e gude mua ephe. Epha ishingbu be ii-de le mkpuma lanu. Nngu edee epha ishingbu ọphu le mkpuma ọphu. ¹¹ Oo ege onye apyije mkpuma, vu oke aswa akashije iya epha; gude mee ya iphe-ohubama bu ege ii-kakota epha unwu Izurelu l'ephe ha le mkpuma labu ono. Nngu awua mkpola-ododo l'igburumonu mkpuma ono mgburumburu. ¹² Nngu adzupyabe mkpuma labu ono l'eli uwe-ukuvu phu ephe ebo; k'ọphu

yẹbe Ojejoje e-gudeje iya nyata unwu Ízurelu. Epha unwu Ízurelu ono a-nọ l'ukuvu Éronu ephẹ ebo t'ọ buru iphe, ya e-gudeje nyata ephẹ. ¹³ Nggwu awua mkpọla-ododo l'igburumonu mkpuma ono. ¹⁴ Nggwu egude òwúú okpobe mkpọla-ododo swita gwogirigwo labu; swia ya t'ọ du l'ọ bu onye swiru udo. Nggwu eworu mkpa ono likfubetsua le mkpọla-ododo ono, a wuru l'igburumonu mkpuma ono.

Ekwá-Okpoma

¹⁵ “T'onye maru ome nka kwee uwe-okpoma, ee-gudeje achọ iphe, bu uche yẹbe Ojejoje. T'e gude iphe ono, e gude kwee uwe-ukuvu ono kwee ya; bu iya bu mkpọla-ododo, a turu l'ọ bu òwúú yele òwúú, eke urukpu-urukpu; ophu eke mee-mee; ophu eke uswuswe; me k'ocha, a swiru l'ọ bu udo. ¹⁶ T'e kwekwaa ya t'ọ nweru mgberemeke eno; du nkwegba labu. Te mgberemeke iya ono ephẹ eno hakokwa enyanhamunha. T'ogologo iya du nkwo-eka lanu; usa iya adukwaphu nkwo-eka lanu.

¹⁷ “Dzupyaabe mkpuma, vugbaa oke aswa t'ọ kpọ giriri ọzo eno l'ekwa ono. Ozo mkpuma ke mbu bu rubi; topazu; me berilu. ¹⁸ K'ebọ bu tokwasu; safaya; me emeraludu. ¹⁹ K'eto aburu jasintu; agetu; owaa amitisutu. ²⁰ K'eno aburu kirisolayitu; onikusu; me jasupa. T'a wua mkpọla-ododo l'igburumonu mkpuma ono. ²¹ Iphe, oo-du bu mkpuma iri l'ebọ. Ephẹ l'ephẹ ha nanu nanu no-chitsuaru epha unwu Ízurelu. T'e deshia epha unwu Ízurelu ono le mkpuma

ono t'ò dù l'ò bù iphe-òhubama nọ-chia ẹnya òkpa-ikfu iri l'ẹbo ndu Ízurelu.

²² “Nggú egude òkpobe mkpọla-ododo swìshia gwọgírígwo, ee-likfubegbaa l'uwe-òkpoma ono. T'a swìshia ya t'ò dù l'ò bù ọdo. ²³ Nggú egude mkpọla-ododo meta echi labù; yetsua l'ishi uwe-òkpoma ono. ²⁴ Nggú eworu gwọgírígwo phù libetsua l'echi ono, e yegbaaru l'ishi uwe-òkpoma ono. ²⁵ Nggú ewota ishi gwọgírígwo ono ishi iya òphu likfubekwaphu lẹ mkpọla-ododo phù, a wùru l'ìgburumọnu mkpuma labù phù, e likfuberu l'eli uwe-ukuvu phù. ²⁶ Nggú egude mkpọla-ododo meta echi labù ọdo; likfube l'ishi uwe-òkpoma ọbu l'uzo alì iya. Likfubekwa iya l'ime uwe-òkpoma ọbu; ibyiya òphu tukoru l'eli uwe-ukuvu ono. ²⁷ Nggú egude mkpọla-ododo metafua echi ẹbo ọdo; libetsua l'ishishi gbìriri ẹkwa labù phù l'uzo alì iya; mbù gbìriri ẹkwa ono, e liberu l'eli uwe-ukuvu ono. Libekwa iya l'eli ẹke ono, a nmaru gbìriri ẹkwa, a tųbutaru l'ukfu uwe-ukuvu ono. ²⁸ Echi k'uwe-òkpoma phù bẹ ee-gude eri, e gude òwúú, eke urukpu-urukpu swìja; libetsua l'echi uwe-ukuvu ọbu; k'òphu ọo-nọdu lẹ mgboro gbìriri ẹkwa, a tųbutaru l'ukfu phù; tẹ uwe-òkpoma phù ba anọdujekwa akù lọkpalo kpa l'eli uwe-ukuvu ono.

²⁹ “Ọo ya bù; iphe bù teke Èronu abahù lẹ Èke-dų-Nsọ ono; ẹpha unwu Ízurelu anọdu iya l'obu; mbù l'ẹpha ono a-nọdu l'uwe-òkpoma, eegudeje achọ iphe, bù uche-obu Nchileke; shi ẹge ono mee tẹ Ojejoje gudeje iya l'anyata ẹphe tekenteke. ³⁰ Nggú eyekobefukwaaphu ido

Urimu mę Tumimu l'uwe-ọkpoma ono; t'ọ tų-kojeru Éronu l'obu iphe bų teke ọobya Ojejoje l'ifu. Ege ono bę Éronu e-gudeje paru iphe, eegudeje achọ iphe, bų uche-obu Nchileke l'ẹhu ndu Ízurelu bya Ojejoje l'ifu tekenteke.

Uwe ọdo, ndu achijeru Nchileke eja e-yeje

³¹ “Gude ẹkwa, dų urukpu-urukpu kwee uwe-nlọkpuru, ee-yeje uwe-ukuvu ono l'eli iya. ³² Kwekwaa ya tę ẹke eepyoje iya ishi nọdu iya l'echilabu. Nggw eswia igburumọnu iya ẹge eeswije olu uwe-a; t'ẹ b'ọ lakahu. ³³ Gude òwúú, eke urukpu-urukpu; ọphu eke mee-mee yẹle ọphu eke uswuswe; kpatagbaa akpuru ọtara-okumu; dophee ọnu uwe ono mgburumburu. Nggw egudekwaphu mkpọla-ododo meshia mgbirigba gude dokahu iya edokahu. ³⁴ Tę mgbirigba mkpọla-ododo ono; mę ọtara-okumu ono; nọ-phekwa igburumọnu uwe ono mgburumburu. T'e dongakota ẹphe edonga l'ọnu uwe ono. ³⁵ Tę Éronu yeje iya teke ooje ozi l'ifu Ojejoje; t'ẹ b'ọ nwuhu. Ọda mgbirigba ono bę aa-nọduje anų teke ọobahu lẹ Eke-dų-Nsọ ono l'ifu Ojejoje ono; mę teke ọolufuta alufuta.

³⁶ “Gude ọkpobe mkpọla-ododo meta iphe, dų l'ọ bų ekwekwerekwe; dee ya iphe ẹge eedeje gude mee iphe-ọhubama. Iphe, ee-de iya bų: ‘Onye-a dųru Ojejoje lẹ nsọ.’ ³⁷ Nggw ewota eri, e gude òwúú, eke urukpu-urukpu swia; libe l'iphe ono, dų l'ọ bų ekwekwerekwe ono; woru iya lipyabe l'ifu okpu-ẹkwa phų. ³⁸ Éronu -kpuru okpu-ẹkwa ono; t'ọ nọdu iya l'egedege

ifu; t'ò bụru yẹbedua bẹ ọo-tu-koru l'ishi; mbụ emeru, e meruru iphe, ndu Ízurelu doberu yẹbe Ojejoje nsọ; m'ò -ruhuduru ọ bụru iphe, dū idagha bẹ ẹphe doberu iya nsọ ọbu. Iphe ono, dū l'ò bụ ekwekwerekwe ono a-nọdujelephu Éronu l'egedege ifu; t'iphe ono, e doberu nsọ ono dūkwanu yẹbe Ojejoje mma k'anata.

³⁹ “Nggū egude òwúú ọcha kwee uwe-ime-ẹhu phụ yẹle okpu-ẹkwa phụ. T'ò bụkwaru onye maru ogude ngga kwee ẹkwa bẹ e-me gbiriri ẹkwa-ukfu phụ. ⁴⁰ A -bya lẹ k'unwu Éronu; kweeru ẹphe uwe-ime-ẹhu yẹle gbiriri ẹkwa-ukfu; mẹ okpu ndu achijeru Nchileke ẹja; t'e shi ẹge ono mee ẹphe t'ẹphe dū biribiri l'ẹnya; dūkwaphu ugvu. ⁴¹ I -yetsulephu nwunne ngu Éronu; mẹ unwu iya uwe ono; nggu awua ẹphe manụ l'ishi; gude mee t'ẹphe bụru ndu achijeru Nchileke ẹja. Nggū edobe ẹphe iche; t'ẹphe bụru ndu achijeru Nchileke ẹja l'ozi iya.

⁴² “Nggū egude ẹkwa ọcha metaru ẹphe nwiba, ẹphe e-yeje. T'ẹphe yeje iya t'o shi ẹphe l'ukfu rua ẹphe l'utakfu. ⁴³ Tẹ Éronu yẹle unwu iya yejekwa nwiba ono teke ẹphe abahu lẹ Ụlo-Ẹkwà Ndzuko ono; m'ò bụ l'ẹphe ejeru yẹbe Ojejoje ozi l'ẹnya-ngweja Ẹke-dụ-Nsọ; k'ọphu ẹphe te emetadu iphe-uta kpua onwẹphe; shi ẹge ono nwushihu.

“Tẹ ekemu ono dūkwaru Éronu yẹle awa iya jeye lẹ tutu yoyo.”

Odobe ndu achijeru Nchileke eja nsọ

1 “Owaa iphe, ii-me gude dobe ephe nsọ; t'ephe buru ndu achijeru Nchileke eja l'ozi iya ndo-ọ: Kputa nwa oke-eswi lanu; me ebyila ebo, e te nwedu eke ntupo no iya l'ehu; 2 nggu egude witu, e gweru egwegwe, e te yedu iphe, ekoje buredi; gude ghee buredi. Hatakwa iya phu gwokobe manu; gude ghee akara. Nggu egudekwa iya phu ghee echa-mbeke, a gbashiru manu. 3 Nggu achiko iya gworu ye le nkata pataru yebe Ojejoje; ephe l'oke-eswi phu; me ebyila ebo phu. 4 Teke e metsuaru; nggu eduta Eronu yele unwu iya bya l'onu Ulo-Ekwa Ndzuko; gude mini ghua ephe ehu. 5 Nggu achita uwe ndu achijeru Nchileke eja yee Eronu. Vuru uzo yee ya uwe ime-ehu phu; temanu nggu eyedu iya uwe-nlokpuru phu, ee-ye uwe-ukuvu l'eli iya phu. Nggu abya teke ono bya eyee ya uwe-ukuvu ono l'onwiya; mefua uwe-okpoma phu. Nggu egude gbiriri ekwa phu, e kweru t'e gudeje tu-buta uwe-ukuvu ono; gude tu-buta iya. 6 Nggu ewota okpu-ekwa phu kpube iya; wota iphe phu, du l'o bu ekwekwerekwe phu, e doru nsọ phu libe l'okpu ono. 7 Nggu ewota manu, aawuje l'ishi wua ya l'ishi gude mee ya onye achijeru Nchileke eja. 8 Nggu eduta unwu iya yeshia ephe uwe-nlokpuru; 9 bya eworu okpu ndu achijeru Nchileke eja kpubegbaa ephe l'ishi. Nggu ewotakwaphu gbiriri ekwa-ukfu phu; webegbaa Eronu yele unwu iya l'ukfu. Ekemu, yebe Ojejoje turu ephe bu t'ephe buru ndu achijeru Nchileke eja jeye le tutu yoyo. O

kwa ege ono be ii-me Éronu yele unwu iya t'ephe buru ndu achijeru Nchileke eja.

¹⁰ “Teke e metsuaru; nggu akputa oke-eswi phu gude bya l'onu Ulo-Ékwà Ndzuko ono. Te Éronu yele unwu iya byabe iya eka l'ishi; ¹¹ nggu anodu Ojejoje l'ifu gbua ya l'onu Ulo-Ékwà Ndzuko ono. ¹² Nggu emeta mee oke-eswi ono gude mkpushi-eka ngu tee ya le mpo, nogbaa l'anya-ngweja ono. Nggu eworu ophu phoduru nu wushia l'ukfu enya-ngweja ono. ¹³ Meshikota iya ebà, no iya l'iphe-epho iya l'o ha. Nggu abotakwaphu anyi iya; me akpuru-ose iya ephe ebo yele ebà, nokota iya nu; kpoo oku l'anya-ngweja ono. ¹⁴ Anu oke-eswi ono; me akpo iya yele nshi iya; be ii-gude je akpoo oku l'azu odu ndu Izurelu ono. Iphe o bu bu ngweja iphe du eji.

¹⁵ “Nggu akputa ebyila phu nanu gude bya te Éronu yele unwu iya byabe iya eka l'ishi; ¹⁶ nggu egbua ya; nata mee ya phedzuru le mgeremeku enya-ngweja ono mgburumburu. ¹⁷ Nggu ebushia anu ebyila ono ibiribe ibiribe; chita iphe-epho iya yele okpa iya; saa asasa. Nggu eworu iphe-epho iya ono yele okpa iya ono; chikobe l'ishi iya yele ibiribe ibiribe iya phu. ¹⁸ Nggu achiko anu ebyila ono l'o ha kpoo oku l'anya-ngweja ono. Iphe o bu kwa ngweja-ukfuru; buru ngweja-oku, mkpo iya du Ojejoje mma.

¹⁹ “Nggu akputa ebyila ophu gude bya te Éronu yele unwu iya byabekwa iya phu eka l'ishi; ²⁰ nggu egbua ya; meta mee ya; tee Éronu

yẹle unwu iya l'atakpa-nchi ẹka-utara; ezeke-ẹka ẹka-utara; me l'ezeke-okpa ẹka-utara. Nngu eworu mee ono phedzuru le mgberemeku enyan-gweja ono mgburumgburu. ²¹ Nngu emeta mee ono, suru l'enya-ngweja ono; metakwaphu manu phu, aawuje l'ishi phu phedzuru Eronu yele uwe iya; phedzukwaru iya phu unwu Eronu yele uwe ephe. O bu ege ono be ee-shi mee te Eronu yele unwu iya; me uwe ephe; du nsọ.

²² “Ebyila ono be ii-heshikota ebà; hetatsua ebà, no l'ukfumodu iya; me ebà, nokota l'iphe-epho iya l'o ha; botakwaphu anyi iya; owaa akpuru-ose iya ephe ebo yele ebà, nokota iya nu; wota utakfu ẹka-utara iya tukwase iya. Ebyila ono bukwa ophu e gude eme Eronu yele unwu iya t'ephe buru ndu achijeru Nchileke eja. ²³ Nngu eje le nkata ono, e yeru buredi, e te gud-edu iphe, ekoje buredi ghee ono, nowa Ojejoje l'ifu ono; wota iya ishi buredi lanu; hatakwaphu ishi akara lanu l'akara ono, a gwokoberu manu ghee ono; owaa ishi echa-mbeke lanu. ²⁴ Nngu atuko iphe ono l'o ha de Eronu yele unwu iya l'eka t'ephe woru iya maa Ojejoje l'ifu t'o buru ngweja-amama. ²⁵ Teke e metsuaru; nggu anata ephe iphe ono l'o ha; chita yele ngweja-ukfuru phu kpoo oku l'enya-ngweja ono. T'o buru ngweja-oku, mkpo iya du Ojejoje mma. ²⁶ E -metsua; nggu ewota ndu ebyila ono, e gude mee Eronu t'o buru onye achijeru Nchileke eja ono; maa Ojejoje l'ifu t'o buru ngweja-amama. Ono a-buru oke iya nke ngu.

²⁷ “Anụ ebyila ono, e gude mee Éronu t'ọ buru onye achijeru Nchileke ẹja ono bẹ ii-do nsọ; mbụ ẹke ono, ruberu Éronu yẹle unwu iya ono; bụ iya bụ òndú iya phụ, a màru àmàmà phụ; mẹ ụtakfu iya phụ, e doberu yẹbe Ojejoje phụ.

²⁸ Ndu Ízurelu -gude iphe ẹja bya; tẹ òndú iya; mẹ ụtakfu iya bujekwaru oke, aa-hejeru Éronu yẹle unwu iya. Ono bụ òkè-iphe ọphu ndu Ízurelu e-dobejeru yẹbe Ojejoje iche mẹ ẹphe bya ogwo ngweja-ẹhu-agu.

²⁹ “Uwe, dụ nsọ kẹ Éronu a-bụkwaruphu k'awa iya. Yọ buru uwe ono bẹ ẹphe e-yeje teke aawụ ẹphe manụ gude eme ẹphe t'ẹphe buru ndu achijeru Nchileke ẹja. ³⁰ Tẹ nwa Éronu onye ọphu eeme t'ọ nọ-chia ẹnya iya l'ọ bụ onye achijeru Nchileke ẹja jeje lẹ Ụlo-Ékwà Ndzuko je ejee ozi lẹ Ẹke-dụ-Nsọ ono; yejekwa uwe ono abalị ẹsaa.

³¹ “Wota anụ ebyila ono, e gude mee Éronu; yọ buru onye achijeru Nchileke ẹja ono; shia l'ẹke dụ nsọ. ³² Tẹ Éronu yẹle unwu iya nọdu l'ọnu Ụlo-Ékwà Ndzuko taa anụ ebyila ono; mẹ buredi phụ, e yeru lẹ nkata phụ. ³³ Ọ kwa ẹphebedua a-ta anụ ngweja ono, e gude kfuà ụgwo iphe, dụ ẹji ẹphe teke ono, aawụ ẹphe manụ l'ishi ono; e shi ẹge ono dobe ẹphe nsọ t'ẹphe buru ndu achijeru Nchileke ẹja. T'ẹ b'ọ dukwa onye ọdo, a-ta iya nụ; kẹ l'ọ dụ nsọ. ³⁴ Ọ -buru l'o nweru anụ ebyila ono, e gude mee Éronu; t'ọ buru onye achijeru Nchileke ẹja ono; m'ọ bụ buredi phụ; ọphu a taphodoru; yọ kwaa akwakwa lufuta l'utsu; t'a

akpòkwaa ya òku. T'ẹ̀ b'ò dùkwa onye a-ta iya nù; kẹ̀ l'ò dù nsò.

³⁵ “Meeru Éronu yẹ̀le unwu iya iphe, ya turu ngu ekemu sù t'i meeru ẹ̀phe. Gude abali ẹ̀saa mee ẹ̀phe t'ẹ̀phe buru ndu achijeru Nchileke ẹ̀ja. ³⁶ Gbujekwa oke-eswi mbòku-mbòku l'ime abali ẹ̀saa ono t'ò buru ngweja, e gude akfù ugwo iphe, dù ẹ̀ji. Ọ kwaphù ẹ̀ge ono bẹ̀ ii-gwo ngweja gude kfua ugwo iphe, dù ẹ̀ji; shi ẹ̀ge ono safu mmeru, nọ̀ l'ẹ̀nya-ngweja ono. Nggwu awukwaa ya phù manù gude mee ya t'ò dù nsò.

³⁷ Gude abali ẹ̀saa gwoo ngweja, e gude akfù ugwo iphe, dù ẹ̀ji; shi ẹ̀ge ono safu mmeru, nọ̀ l'ẹ̀nya-ngweja ono; k'ọ̀phu ọ̀o-dù nsò; iphe, bù iphe, ruru iya nù a-dùkwaphu nsò.

³⁸ “Iphe, ii-gudeje egwo ngweja ono l'ẹ̀nya-ngweja ono mbòku-mbòku kwa unwu aturu labù, gbagbaaru afa. ³⁹ I -gbua nanù l'ùtsu; nggu egbua nanù l'urenyashi. ⁴⁰ Aturu kẹ̀ mbù phù bẹ̀ ii-yekobeje witu, e gweru egwegwe je agbaa; mbù ọ̀zo lanù l'ọ̀zo iri ogbonga witu, a gwòkoberu manù olivu, a tsuru l'ikwe, jiru konggo labù. Nggwu ewotakwaphu mẹ̀, jiru konggo labù; ye iya t'ò buru ngweja-mẹ̀. ⁴¹ O -be l'urenyashi; nggu akputa aturu ọ̀phu gbua. Nggwu eyekobekwa iya phù ngweja-nri; mẹ̀ ngweja-mẹ̀ ẹ̀ge e yeru l'ùtsu phù; t'ò buru ngweja-òku, mkpọ̀ iya dù Ojejoje mma.

⁴² “T'e gwojekwa ngweja-ukfuru-a tekenteke l'ònu Ụ̀lo-Ékwà Ndzuko, bù iya bù l'ifu yẹ̀be Ojejoje; shita l'ogbo sweru ogbo. Ọ̀ bù l'ẹ̀ke ono bẹ̀ ya a-byakfutaje ngu bya ekfuru yeru ngu.

⁴³ O bukwapu l'ẹke ono bẹ ya a-byakfuta ndu Ízurelu; ọdu-biribiri iya emee ẹke ono; yọ du nsọ.

⁴⁴ “Yọ buru ẹge ono bẹ ya e-shi mee tẹ Ulo-Ékwà Ndzuko ono yele ẹnya-ngweja ono du nsọ; mekwaaphu tẹ Éronu; yele unwu iya; du nsọ; buru ndu achijeru Nchileke ẹja l'ozi iya.

⁴⁵ Teke ono; ya eburu l'ẹke ndu Ízurelu bu; buru Nchileke ẹphe. ⁴⁶ Ẹphe amaru l'ọ bu yẹbedua bu Ojejoje, bu Nchileke ẹphe; onye dufutaru ẹphe l'alì Íjiputu; k'ọphu ya e-buru l'ẹke ẹphe bu. O kwa yẹbedua bu Ojejoje, bu Nchileke ẹphe.”

30

Enya-ngweja insensu (Awu 37:25-28)

¹ “Gude oshi akesha kua ẹnya-ngweja, bu ẹke aa-kpoje insensu ọku. ² T'ogologo iya mẹ ọsa iya hakwaru ẹnya-nhamunha. Iphe, ọo-buru bu nkwo-ẹka lanu. Eli iya adu nkwo-ẹka ẹbo. Tẹ mpo iya yele ẹnya-ngweja ono ragbabe buru nanu. ³ Wukotakwa ọkpobe mkpola-ododo l'eli iya yele mgberemeku iya; mẹ mpo iya. Nngu egudekwaphu mkpola-ododo kpuphee mgberemeku iya mgburumburu. ⁴ Nngu emeta echi mkpola-ododo ẹbo ẹbo yegbaa lẹ mgberemeku iya ẹphe ẹbo. Yekwaa ya t'ọ nođutsua lẹ mkpuli iphe ono, a kpupheru iya mgburumburu ono. O bu l'echi ono bẹ ee-yeje mgboro, ee-gudeje apa iya. ⁵ Gude oshi akesha pyita mgboro ono; nggu awua ya mkpola-ododo. ⁶ Dobe ẹnya-ngweja ono l'ifu ẹkwà phu, e gude

gechita Okpoko Ekemu phụ; mbụ okfu okpoko phụ, aa-nọduje akfụ ụgwo iphe, dị eji phụ, e gude kpuchia Okpoko Ekemu phụ. O bụ ẹke ono bẹ ya a-byakfutaje ngu.

⁷ “Tẹ Éronu kpojekwa ínsensu, eshi mkpọ ọku l'ẹnya-ngweja ono l'utsu m'o jeshia omezi urọku phụ. ⁸ T'ọ kpojekwaphu ínsensu ọku l'ẹnya-ngweja ono l'urenyashi m'o jeshia oye ọku l'urọku ono; k'ọphu ọku ínsensu a-nọduje enwu Ojejoje l'ifu shita l'ogbo sweru ogbo. ⁹ Une be egudekwa ínsensu ọdo; ngweja-ukfuru ọdo; ngweja-nri ọdo; m'ọ bụ ngweja-mẹe ọdo, bya egwogwo l'ẹnya-ngweja-a. ¹⁰ Ugbo lanụ l'afa bẹ Éronu e-teje mee lẹ mpo ẹnya-ngweja ono gude kfua ụgwo iphe, dị eji. O kwa mee anụ ngweja-iphe, dị eji, e gude akfụ ụgwo iphe, dị eji bẹ ee-teje lẹ mpo ono afa l'afa. T'e mejekwa iya ẹge ono shita l'ogbo sweru ogbo. Ẹke ono bụkwa ẹke katsua ọduru yẹbe Ojejoje nsọ.”

Ụtu Ụlo-Ékwà Ndzuko

¹¹ Ya ndono; Ojejoje asụ Mosisu: ¹² “Teke ii-gụ ndu Ízurelu ọgu t'ì maru ẹge ẹphe ha; t'onyenonu kfujekwa yẹbe Ojejoje aswa ishi onwiya gude gbata onwiya; m'a gụ l'iya phụ; t'ẹ b'ọ dị ejo iphe-ẹhuka, a-byakfuta ẹphe teke aa-nọdu agụ ẹphe ọgu ọbu. ¹³ T'onye a gụru kfujekwa nkere-ẹbo mkpọla-ọcha; tẹmanu yo jekfube ndu ọphu a gụhawaru. Tẹ nkere-ẹbo mkpọla-ọcha ono, onye ono a-nụ ono bụkwaru ọphu ha l'ọ bụ k'eze-ulo yẹbe Nchileke. Mkpọla-ọcha ono b'e -jeshia ya ebubu; e buta iya ụkporo.

Tẹ nkere-ẹbo mkpọla-ọcha ono bukwaru iphe, ee-doberu yẹbe Ojejoje iche. ¹⁴ Iphe bu onye a guru ọgu; shita l'onye nọru ukporo afa jeye bẹ a-nu yẹbe Ojejoje iphe. ¹⁵ Teke unu anu yẹbe Ojejoje iphe gude akfu ugwo iphe, du eji, unu meru; te ndu nweru iphe ba anughatakwa nkere-ẹbo mkpọla-ọcha; ọphu ndu ukpa anupetekwa. ¹⁶ Nata okpoga ndu Ízurelu ono, e gude akfu ugwo iphe, du eji ephe ono; gude jee ozi le Ulo-Ékwà Ndzuko ono. O bu iphe ono bẹ yẹbe Ojejoje e-gudeje l'anyata ndu Ízurelu; buru iya bẹ ee-gude kfu ugwo iphe, du eji, ephe meru.”

Eze efere ono

(Awu 38:8)

¹⁷ Ya ndono; Ojejoje asu Mosisu: ¹⁸ “Gude ope mee eze efere, ee-gudeje ghua ehụ. O kwaphu ope bẹ ee-gude mee okpa eze efere ono. Nngu asube iya l'echi Ulo-Ékwà Ndzuko ono yele enya-ngweja ono; kuru mini ye iya. ¹⁹ T'ọ buru mini ono bẹ Éronu yele unwu iya e-gudeje kwọ ẹka; mę okpa. ²⁰ Teke ephe abahu le Ulo-Ékwà Ndzuko ono; m'ọ bu l'ephe ejenyabe enya-ngweja ono; onu yẹbe Ojejoje ngweja-ọku; t'ephe kwoshijekwa onwephe mini; k'ọphu ephe ta anwushihudu. ²¹ T'ephe kwojekwaaphu ẹka; kwọ okpa; k'ọphu ephe ta anwushihudu. Ono bu ekemu, a-noduru Éronu yele awa iya; shita l'ogbo sweru ogbo.”

Manu owu l'ishi

(Awu 37:29)

22 Ya ndono; Ojejoje asu Mosisu: 23 “Gwota okpobe iphe, eshi mkpo gude bya. Iphe ii-gude bya bu: Meeru mini ophu era iya du unu shekelu l'ukporo shekelu ise; me sinamonu, eshi mkpo ophu era iya du ukporo shekelu iri l'ebo le shekelu iri, bu iya bu nkere-ebo meru phu; me oshi omanko, eshi mkpo ophu era iya du ukporo shekelu iri l'ebo le shekelu iri; 24 me kashiya ophu era iya du unu l'ukporo iri. Iphe ono l'o ha bu iphe, eegudeje atu era iphe l'eze-ulo yebe Nchileke be ee-gude tua ya. Nngu ewotakwaphu manu olivu, jiru konggo esato. 25 T'onye maru ome manu-mbeleke toko iya l'o ha gwakobe t'o buru manu, du nsọ l'eshi mkpo, aawuje l'ishi. Oo-buru manu, du nsọ, aa-wuje l'ishi. 26 Nngu egude manu ono wukota le Ulo-Ekwà Ndzuko; me Okpoko Ekemu; 27 me teburu yele ngwa iya l'o ha; me iphe eegvubeje uroku yele ngwa iya l'o ha; me enya-ngweja insensu; 28 me enya-ngweja, bu eke ee-gwoje ngweja-ukfuru yele ngwa iya l'o ha; me eze efere yele okpa iya. 29 Iphe ono l'o ha be ii-dobe iche; t'o buru iphe, kakota odu nsọ; k'ophu iphe, bu iphe denyiru iya nu a-dukwaphu nsọ.

30 “Wua Eronu yele unwu iya manu l'ishi; nggu edoo ephe nsọ; k'ophu ephe a-buru ndu achijeru Nchileke eja l'ozi iya. 31 Kfuaru ndu Izurelu l'owaa bu manu, du nsọ yebe Ojejoje, aa-wuje madzu l'ishi shita l'ogbo sweru ogbo. 32 T'e b'a wujekwa iya madzu mmanu; ophu aagwajekwa manu odo t'o du l'o bu owaa. O kwa manu, du nsọ. Oo ya bu t'e dobeje iya nsọ. 33 O -nweru

onye gwaru manụ ọdo; yọ dū l'ọ bụ manụ ọwaa; m'ọ bụ l'ọ wuru iya madzụ mmanu l'ishi, abudu onye achijeru Nchileke ẹja; t'e bufukwa onye ọbu lẹ ndu nk'ia.”

Ínsensu

³⁴ Ya ndono; Ojejoje asụ Mósisu: “Wota iphe, eshi mkpọ gude bya. Iphe ii-wota bụ: etse; onika; galubanumu; mę ọkpobe furakínsensu. Tụa ya l'iphe, eegudeje atụ ẹra iphe t'ọ hakọta ẹnyanhamunha. ³⁵ T'onye maru ome manụ-mbeleke tuko iphe ono l'ọ ha gwakọbe t'ọ bụru ínsensu, eshi mkpọ. T'a pyashi iya únú. T'ọ bụkwaru iphe ono, a gushiru ono nkinyi iya; bę ee-gude mee ínsensu ọbu. Ọo-buru ínsensu, dū nsọ. ³⁶ Haru iya gwee egwegwe dobe l'ifu Okpoko Ekemu, nọ lẹ Ụlo-Ēkwà Ndzuko, bụ iya bụ ẹke ono, ya a-byakfuta unu ono. T'ọ bụkwaru unu ínsensu, kakọta ọdu nsọ. ³⁷ Unu be emekwa ínsensu nk'unu t'ọ dū l'ọ bụ ọwaa. Unu doberu iya yẹbe Ojejoje nsọ. ³⁸ Ọ -buru l'ọ nweru onye meru ínsensu ọdo, dū l'ọ bụ ọwaa doberu onwiya l'ọ bụ manụ-mbeleke; t'e bufukwa iya lẹ ndu nk'ia.”

31

Bezalelu; mę Oholiyabu

¹ Ya ndono; Ojejoje asụ Mósisu: ² “Lekwa; ya fọtawaru Bezalelu Úri Họru, bụ onye ikfu Júda; ³ bya emewa; tẹ ume Nchileke ji iya ẹhu; k'ophu oo-nweru mmamiphe; kwaa ẹnya; bụru onye iphe edoje iya ẹnya ọhuma l'ome

nka l'iphemiphe obule; ⁴ t'ò maru ege eeshije gude mkpòla-ododo yèlè mkpòla-òcha; mē ope ememashi iphe ememashi; ⁵ makwaruphu ege aawajè mkpuma, aswa nò; mē ege aawujè mkpòla-ododo l'igburumonu iya; bya amakwaruphu ege aapyije iphe apyipyi; mēwaru ege eeshije emekota nka òdo, dūgbaa iche iche. ⁶ Ya fòtafukwaaruphu Oholiyabu Ahisamaku, bụ onye ikfu Dánu; t'ò yeru iya èka. Ndu maru ome nka l'èphe ha bē ya nukotakwaruphu ike t'èphe mekota iphemiphe obule, ya sūru t'unu mee; ⁷ dūnua l'ò bụ Ụlò-ékwa Ndzuko; Okpoko Ekemu yèlè okfu okpoko ono, aanòduje akfù ụgwò iphe, dū èjì ono; mēwaru iphemiphe obule òdo, eegudeje eje ozi l'ime ụlò-ékwa ono; ⁸ bụ iya bụ teburu yèlè ngwa iya l'ò ha; mē iphe eegvubeje uròku, e meru l'òkpobe mkpòla-ododo yèlè ngwa iya l'ò ha; mē ẹnya-ngwèja insensu; ⁹ mē ẹnya-ngwèja-ukfuru yèlè ngwa iya l'ò ha; mē eze efere ono yèlè òkpa iya; ¹⁰ wafua uwe, e kweru ekwekwe; mbụ uwe, dū nsò, Éronu, bụ onye achijeru Nchileke èja e-yeje; mē uwe, unwu iya e-yeje gude eje ozi ndu achijeru Nchileke èja; ¹¹ mē manụ owu l'ishi; mē insensu, eshi mkpò kè Èke-dụ-Nsò ono. Ọ bụlèphu t'èphe mee ya t'ò dū ege ya sūru ngu t'è mee ya.”

Mboku otu-ume

¹² Ya ndono; Ojejoje asụ Mosisu: ¹³ “Kfuaru ndu Ízurelu t'èphe dobeje mboku otu-ume yèbe Ojejoje. Kè l'òo-buru iphe-òhubama, nòduru unu l'iya tsube l'ògbo sweru ògbo. Ọo ya bụ

t'unu maru l'ọ bụ yẹbedua bụ Ojejoje, bụ onye emeje unu t'unu dū nsọ.

¹⁴ “Unu nyatajẹ mbọku ọtu-ume; kele mbọku ono dūru unu lẹ nsọ. O -nweru onye dakaru iya nū; t'e gbukwaa onye ọbu egbugbu. Iphe bụ onye jeru ozi mbọku ono bẹ ee-bufu ebufu lẹ ndu nk'ia. ¹⁵ Ọ bụ abalị ishingụ bẹ unu e-gudeje jee ozi unu. Mbọku k'ẹsaa bụ mbọku ọtu-ume; bya aburu mbọku, dūru yẹbe Ojejoje lẹ nsọ. Iphe bụ onye jeru ozi lẹ mbọku ọtu-ume; t'e gbukwaa onye ọbu egbugbu. ¹⁶ Tẹ ndu Ízurelu dobeje mbọku ọtu-ume; mee ekemu iya shita l'ogbo sweru ogbo; t'ọ buru iphe, a-nọdu ekoshi ogbandzụ unu l'ia gbururu jeyewaru. ¹⁷ Ọo-buru iphe-ọhubama nọduru yẹle ndu Ízurelu jeye lẹ tutu yoyo; kẹ l'ọ bụ abalị ishingụ bẹ yẹbe Ojejoje gude mee igwe yẹle alị. Yo be mbọku k'ẹsaa; ya ahaa ozi; tuta ume.”

¹⁸ Ya ndono; Ojejoje ekfugetsulephu nū Mósisu l'eli Ugvu Sáyinayi; bya anụ iya ekwekwerekwe mkpuma labụ, e deru Ekemu. Mkpuma ono bụ Nchileke nwẹke-ia gude ẹka iya dee ya iphe.

32

Nweswi, a kpuru lẹ mkpọla-ododo

¹ Teke ndu Ízurelu leri ẹnya bya aphụ lẹ Mósisu anonukawa ọdu l'eli ugvu ono; ẹphe abya agbaphee Ẹronu mgburumburu; sụ iya: “Ngwaa; t'ọ metaru ẹphe Nchileke, a-nọdu edu ẹphe! Lẹ Mósisu-a, dufutaru ẹphe l'alị Íjiputu-a bẹ ẹphe ta makwa iphe, meru iya nū.”

2 Éronu asu ẹphe t'ẹphe yeshia iphe-nchi mkpola-ododo, unyomu ẹphe yeru le nchi; me ke unwu ẹphe unwoke; me k'unwu ẹphe unwanyi; chitaru iya. 3 Ya ndono; ndu ono l'ẹphe ha abya eyeshia iphe-nchi ẹphe; chijeru Éronu. 4 Yo chita iphe ono, ẹphe nuru iya ono gude kpata agwa; yo du l'ọ bu nweswi. Yo bya egude ngwa-oru memashia ya ememashi. Ya ndono; ẹphe asu: "Unube ndu Ízurelu; owaa Nchileke unu ndo-ọ; mbu onye dufutaru unu l'ali Íjiputu!"

5 Éronu aphulephu iphe ono bya akpu a ẹnya-ngweja l'ifu nweswi ono bya araa ya arara; su: "Echile be aa-gbaru Ojejoje aji-o!" 6 To du iya bu; yo be echile iya; ndu Ízurelu etehu l'utsu; bya egwoo ngweja-ukfuru; me ngweja ẹhu-agu. E metsua; ẹphe abya anoshia ria; nga; bya awu-lihu; wata ome k'enyishi.

7 Ya ndono; Ojejoje asu Mosisu: "Nyizita l'ali; kele ndu nke ngu ono; mbu ndu ono, i dufutaru l'ali Íjiputu ono be merushiakwaru onwẹphe. 8 Ẹphe hakebewaru ekemu ono, ya turu ẹphe ono; metawaru onwẹphe agwa, ẹphe kpuru; yo du l'ọ bu nweswi. Ẹphe fuzitawaru ishi baaru iya ẹja; bya agwawa iya agwagwa; su: 'Unube ndu Ízurelu; owaa Nchileke unu ndo-ọ; mbu onye dufutaru unu l'ali Íjiputu ono!' "

9 Ojejoje asu Mosisu: "Ya phwaru le ndu-a bunukaru ndu obu-kpokponyi. 10 Pakwaru yẹbe Ojejoje haa te ya gude oke ẹhu-eghughu

iya dakfu epe; kpukpoo epe. Nngubedua, bu Mosisu be ya e-me oha, ha nshinu.”

¹¹ Mosisu arolahaa Ojejoje, bu Nchileke iya; su iya: “Byiko Ojejoje; t'ehu be eghunukakwa ngu eghughu ege ono l'eke ndu nke ngu no; mbu ndu ono, i gude ike-eka ngu dufuta le Ijiputu ono! ¹² Ndu Ijiputu a-sukwa l'iphe, kparu iphe, i dufutaru epe bu ti bya egbushia epe l'ugvu ugvu-a; k'ophu epe a-chihu le mgboko. Byiko; gbanua mini l'obu; paru haa; be mebyishikwa ndu nke ngu. ¹³ Nyatakwa ndu ozi ngu, bu Ebirihamu; me Ayizaku; me Izurelu, bu ndu i gude onwongu ria angu; su: 'L'ii-me awa epe t'ephe ha l'obu mkpo-kpodo, no l'igwe; temanu nggu anu awa epe ali-a, i kwekotaru epe ukwa iya; t'o buru okè-iphe epe jeye le tutu yoyo.' ” ¹⁴ Ya ndono; Ojejoje abya ari-phu oririazu; to mebyishihe epe ege ono, o shi ria le ya e-mebyishi epe ono.

¹⁵ Mosisu abya aghachi; shi l'eli ugvu ono nyizita yele ekwekwerekwe mkpuma labu ono, e deru ekemu ono, o gude l'eka ono. Mkpuma ono b'e deru iphe: ifu; me azu. ¹⁶ Ekwekwerekwe mkpuma ono bu Nchileke gude eka iya mee ya. Iphe, e deru iya aburu Nchileke gude eka iya dee ya.

¹⁷ Ya ndono; Joshuwa anulephu uzu, ndu Izurelu atu; su Mosisu: “Aatukwa uzu ugu l'odu ndu Izurelu ono.”

¹⁸ Mosisu asu iya:

“E to dakwa l'o bu uzu ndu emekputa emekputa l'ogu.”

Tọ da l'ọ bụ ọzu ndu,
eemekputa emekputa.
Iphe, ya anụ kwa egvu.”

¹⁹ Mósísu abya erua l'íku ọdu ndu Ízurelu ono; bya aphụa nweswi ono; ọwaa ndu ono; l'ẹke ẹphe ete egvu. Ẹhu enwuhu iya ọku; yo woru mkpuma ono, o gude l'ẹka ono tukposhia l'ọkpa ugvu ono. ²⁰ Yọ bya ewota nweswi ono, ẹphe kpuru ono kpọ ọku. Yọ kpọtsua ya ọku; bya egwee ya; yọ dọ l'ọ bụ ntụ. Yọ bya awuru iya ye lẹ mini; mee ndu Ízurelu; ẹphe ngua ya.

²¹ Yọ jì Ẹronu: “?Bụ ngunu bẹ ndu-a kabẹkpoo mee ngu, kparu; nggu eduru ẹphe ye l'ome iphe, dọ ẹji, habe ẹge-a?”

²² Ẹronu asụ iya: “Onye nwe mu nụ; ba avọkwaru ọku ghụa ẹhu. L'ì mahawaru lẹ ndu-a bẹ ome iphe, dọ ẹji kwọwaru ẹhu. ²³ Ẹphe sụru tẹ ya metaru ẹphe Nchileke, a-nọdu edu ẹphe; kẹle Mósísu ọphu, dufutaru ẹphe Íjiputu bẹ ẹphe ta madu iphe, meru iya nụ. ²⁴ Ya ndono; ya sụ ẹphe: ‘T'onye nweru iphe, e meru lẹ mkpọla-ododo; yefuta iya.’ Ẹphe achitaru iya mkpọla-ododo ono. Ya achiru iya ye l'ọku; iphe shi iya lufuta aburu nweswi-a.”

²⁵ Mósísu aphụ lẹ ndu Ízurelu nahụwaru; kẹle Ẹronu hawaru ẹphe; ẹphe te kwehe t'a chikobe ẹphe; ẹphe eshiwa ẹge ono buwaru ndu, ndu ọhogu ẹphe gude eme iphe-ọchi. ²⁶ Mósísu evudo l'ọnu obu-edukfu ọdu ndu Ízurelu ono; sụ: “T'onye bụ kẹ Ojejoje byakfuta iya!” Ndu Lívayi l'ẹphe ha awụ-kfube iya.

²⁷ Yọ sụ ẹphe: “Ọwaa iphe, Ojejoje, bụ Nchileke kẹ ndu Ízurelu ekfu: ‘T’onyenọnu turu ogu-mbeke ya l’ukfu; unu ejephee ọdu ndu Ízurelu ono mgburumgburu; tsube l’ishi iya ọwaa; rua l’ishi iya ọphu. T’onyenọnu gbushia nwanna iya; mę ọnya iya; mę obutobu iya.’ ”

²⁸ Ndu Lívayi abya emee ẹge Mósísu ziru ẹphe. Ndu e gburu mbọku ono rukwaru iphe, dọ l’ọ bụ unu ẹsaa l’ukporo madzọ iri.* ²⁹ Mósísu asụ: “A fọtawaru unu doberu Ojejoje iche ntanụ; kẹ l’unu tsoru unwu unu; mę unwunne unu ọgu. Ojejoje gọwaru ọnu-ọma nụ unu ntanụ-a.”

³⁰ Yo be echile iya; Mósísu asụ ndu Ízurelu: “Iphe, dọ ẹji, unu meru, hakwa l’uru. Nta-a bẹ ya ejekfuwa Ojejoje t’a maru; ?ya a-dọ ike rọbuta iya t’ọ gwaru unu nvụ l’iphe, dọ ẹji ono, unu meru ono.”

³¹ Ya ndono; Mósísu abya ejekfu Ojejoje je asụ iya: “L’ejo iphe, ndu-a meru ta dukwa k’ekfukfu! Ẹphe gudeekwa mkpọla-ododo metaru onwẹphe agwa. ³² Ọlobu; byiko; gwaruru ẹphe nvụ l’ejo iphe ono, ẹphe meru ono. Teke ẹ tọ dudu; nggu efuchafukwa ẹpha yẹbe Mósísu l’ẹkwo, i deru ẹpha ndu nke ngu.”

³³ Ojejoje asụ Mósísu: “L’ọ kwa onye mesweru iya nụ bẹ ya e-fufu ẹpha iya l’ẹkwo iya.

³⁴ Tugbua nta-a je eduta ndu Ízurelu je ẹke ono, ya kfuru ngu okfu iya ono; lẹ Ojozi iya a-nọdu-a edu unu. Ọle oge teke, ya a-nụ ẹphe aphụ - rulephu; bẹ ya a-nụa ẹphe aphụ k’iphe, dọ ẹji, ẹphe meru.”

---

* **32:28** 32:28 Iphe ọ bụ bụ 3,000.

³⁵ Ojejoje abya egude ẹjo iphe-ememe byakfuta ndu Ízurèlu; k'iphe ono, ẹphe gude nweswi ono, Éronu kpuru ono mee.

33

¹ Tọ dọ iya bọ; Ojejoje asọ Mosisu: “Shi l'ẹke-a tųgbua; nggu ẹ ndu ono, i dufutaru l'alì Íjiputu ono! Unu tųgbua jeshia l'alì ono, ya kweru ųkwa bya eriru angų yeru iya Ébirihamu; mẹ Áyizaku; mẹ Jékọpu pẹ; sọ ẹphe: ‘Lẹ ya a-nų iya awa ẹphe ono.’ ² Ya e-zi ojozi t'o duru unu je; je achishiaru unu ndu Kėnanu; ndu Amọru; ndu Hetu; ndu Pérezu; ndu Hevu; mẹ ndu Jebusu. ³ Unu tųgbua jeshia l'ẹgiri alì ono. Ole ya ta etsokwa unu; a -nọnyakwaa; ya ekpukpoo unu l'ųzo; kẹ l'unu bụnukaru ndu obu-kpọkponyi.”

⁴ Ndu Ízurèlu anųlephu ẹjo-nzi ono; wata ogu aphų; k'ọphu bọ l'ẹ tọ nweđu ẹphe onye kwakwaduru ngwa gude memashia onwiya. ⁵ Ishi iya aburu ẹ Ojejoje sọru Mosisu: “T'o kfuru ndu Ízurèlu l'ẹphe bụnuka ndu obu-kpọkponyi. L'ọ -bųru l'ọo tẹ ya tsoru ẹphe b'o nwekwaru ẹge ọo-dų; ya ekpukpoo ẹphe. Oo ya bọ; t'ẹphe kwashia ngwa ono, ẹphe kwaru gude memashia onwẹphe ono; tẹ ya rịa ọriri; maru iphe, ya e-me ẹphe.” ⁶ Ya ndono; ndu Ízurèlu eworu ngwa, ẹphe kwaru gude memashia onwẹphe kwashia l'ugvu Hórebu.

⁷ Yọ bụru Mósísu shi aphụtajẹ ụlo-ékwà onó; je akpọbe l'azụ ọdu ndu Ízurelu; kua ya “Ụlo-Ékwà Ndzuko.” Iphe bụ onye eje ọkpata Ojejoje ishi; ejeje lẹ Ụlo-Ékwà Ndzuko onó, nọ l'azụ ọdu ndu Ízurelu onó. ⁸ Yọo buje; Mósísu -gbeshi l'eje lẹ Ụlo-Ékwà Ndzuko onó; ndu Ízurelu l'ephe ha awụ-lihu; vudogbaa l'ọnu ụlo-ékwà ephe l'ele Mósísu jeye teke ọo-bahu lẹ Ụlo-Ékwà Ndzuko onó. ⁹ Mósísu -bahulephu lẹ Ụlo-Ékwà Ndzuko onó; urukpu onó, kpuru rogbodyongu onó alazita bya anọ-chia ọnu Ụlo onó; Ojejoje ekfuru nụ iya. ¹⁰ Ndu Ízurelu -phulephu urukpu onó, kpuru rogbodyongu onó l'ẹke ọ nọ l'ọnu Ụlo-Ékwà Ndzuko onó; onyenọnu anọdu l'ọnu ụlo-ékwà iya wụ-lihu; baaru Ojejoje ẹja. ¹¹ Ojejoje shi anọduje ekfu eyeru Mósísu ifu l'ifu ẹge onó, madzụ anọduje ekfu eyeru ọnya iya onó. Teke e metsuaru; Mósísu alaphuta azụ l'ọdu ndu Ízurelu. Ọle nwata okoro onó, e yejeru iya ẹka onó; mbụ Jóshuwa Nunu; ta alufujedu alufu lẹ Ụlo-Ékwà Ndzuko onó.

Mósísu yele ọdu-biribiri Ojejoje

¹² Mósísu asụ Ojejoje: “I shilephu teke-wa kfutaru iya tẹ ya dua ndu-a; ọle ẹ ti mekpodua tẹ ya maru onye ii-yeru iya tẹ yele iya dua ephe ọbu; nggu asukwaru l'ị maru yẹbe Mósísu ọhuma; ya abawa ngu l'obu. ¹³ Ọ -bụru phụ lẹ ya nọ ngu l'obu l'oswiya; koshinu iya ụzo ngu; k'ophu ya a-maru ngu; nọduwa ngu rụ l'obu gbururu jeye. Nyatakwa l'oha-wa bụ ndu nke ngu.”

¹⁴ Ojejoje asu iya: “Le ya e-tsoru-a unu yebedua l'onwiya; ya emee te meji nmakfuru ngu anmakfuru.”

¹⁵ Ya ndono; Mosisu asu iya: “O -buru le tii tsoduru ayi eje nggubedua l'onwongu; be ekwekwa te ayi shi l'eke-a hata okpa lufu alufu!

¹⁶ ?Nanu ege ee-shi maru le yebedua yele ndu nke ngu no ngu l'obu; abudu li tso ayi? ?Bu ngunu odo e-koshi le yebedua yele ndu nke ngu du iche l'eke ndu mgboko l'ephe ha no?”

¹⁷ Ojejoje asu Mosisu: “Le ya e-melephu iphe ono, i suru te ya meeru ngu ono; ke li nowa iya l'obu; ya amakwaru ngu phu ohuma.”

¹⁸ Mosisu asu iya: “Byiko; koshinu iya odu-biribiri ngu.”

¹⁹ Ojejoje asu iya: “Le ya e-me ti phu ege yebe Ojejoje du-tabbe mma; ya anodu ngu l'ifu kua onwiya iphe ya aza. Onye o du iya te ya meeru eze-iphe-oma; ya emeeru iya eya; onye o du iya te ya phuaru imiko; ya aphuaru iya eya. ²⁰ Ole i ti phu ifu iya; ke le to nwedu onye gude enya iya phu iya nu, a-nonu.”

²¹ Ojejoje asu: “O nweru mkpuma, nonyabe iya nu, ii-vudo l'eli iya. ²² Odu-biribiri iya swetadelephu; ya eworu ngu ye le mgbaku mkpuma; gude aka iya gbochita ngu; gbururu jeye ya esweta-gee. ²³ Teke ono; ya ewofu aka iya; nggu aphu iya okpurukpu-azu. Obenu l'ifu iya b'e t'a phujekwa aphuphu.”

34

Ekwekwerekwe Mkpuma k'ebo

¹ Ojejoje asu Mosisu: “T'o je awata balibali mkpuma labu odo, a-du l'ọ bu ke mbu phu. Te ya dekwaa ya phu iphe, shi nodu le ke mbu phu, i tukporu phu. ² Kwakobe l'utsu echile; nyikobe Ugvu Sáyinayi; bya ekoshi iya onwongu l'eli ugvu ono. ³ T'e b'o nwekwa onye e-tSORU ngu nu; ophu o dukwa onye aa-phu l'ugvu ono le phuu; t'e b'o nwekwa aturu; m'o bu eswi, a-nodu ata nri l'okpa ugvu ono.”

⁴ Ya ndono; Mosisu abya awata ekwekwerekwe mkpuma labu odo, dulephu l'ọ bu ke mbu phu; gude iya nyihu Ugvu Sáyinayi l'onmewa utsu; paru ekwekwerekwe mkpuma labu ono l'eka. ⁵ Ya ndono; Ojejoje eshi l'urukpu nyifuta; bya evudonyabe iya; raa ya arara l'epha iya bu Ojejoje. ⁶ Yo bya esweta Mosisu l'ifu; bya agbakushi onwiya epha; su: “Oo yebedua bu Ojejoje! Oo yebedua bu Ojejoje; bya aburu Nchileke, aphujeru madzu imiko; bukwaruphu Nchileke, emejeru madzu eze-iphe-oma. Ya ta bukwa agu-onwuu. Ya bu onye n-yemobu iya nyiberu anyibe; buru o-me-g'o-kfuru! ⁷ Ya ekoshije unukurunu madzu le ya yeru ephe obu. Ya agujeru ephe nvu ke ejo okpoma ephe; me ke ikè, ephe kwefuru iya; me ke iphe, du eji, ephe meru iya. Obule ya ta ahajekwanu onye ikpe nmaru te ya ba hu iya ahuhù. Ndu iphe, du eji be ya ahuje ahuhù k'iphe, du eji, ephe meru iya; hu-rua ya l'eke unwu nwanwa ephe no; me l'eke nwanwanwanwanwa ephe no; hu-rua ephe l'ogbo k'eno.”

⁸ Mosisu abya eforita ifu l'alì teke ono teke ono; baaru Ojejoje eja; ⁹ su iya: “Nngube Ojejoje;

o -buru-a le ya no ngu l'obu l'oswiya; byiko te nggube Ojejoje tsonuru ayi. A makwaru-a le ndu-a bunukaru ndu obu-kpokponyi; ole; byiko gunuuru ayi nvu ke ejo okpoma ayi; me iphe, du eji ayi. Nggwu ewotaru ayi t'ayi buru okè-iphe ngu.”

¹⁰ Ojejoje asu: “Le nggu l'iya a-gba ndzu. Ya a-nodu l'atatifu ndu nkengu; mee eze iphe, du biribiri, ya te mebudua l'iphe bu mbakeshi l'o ha. Mba ndu ono, unu l'ephe gbaru ogbu-upho ono a-phukota ege iphe, yebe Ojejoje e-me du-be egvu. ¹¹ Unu ngabe nchi mee ekemu-a, ya aturu unu ntanu-a. Ya a-chifuru unu ndu Amoru; ndu Kenu; ndu Hetu; ndu Perezu; ndu Hevu; me ndu Jebusu. ¹² Ole t'unu kwabekwa enya t'unu le ndu bu l'ali ono, unu ala ono be gba ndzu; odumeka be ephe a-bukwaru onya hata unu. ¹³ Unu gvukposhia enya-ngweja ephe; unu etsukposhia mkpuma, ephe doberu nsu; unu afokashikwaaphu itso, e doberu agwa ephe, bu Ashera. ¹⁴ Te b'o dukwa iphe odo, unu a-bajeru eja odo; gbahaa yebe Ojejoje. Ishi iya aburu le yebe Ojejoje, epha iya bu Okopho be bukwa Nchileke, ekoje okopho.

¹⁵ “Unu kwabekwa enya te b'o du ndu bu l'ali ono, unu l'ephe a-gba ndzu. Ke l'ephe -gwadelephu agwa ephe; be ephe e-kukwa unu t'unu bya; unu eje eria iphe, ephe gude gwaa agwa ephe ono. ¹⁶ O -buru l'unu haru unwanyi ephe lutaru unwu unu t'ephe buru unyomu ephe; be ephe e-me unwu unu ono; ephe te kwehe nke mu; ephe abalahaaru agwa ephe ono eja.

17 “Unu ba akputakwa ntekpe, unu a-nodu agwa agwagwa!

18 “Unu gbaje Aji Buredi, e te kodu ekoko. Abali esaa be unu a-taje buredi, e te yedu iphe, ekoje buredi ege ono, ya suru t'unu meje iya ono. Unu agbaje aji ono teke ono, e doberu iya ono l'onwa Abibu; ke l'obu l'onwa ono be unu shi l'ali Ijiputu wufuta.

19 “Iphe, bu iphe, vuru uzo waa nne iya oswa bukwa ke yebe Ojejoje. Iphe bu anu, bu okee ya, vuru uzo waa nne iya oswa bukwa ke yebe Ojejoje: m'o bu eswi; m'o bu aturu; m'o bu egu.

20 Unu gudeje nwaturu gbata nkakfu-igara, vuru uzo waa nne iya oswa. O-buru l'unu ta agbatadu iya agbata; unu aswi-kwoo ya olu. Iphe, bu nwata nwoke, vuru uzo waa nne iya oswa be unu a-gbataje agbata.

“T'e b'o dukwa onye a-gbaje eka bya l'ifu yebe Ojejoje.

21 “Abali ishingu be unu e-jeje ozi unu; o -rua mboku k'esaa; unu atuta ume. Unu be ejejekwa ozi le mboku k'esaa; m'o -ruhuru; o buru teke aakobe iphe akobe; m'o bu teke aakpata iphe, e meberu l'ali akpata.

22 “Witu odungu, unu butaru; be unu e-gudeje gbaa Aji Idzu. Unu agbaa aji k'iphe, a kpataru l'okfu l'ishi-afa. 23 Ugbo eto l'afa; be unwoke unu l'ephe ha a-chikoje bya l'ifu Nnajiufu, bu Ojejoje; mbu Nchileke ke ndu Izurelu. 24 Ya a-chishiru unu iphe bu mbakeshi; bya emee t'ali unu kabaa nshinu. Ophu 'onwedu onye eje unu onata ali

unu teke ono, unu e-jeje l'ifu Ojejoje, bụ Nchileke unu ugbo ẹto l'afa ono.

²⁵ “Unu be eyekobejekwa iphe ekoje buredi ịe mee anụ, unu gude egworu iya ngweja.

“Ọphu ọ dukwa anụ, e gude gwoo ẹja Aji Esweta, aa-ha t'ọ bọo nchi.

²⁶ “Iphe, bụ iphe vuru ụzo kaa l'iphe, unu meberu l'alị; bẹ unu e-gudeje bya l'ulo Ojejoje, bụ Nchileke unu.

“Unu be egudejekwa mini-ẹra nne egwu shia nwa iya.”

²⁷ Ya ndono; Ojejoje asụ Mósísu: “Dee okfu ono l'ọ ha l'ẹkwo; kẹ l'ọo okfu ono bẹ nggu l'iya; mẹ ndu Ízurelu gude gbaa ndzụ.” ²⁸ Mósísu bẹ yẹle Ojejoje nọru l'ẹke ono ụkporo abalị labụ: eswe l'enyashi; ọphu Mósísu 'eridu nri; t'ọ ngụ mini. Yo dee okfu ọgba-ndzụ ono, bụ iya bụ ekemu iri ono, shi l'ẹka Nchileke ono l'eli ekwekwerekwe mkpuma ono.

Ifu Mósísu egbu nwịnwii

²⁹ Teke Mósísu shi ịe Ugwu Sáyinayi nyifuta; gude ekwekwerekwe mkpuma labụ ono, e deru ekemu Ojejoje ono l'ẹka; b'ẹ t'ọ madu l'ifu egbu iya nwịnwii; keshinu ọphu yẹle Ojejoje shi akọ akọ. ³⁰ Ẹronu yẹle ndu Ízurelu l'ẹphe ha aphụ ẹge ifu egbu Mósísu nwịnwii; tsulaha egwu ẹge ẹphe e-shi jekfube iya ntse. ³¹ Mósísu abya ekua ẹphe; Ẹronu yẹle ndu ishi ọha ono l'ẹphe ha atụgbua teke ono jekushia ya; yọ bya ekfuru yeru ẹphe. ³² E metsua; ndu Ízurelu l'ẹphe ha abyakfuta iya ntse; yọ bya atushiaru ẹphe

ekemu ono, Ojejoje nuru iya lẹ Ugvu Sáyinayi ono.

³³ Mósísu ekfugetsua yeru ẹphe; chíta ọlari-ifu phụ-chia onwiya ifu. ³⁴ Ọlẹ ọobuje; teke Mósísu bahuru lẹ Ọlọ-Ékwà Ndzuko ẹke ono, Ojejoje nọ ono tẹ yẹle iya kfugba; yọ phufu onwiya ọlari-ifu ono; gbururu jeye teke ọo-lufuta. Ọ-lufutalephu; yọ bya ekfukotaru ndu Ízurelu iphe, e ziru iya; ³⁵ ẹphe aphukwaaphu ẹge ifu egbu iya nwịnwii. Mósísu ewotaje ọlari-ifu ono phụ-chia ifu ọdo jeye; yo jeshia tẹ yẹle Ojejoje kfugba.

35

Mbọku ọtu-ume

¹ Mósísu abya ekukobe ndu Ízurelu l'ẹphe ha; sù ẹphe: "Owaa iphe, Ojejoje sùru t'unu mee ndọ-ọ: ² Abalì ishingu bẹ unu e-jeje ozi unu. O-be lẹ mbọku k'ẹsaa; unu edobe iya nsọ; t'ọ bọru mbọku ọtu-ume kẹ Ojejoje. O-nweru onye jeru ozi mbọku ono; t'e gbukwaa onye ọbu egbugbu. ³ T'ẹ b'ọ dukwa onye a-phụ-nwu ọku l'ufu iya mbọku ọtu-ume."

Iphe, ee-gude mee

Ọlọ-Ékwà-dụ-Nsọ

(Awu 25:1-7; 35:10-19)

⁴ Mósísu asù ndu Ízurelu l'ẹphe ha: "Owaa iphe, Ojejoje sùru t'e mee ndọ-a: ⁵ Unu shi l'iphe, unu nweru hata iphe bya anu yẹbe Ojejoje. Onye oohe uhere t'ọ nù yẹbe Ojejoje iphe bẹ iphe, oo-gude bya bụ mkpọla-ododo; m'ọ bụ

mkpọla-ọcha; ope; ⁶ òwúú, eke urukpu-urukpu; ọphu eke uswuswe; ọphu eke mee-mee; òwúú ọcha; eji egbu; ⁷ akpọ ebyila, a tseru l'uswe; akpọ umoro-enyimu; oshi akesha; ⁸ manụ olivu, eegudeje amụ ọku; iphe, eeyeje lẹ manụ kẹ ọwu l'ishi t'o shi mkpọ; ọphu eeyeje l'insensu, eshi kwẹkwẹkwe; ⁹ mkpuma ónikùsù; męwaru mkpuma ọdo, aswa nọgbaa. Mkpuma ono bẹ eemekochaa dzụpyabe l'uwe-ukuvu onye ishi ndu achijeru Nchileke eja yẹle uwe-ọkpoma iya.

¹⁰ “T'iphe bu ndu maru ome nka l'unu lufuta bya emee iphemiphe ọbule-a, Ojejoje turu onu t'e mee-wa; ¹¹ mbụ ọlo-ẹkwà-dụ-nsọ ono; ẹkwa, aa-phụ-chi l'eli iya; iphe, ee-gude kwechia ya; iphe, ee-gude kota nkolaba iya; iphe, ee-gude gụ-chita iya; oshi-ibo iya; ọkpa iya; ęnya ẹke aa-kpọgbaaru iya ye; ¹² męwaru Okpoko Ogbandzụ ono; mgboro ono, ee-gudeje apa iya ono; okfu okpoko ono, aa-nọduje akfụ ụgwo iphe, dụ eji ono; ẹkwa ono, ee-gudeje gebuta iya ono; ¹³ teburu ono; mgboro ono, ee-gudeje apa iya ono yẹle ngwa iya; mę buredi ono, ee-dobeje Ojejoje l'ifu ono; ¹⁴ iphe ono, eegvubeje urọku ono, e-meje tẹ iphoro nọdu ono yẹle ngwa iya l'ọ ha; urọku iya ono; manụ ono, ee-gudeje amụ ọku ono; ¹⁵ ęnya-ngwẹja insensu ono; mgboro ono, ee-gudeje apa iya ono; manụ ono, aa-wuje l'ishi ono yẹle insensu ono, eshi kwẹkwẹkwe ono; ẹkwa ono, ee-gbobutaje onu ọlo-ẹkwà-dụ-nsọ ono; ¹⁶ ęnya-ngwẹja-ukfuru ono yẹle iphe ono, dụ l'ọ bu ụgbu, ee-gude ope mee ono; mgboro ono, ee-gudeje apa ęnya-ngwẹja ono

yele ngwa iya l'ò ha; eze efere ono, ee-gude ope mee ono; ye l'òkpa iya; ¹⁷ ẹkwa ono, ee-gude gebuta ogbodufu iya; itso ogbodufu ono yele ẹnya ẹke aa-kpòbetsua itso ono; me ẹkwa ono, ee-gude gebuta onu-nggamgbo ogbodufu ono; ¹⁸ me nggu ọlò-ẹkwà-dù-nsọ ono yele k'ogbodufu iya; me eri iya; ¹⁹ me uwe ono, e kweru ekwekwe, ee-yeje gude eje ozi l'ọlò-nsọ ono; mbu uwe, e doberu nsọ te Èronu, bu onye achijeru Nchileke ẹja yele unwu iya yeje gude eje ozi ndu achijeru Nchileke ẹja.”

²⁰ To du iya bu; ndu Ízurelu eshi l'ifu ẹke Mósisu nọ wụkashihu. ²¹ Iphe bu onye oohe uhere; me onye o ruru l'ẹhu t'ọ nu Ojejoje iphe; egudegbaa iphe bya; mbu iphe, ee-gude ruà Ọlò-Ẹkwà Ndzuko ono; iphe, ee-gude eje ozi l'ime iya; mekwaphu ophu ee-gude kwee uwe, du nsọ. ²² Iphe bu ndu oohe uhere: unwoke me unwanyi; egudegbaa iphe, e gude mkpọla-ododo mee bya anu; mbu iphe, dugbaa l'ọ bu ojaga; iphe-nchi; echi; mewaru iphe ọdo, dugbaa iche iche, e gude mkpọla-ododo mee. Ẹphe egudegbaa mkpọla-ododo ẹphe ono bya anu Ojejoje. ²³ Ndu nweru òwúú ewotagbakwaa ya phu; mbu òwúú eke urukpu-urukpu; ophu eke mee-mee; ophu eke uswuswe; m'ọ bu k'ọcha; m'ọ bu ẹji eghu; m'ọ bu akpọ ebyila, a tseru l'uswe; m'ọ bu ke umoro-ẹnymu. ²⁴ Ndu ẹka ruru le mkpọla-ọcha; m'ọ bu ope; ewotakwa iya phu bya anu Ojejoje. Ndu nweru oshi akesha, nweru ẹke ee-gude iya ruà oru ono anukwa iya phu. ²⁵ Iphe bu unwanyi, maru ome nka egudetsua

ẹka ẹphe kwee ẹkwa bya anu. O nweru ndu, bu owuú, eke urukpu-urukpu be ẹphe gude kwee nk'ẹphe; nweru ndu bu ke mee-mee; nweru ndu bu k'uswe; nweru ndu bu k'ocha be ẹphe gude kwee nk'ẹphe. ²⁶ Unwanyi, oohe uherye; bukwaruphu ndu, maru ome nka; bu eji egbu be ẹphe gude kwee ẹkwa nk'ẹphe. ²⁷ Ophube ndu ishi wotagbaaru mkpuma onikusu; mewaru mkpuma odo, aswa dugbaa; t'a gbapyabe l'uwe-ukuvu onye ishi ndu achijeru Nchileke eja; yele uwe-okpoma iya. ²⁸ Ẹphe nufukwaaruphu iphe, eshi mkpo; manu olivu, ee-gudeje amu oku; ophu ee-yeje le manu owu l'ishi; me k'insensu, eshi kwekwekwe. ²⁹ Ndu Izurelu l'ẹphe ha: unwoke me unwanyi; mbu ndu oohe uherye ewotakotaru Ojejoje iphe, ẹphe turu obu ẹphe onyo l'ẹphe a-nu t'e gude ruru Ojejoje iphe ono, o shi l'onu Mosisu kfu t'e meeru iya ono.

³⁰ Mosisu asu ndu Izurelu: "Unu lekwa le Ojejoje fotaakwaru Bezalelu Uri Horu; buru onye ikfu Juda; ³¹ bya emewa; ume Nchileke eji iya ehu; t'o nweru mmamiphe; kwaa enya; iphe edoje iya enya ohuma; k'ophu oo-ma ome nka l'iphemiphe obule; ³² maru ege ee-shije gude mkpola-ododo; me mkpola-ocha; me ope l'ememashi iphe; ³³ makwaruphu ege aawaje mkpuma, aswa no; me ege aawuje mkpola-ododo l'igburumonu iya; bya amakwaruphu ege aapyije iphe apyipyi; mewaru ege eeshije emekota nka odo, dugbaa iche iche. ³⁴ O nukwaruphu yele Oholiyabu Ahisamaku, bu onye ikfu Danu mmamiphe t'ẹphe zije ndu odo

ome nka obu. ³⁵ O mewaru tẹ mmamiphe kẹ ẹge e shi eme nka l'uzo, dụ iche iche; mẹ mmamiphe kẹ ẹge e gude ememashi iphe ememashi rube ẹphe ẹka; mẹ t'ẹphe maru ẹge eegudeje òwúú, eke urukpu-urukpu; ọphu eke mee-mee; ọphu eke uswuswe; mẹ k'ọcha dengashia iphe eden-gashi. Ẹphe ẹbo bụ ndu makotaru ẹge eemeje iphe nka t'ọ maa mma.

36

¹ “Ọ bụ Bezalelu yẹle Oholiyabu; mẹ iphe bụ ndu maru ome nka; mbụ ndu Ojejoje nuru mmamiphe; bya emee tẹ iphe doo ẹphe ẹnya l'iphe, bụ iphe, laru lẹ kẹ ọkpu ọlo-nsọ ono: ọ bụ ẹphe a-rụ ọru ono; mee ya ẹge Ojejoje sụru t'e mee ya.”

² Tọ dụ iya bụ; Mosisu ekua Bezalelu yẹle Oholiyabu; mẹ iphe bụ ndu maru ome nka; ndu Ojejoje nuru mmamiphe; bụru ndu oohe uhare t'ẹphe jee ozi ono; ³ chiru iphe ono, ndu Ízurelu tutaru t'e gude kpua ọlo-nsọ ono nọ ẹphe. L'utsu mbọku-mbọku bẹ ndu Ízurelu anọduje atuko iphe ono l'anụ Mosisu l'ẹge ẹphe chiru obu ẹphe. ⁴ Iphe, bụ ndu maru ome nka ọkpu ọlo-nsọ ono atuko l'ẹphe ha paru ọru ẹphe haa; ⁵ tugbua je asụ Mosisu: “Lẹ ndu-a tutaakwaru iphe, dzuru t'e gude rụa ọru obu, Ojejoje sụru t'a rụa obu; mbụ l'ẹphe gbe tụa k'etsutsu iya ye iya.”

⁶ Mosisu atụa ekemu; sụ: “Tẹ b'ọ dukwa nwoke; m'ọ bụ nwanyi, nweru iphe, oo-wotakwadu bya anụ; sụ l'ọ bụ iphe, o gude eyeta ẹka l'ọlo-nsọ ono.” E woru iphe ono, Mosisu

kfuru ono radzuru l'òdu ndu Ízurelu ono. E shi ege ono kpòshia ndu Ízurelu t'ẹ b'ọ dũhe iphe, ẹphe a-tụtakwadu; ⁷ kẹ l'iphe, a tụtawaru t'e gude rụkota ọru ono bẹ dzuwaru nụ; tsufu etsufu.

Ụlo-Ékwà-dụ-Nsọ ono
(Awu 26:1-14)

⁸ Iphe bụ ndu ọphu maru iphe lẹ ndu ọru ono egude ukfu-ẹkwa iri mee ụlo-ẹkwà-dụ-nsọ ono. Ukfu-ẹkwa iri ono b'e kweru l'òwúú ọcha, a swịru l'ọ bụ ụdo; mẹ òwúú, eke urukpu-urukpu; ọphu eke uswuswe; mẹ ọphu eke mee-mee. Yọ bụru onye maru ome nka gude òwúú ono kwee cherobimu ye l'ukfu-ẹkwa ono. ⁹ Ukfu-ẹkwa ono achiko haru ẹnya-nhamunha. Ogologo iya dụ nkwo-ẹka ụkporo l'ẹsato; ụsa iya adụ nkwo-ẹka ẹno. ¹⁰ Ẹphe ewota ukfu-ẹkwa ono ise gbagbabe; yọ bụru ishimishi lanụ; bya ewotakwaphu ụzo ise ọphu gbagbabe nanụ. ¹¹ Ishimishi iya ono kẹ mbụ bẹ ẹphe gude òwúú, eke urukpu-urukpu yeshia ya nkolaba l'igburumonu iya; mekwaa ya phụ ege ono l'ishimishi iya k'ẹbo. ¹² Nkoloba ụkporo labụ l'iri bẹ ẹphe yeru l'ishishi ishimishi lanụ; bya eyekwaphu nkolaba ụkporo labụ l'iri l'ishishi ishimishi lanụ ọphu. Nkoloba ono atuko ghaaru onwẹphe ifu. ¹³ Ẹphe egude mkpọla-ododo meta iphe, nweru nkolaba ishi labụ ụzo ụkporo labụ l'iri; gude iya dzegbabe ishimishi ẹkwa ono ẹphe ẹbo t'ọ tuko bụru nanụ.

¹⁴ Ẹphe abya egude ẹji egbu kwee ẹkwa kweta iya ukfu-ẹkwa iri lẹ nanụ, ee-gude phụ-chita eli ụlo-ẹkwà ono. ¹⁵ Ukfu-ẹkwa ono ụzo iri lẹ nanụ

ono achiko haru enya-nhamunha. Ogologo iya du nkwo-eka ukporo l'iri. Usa iya adu nkwo-eka eno. ¹⁶ Epe abya achita ukfu-ekwa ono ise gbagbabe; yo buru ishimishi lanu; chita uzo ukfu-ekwa ishingu ophu gbagbabe kwaphu nanu. ¹⁷ Nkoloba ukporo labu l'iri be epe yeru l'ishishi ishimishi lanu; yekwaphu nkoloba ukporo labu l'iri l'ishishi ishimishi lanu ophu. ¹⁸ Epe egude ope meta iphe, nweru nkoloba ishi labu uzo ukporo labu l'iri; gude iya kotagbaa nkoloba ishimishi ekwa ono epe ebo; gude iya dzegbabe ulo-ekwa ono; yo buru nanu. ¹⁹ E metsua; epe egude akpo ebyila, a tseru l'uswe; mee iphe, ee-gude phu chia eli ulo-ekwa ono; bya egude kwaphu akpo umoro-enyimu mee iphe, ee-gude kwechita eli akpo k'ebyila ono. ²⁰ Epe egude oshi akesha rushia oshi-ibo, ee-ye l'ulo-ekwa-du-nsa ono. ²¹ Oshi-ibo ono b'a ruru; yo dutsua nkwo-eka iri iri l'eli. Usa iya adu nkwo-eka le mkpirikpi le mkpirikpiri. ²² Oshi-ibo ono be epe pyitatsuaru okpa ebo ebo ye eka labu. Yo buru ege ono be epe mekotaru oshi-ibo ulo-ekwa-du-nsa ono l'o ha. ²³ A bya le ulo-ekwa-du-nsa ono ibyiya ophu gharu ifu l'uzo ohuda bu ukporo oshi-ibo be epe rutaru t'e ye iya. ²⁴ Epe egude mkpola-ocha meshia enya eke aa-kpogbaaru okpa oshi-ibo k'uzo ohuda ono ye; meta iya uzo ukporo labu. Iphe bu oshi-ibo, nonu nwetsuaru enya labu eke, aa-kpotsuaru okpa iya ye. ²⁵ A bya l'ibe iya ophu; mbu ibyiya ophu gharu ifu l'uzo isheli bukwaphu ukporo oshi-ibo be epe rutaru t'e ye iya. ²⁶ Epe egude mkpola-ocha meshia

ẹn̄ya ẹ̀ke aa-kpogbaaru ọ̀kpa ibo ono; meta
 iya ụ̀zo ụ̀kporo labụ. Iphe bụ oshi-ibo, n̄onu
 enweru ẹn̄ya labụ ẹ̀ke, aa-kpotsuaru ọ̀kpa iya
 ye. ²⁷ A bya l'azụ ụ̀lo-ẹ̀kwà-dụ-nsọ ono; ibyiya
 ọ̀phu gharu ifu l'ụ̀zo ẹn̄yanwu-arịba bụ oshi-ibo
 ishingu bẹ ẹ̀phe rutaru t'e ye iya. ²⁸ Iku azụ ụ̀lo-
 ẹ̀kwà-dụ-nsọ ono ẹ̀phe ẹ̀bo bụ oshi-ibo labụ bẹ
 ẹ̀phe rutaru t'e ye iya. ²⁹ Oshi-ibo labụ ono, ee-ye
 l'iku iya ono bẹ ẹ̀phe ruru; yọ dụ nkwegba labụ.
 O shi l'ụ̀zo alị dụ nkwegba labụ jeye l'ụ̀zo imeli.
 Yọ b̄uru echi lanụ b'e gude kụ-gbabe iya; ẹ̀phe
 ẹ̀bo. Ẹ̀phe ẹ̀bo ono b'a ruru; yọ d̄ukota ẹ̀ge ono.
³⁰ Oo ya bụ l'o nweru oshi-ibo ẹ̀sato l'azụ ụ̀lo-
 ẹ̀kwà-dụ-nsọ ono. E gude mkpọla-ọcha meshia
 ẹn̄ya ẹ̀ke aa-kpọru ọ̀kpa oshi-ibo ono ye ụ̀zo iri
 l'ishingu. Iphe bụ oshi-ibo, n̄onu enweru ẹn̄ya
 labụ ẹ̀ke, aa-kpọru ọ̀kpa iya ye.

³¹ Ẹ̀phe egude oshi akesha pyishia oshi, ee-
 gude swebushia oshi-ibo ono. Ụ̀zo ise bẹ ẹ̀phe
 sweberu l'oshi-ibo mgberem̄eku ụ̀lo-ẹ̀kwà-dụ-
 nsọ ono ibe lanụ; ³² swebekwaphu ụ̀zo ise ọ̀do
 lẹ mgboro iya ọ̀phu. Ụ̀zo ise ọ̀do bụ l'azụ ụ̀lo-
 ẹ̀kwà-dụ-nsọ ono; ibyiya ọ̀phu gharu ifu l'ụ̀zo
 ẹn̄yanwu-arịba bẹ ẹ̀phe sweberu iya. ³³ Oshi
 ọ̀phu ee-swebe l'echi iya bẹ ẹ̀phe pyiru t'o shi
 l'ishi lanụ lufu l'ishi iya ọ̀phu. ³⁴ Ẹ̀phe aw̄ua
 mkpọla-ododo l'oshi-ibo ono; bya egudekwaphu
 mkpọla-ododo meshia echi, e-gudetsua oshi ono,
 ee-gude swebushia l'oshi-ibo ono. Ẹ̀phe abya
 aw̄ukwaaphu mkpọla-ododo l'oshi ono.

³⁵ Ẹ̀phe egude òwúú, eke urukpu-urukpu;
 ọ̀phu eke uswuswe; ọ̀phu eke mee-mee yẹ̀le

k'ocha, a swiru l'ọ bu ọdo; kwee ukfu-ekwa. Onye maru ome nka abya egude òwúú ono kwee cherobimu ye l'ukfu-ekwa ono. ³⁶ Ẹphe egude oshi akesha pyia itso ẹno; bya awua ya mkpola-ododo; bya egudekwaphu mkpola-ododo meshia iphe, nweru nkolaba, ee-gude kobe ekwa ono l'itso ono. Ẹphe abya egude mkpola-ocha kpushia ẹnya ẹke aa-kpobe itso ono ọzo ẹno. ³⁷ Onye maru okwe ekwa ohuma egude òwúú, eke urukpu-urukpu; ophu eke mee-mee; ophu eke uswuswe; me k'ocha, a swiru l'ọ bu ọdo; kwee ekwa, ee-gudeje gebuta onu ọlo-ekwa-du-nsọ ono. Yọ buru ndu gude ngga ekwe ekwa be meru iya nu. ³⁸ Ẹphe egude oshi akesha pyita itso ise; bya emetakwaphu iphe, nweru nkolaba, ee-gude kobe ekwa ono l'itso ono. Ishi itso ono; me iphe, ee-swebe l'itso ono be ẹphe wuru mkpola-ododo; bya egude ope meshia ẹnya ẹke aa-kpobe itso ono ọzo ise.

37

Okpoko Ogba-ndzu ono (Awu 25:10-22)

¹ Bezalelu abya egude oshi akesha gbaa okpoko. Ogologo iya du nkwo-eka labu le mkpirikpi iya. Usa iya adu nkwo-eka lanu le mkpirikpi iya. Eli iya adukwaphu nkwo-eka lanu le mkpirikpi iya. ² Yọ wua okpobe mkpola-ododo l'ime iya me l'azu iya. Yo gudekwaphu mkpola-ododo kpu-pee mgberemeku iya mgburumgburu. ³ Yọ kputa echi mkpola-ododo ẹno dukfubegbaa l'okpa iya ẹphe ẹno; mbu wota

ẹbo dukfube l'ibe lanu; wota ẹbo ophu dukfube l'ibe iya ophu. ⁴ B'ọ bya egude oshi akesha ono pyita mgboro labu; wua ya mkpola-ododo; ⁵ bya ewota mgboro ono ẹphe ẹbo pyotsua l'echi ono, e dukfubegbaaru le mgberemeku okpoko ono t'ọ buru iphe, ee-gudeje apa iya.

⁶ Yo gude okpobe mkpola-ododo meta okfu okpoko, aa-nduje akfu ugwo iphe, du eji. Ogologo iya du nkwo-eka labu le mkpirikpi iya. Usa iya adu nkwo-eka lanu le mkpirikpi iya.

⁷ Yo gude mkpola-ododo mee cherobimu labu, a-ndutsua l'ishi okfu okpoko ono. Yo buru mkpola-ododo, e tsusaru etsusa b'o gude mee ya. ⁸ Yo woru cherobimu lanu dobe l'ishi ibe lanu; woru ophu dobe l'ishi iya ophu; bya emee; cherobimu labu ono, notsua l'ishishi okpoko ono ẹphe ẹbo yele okpoko ono aburu iphe lanu.

⁹ Cherobimu ono b'o meru; yo jashia ebà l'uzo imeli; agu iya edochita eli okpoko ono. Ẹphe echegba onwephe ifu; chiru enya ye l'eli okpoko ono.

Teburu ono
(Awu 25:23-30)

¹⁰ Ẹphe egude oshi akesha pyia teburu. Ogologo iya du nkwo-eka labu. Usa iya adu nkwo-eka lanu. Eli iya adu nkwo-eka lanu le mkpirikpi iya. ¹¹ Ẹphe awua ya okpobe mkpola-ododo; bya egudekwaphu mkpola-ododo kpu-pee eli iya mgburumburu. ¹² Ẹphe ewota oshi, du gbiriri, usa iya ha l'ọ bu obehere-eka swiphee mgberemeku iya mgburumburu; bya egudekwaphu mkpola-ododo kpu-pee oshi ono

mgburumgburu. ¹³ Ēphe akp̄ta echi mkp̄la-ododo ̄no dekfubegbaa l̄e mgberem̄ku ̄kpa teburu ono. ¹⁴ Echi ono n̄nyabetsua oshi ono, d̄u gb̄iriri ono; k'ophu ̄o-d̄ukwanu ike gudeshia mgboro, ee-gudeje apa teburu ono. ¹⁵ Mgboro, ee-gudeje apa teburu ono b̄u oshi akesha b'e gude pȳishia ya; bya aw̄ya ya mkp̄la-ododo. ¹⁶ Ēphe egude ̄kpobe mkp̄la-ododo meshia ngwa k̄e teburu ono; mb̄u efere; m̄e ite; m̄e okoro; m̄e nkwo-̄ka, aa-t̄u-kobe l'eli teburu ono. Iphe ono l'̄o ha b̄u iphe, ee-gudeje gwooru Ojejoje ngweja-m̄e.

Iphe, eegvubeje ur̄oku ono
(Aw̄u 25:31-40)

¹⁷ Ēphe egude ̄kpobe mkp̄la-ododo, e tsusaru etsusa mee iphe, eegvubeje ur̄oku. Ēphe meru iya; yo nweru oshi; nweru ̄kali. Yo nweru efere; nweru iphe, d̄u l'̄o b̄u nwopu okoko-oshi; m̄e iphe, d̄u l'̄o b̄u igu oshi. Ēphe at̄uko iphe ono l'̄o ha mee t̄e yēle iphe ono, eegvubeje ur̄oku ono buru iphe lan̄u. ¹⁸ Oshi iya ono nweru ̄kali ishingu. ̄Kali ̄to n̄o l̄e mgberem̄ku iya lan̄u; ̄to k'ophu an̄odu iya l̄e mgberem̄ku ophu. ¹⁹ ̄Kali iya ono nweru efere ̄to. Efere ono b'e meru; ȳo d̄ugbaa l'̄o b̄u igu al̄um̄odu. E mekwaaphu nwopu okoko-oshi ye iya; ̄waa iphe, d̄u l'̄o b̄u igu oshi. Ȳo buru ̄ge ono b'̄o d̄ukota l'̄kali iya ono ̄phe ishingu, jakash̄iru l'oshi iya ono. ²⁰ Oshi iya ono nweru efere ̄no, e meru; ȳo d̄u l'̄o b̄u igu al̄um̄odu. Yo nwekwaruphu iphe, e meru; ȳo d̄u l'̄o b̄u nwopu okoko-oshi; ̄waa iphe, d̄u l'̄o

bụ igu oshi. ²¹ Nwopu okoko-oshi lanụ b'e meru; yọ nọdu lẹ mkpuli ẹkali iya labụ ono k'ali. K'ẹbo anọdu lẹ mkpuli ẹkali iya labụ k'echi. K'ẹto anọdu lẹ mkpuli ẹkali iya labụ k'eli. Mbụ l'ọ nọkota lẹ mkpuli ẹkali iya ono ẹphe ishingụ. ²² Nwopu okoko-oshi ono yele ẹkali iya ẹkali iya ono b'e meru yele oshi iya aragba nanụ. Yọ buru ọkpobe mkpọla-ododo, e tsusaru etsusa b'e gude mee ya. ²³ Ẹphe gudekwaphu ọkpobe mkpọla-ododo meta urọku ẹsaa, ee-gvubegbaa l'eli iphe ono, eegvubeje urọku ono; bya emetakwaphu ákpà iya; mẹ ashanga, aaguje ọku iya. ²⁴ Iphe, eegvubeje urọku ono yele ngwa iya l'ọ ha bụ unu ọkpobe mkpọla-ododo ẹsaa l'ụkporo iri b'e gude mee ya.

Ẹnya-ngweja ínsensu
(Awụ 30:1-5)

²⁵ Ẹphe egude oshi akesha kua ẹnya-ngweja, bụ ẹke aa-kpoje ínsensu ọku. Ogologo iya; mẹ ụsa iya chikokwa haru ẹnya-nhamunha. Iphe, ọ bụ bụ nkwo-ẹka lanụ. Eli iya dụ nkwo-ẹka ẹbo. Mpo iya yele ẹnya-ngweja ono aragbabe buru nanụ. ²⁶ Ẹphe awukota ọkpobe mkpọla-ododo l'eli iya; mgberemẹku iya; mẹ mpo iya. Ẹphe egudekwaphu mkpọla-ododo kpuphee mgberemẹku iya mgburumgburu. ²⁷ Ẹphe emeta echi mkpọla-ododo ẹbo ẹbo dekfubegbaa lẹ mgberemẹku iya ẹphe ẹbo. Ẹphe dekfuberu iya; yọ nọdutsua lẹ mkpuli iphe ono, a kpupheru iya mgburumgburu ono. Ọ bụ l'echi ono bẹ ee-yeje mgboro, ee-gudeje apa iya. ²⁸ Ẹphe

egude oshi akesha pyịta mgboro ono; wụa ya mkpọla-ododo.

²⁹ Ẹphe emekwaaphu manụ ono, dụ nsọ, eshi mkpọ, aawuje l'ishi ono; me ọkpobe insensu ono, eshi mkpọ ono; bu iya bu ọru onye maru ome manụ-mbeleke.

38

Enya-ngweja-ukfuru ono (Awụ 27:1-8)

¹ Ẹphe egude oshi akesha kua enya-ngweja. Eli iya dụ nkwo-eka ẹto. Ogologo iya; me ụsa iya achiko haru enya-nhamunha. Iphe, ọ dutsua bu nkwo-eka ise ise. ² Ẹphe akputatsua mpo l'iku iku iya ẹphe ẹno. Ẹphe emee; mpo ono yele enya-ngweja ono aragbabe buru nanu. Ẹphe emetsua ya ẹge ono; bya eworu ope wua ya. ³ Ẹphe egude ope meshia iphemiphe obule, eegudeje eje ozi l'enya-ngweja ono, bu iya bu ite okpo ntụ; me eku; efere; oji; me ashanga, aaguje oku. ⁴ Ẹphe egude ope meta iphe, dụ l'ọ bu ugbu, nweru mgberemeke ẹno; woru iya kwechia ụzo ali mgberemeke enya-ngweja ono. Ẹphe shi l'echilabu iya kwechia ya jeye l'eli iya. ⁵ Ẹphe egudekwaphu ope kpushia echi ẹno hebetsua le mgberemeke iphe ono, dụ l'ọ bu ugbu ono, e meru l'ope ono ẹphe ẹno; t'ọ buru enya ẹke ee-pyotsua mgboro, ee-gudeje apa enya-ngweja ono. ⁶ Ẹphe egude oshi akesha pyịta mgboro labu; wua ya ope; ⁷ wotsuaru mgboro ono nwua l'enya echi phu le mgberemeke ẹbo ya. Mgboro ono ẹphe ẹbo a-nodujetsua le mgberemeke iya

ẹphe ẹbo mẹ aaparụ iya. Ẹphe meru ẹnyangweja ono; ụzo anọdu iya l'echi; mbụ l'ẹphe gude ibiribe oshi rụa ya.

Eze efere ono

(Awụ 30:17-21)

⁸ Ẹphe egude ope mee eze efere yẹle ọkpa iya. Ope ono shi l'onyo unwanyi, anọduje eje ozi l'ọnu Ụlo-Ékwà Ndzuko.

Ogbodufu

(Awụ 27:9-19)

⁹ Ẹphe abya emeeru ụlo-ékwà ono ogbodufu; gude ọwúú ọcha, a swịru l'ọ bụ ụdo; kwee ẹkwa, dụ ụkporo nkwo-ẹka ise l'ogologo; t'e gude gebuta ụzo ọhuda l'ogbodufu ono. ¹⁰ Ẹphe egude ope meta ụkporo itso, aa-kpọbe iya yẹle ẹnaya ẹke aa-kpọbetsua itso ono; bya egude mkpọla-ọcha meshia iphe, nweru nkolaba, ee-gude kobe ẹkwa ono l'itso ono yẹle iphe, ee-swebetsua l'itso ono. ¹¹ Ụzo isheli iya bụkwaphu ẹkwa, dụ ụkporo nkwo-ẹka ise l'ogologo b'e kweru; gude gebuta iya. Itso, aa-kpọbe l'ụzo isheli ono yẹle ẹnaya ẹke aa-kpọbe itso ono dutsua ụkporo ụkporo. Yọ bụkwaruphu ope b'e gude metatsua ya. Yọ bụkwanuru mkpọla-ọcha b'e gude meshia iphe, nweru nkolaba, ee-gude kobe ẹkwa l'itso ono yẹle iphe, ee-swebetsua ya.

¹² A bya l'usa ogbodufu ono l'ụzo ẹnyanwuarịba iya bụkwa ẹkwa, dụ ụkporo nkwo-ẹka labụ lẹ nkwo-ẹka iri l'ogologo b'e kweru; gude gebuta iya. Ẹphe abya emeta itso iri, aa-kpọbe l'ụzo ẹnyanwuarịba ono; metakwaphu ẹnaya ẹke aa-kpọbetsua itso ono ụzo iri. Ẹphe

abya egude mkpola-ocha meshia iphe, nweru nkolaba, ee-gudeje kobe ekwa ono l'itso ono; me iphe, ee-swebetsua l'itso ono. ¹³ Usa ogbodufu ono l'uzo enyanwu-ahata iya dukwaphu ukporo nkwo-eka labu le nkwo-eka iri l'ogologo. ¹⁴ Ephe abya ekwee ekwa, du nkwo-eka iri l'ise l'ogologo t'e gude gebuta eka onu ogbodufu ono eke iya ophu. Itso, aa-kpobe iya yele enya eke aa-kpobetsua itso ono dutsua eto eto. ¹⁵ A bya l'onu ogbodufu ono eka iya ophu; bukwaphu ekwa, du nkwo-eka iri l'ise be ephe kweru t'e gude gebuta iya. Itso, aa-kpobe iya yele enya eke aa-kpobetsua itso ono dutsukwaaphu eto eto.

¹⁶ Iphe bu ekwa, ee-gude gebuta ogbodufu ono mgburumburu bukota owuu ocha, a swiru lo bu udo be ephe gude kwee ya. ¹⁷ Enya eke aa-kpobetsua itso, ee-gude kpobuta ogbodufu ono mgburumburu bu ope be ephe gude meshia ya. Iphe, nweru nkolaba, ee-gude kobe ekwa ono l'itso ono yele iphe, ee-swebetsua l'itso ono abukwanuru mkpola-ocha be ephe gude meshia iya. Ishi itso ono be ephe wuru mkpola-ocha. Iphe, ee-swebegbaa l'itso ono, ee-gude kpobuta ogbodufu ono mgburumburu bu mkpola-ocha be ephe gude meshia ya. ¹⁸ E gude owuu, eke urukpu-urukpu; ophu eke mee-mee; ophu eke uswuswe yele k'ocha, a swiru lo bu udo; gude kwee ekwa, du nkwo-eka ukporo l'ogologo; t'e gude gechita onu ogbodufu ono. Yo buru ndu gude ngga ekwe ekwa be meru iya nu. ¹⁹ Onu-abata iya ono be ephe metaru itso eno; owaa enya eke aa-kpobetsua

itso ono ụzo ẹno. Iphe, nweru nkolaba, ee-gude kobe ẹkwa ono l'itso ono; mę iphe, ee-swebetsua l'itso ono bę ẹphe mekotaru lę mkpọla-ọcha. Ẹphe awukotakwaphu mkpọla-ọcha l'eli itso ono. ²⁰ Iphe bu nggu, ee-libegbaa eri ụlo-ékwà ono; mękwaphu k'ogbodufu ono bę ẹphe gude ope mekota.

Iphe, e gude jee ozi obu.

²¹ Ọwaa bu mkpakọ iphe, e gude mee ụlo-ékwà obu; mbu ụlo-ékwà Ekemu ono. Ọ bu Mosisu suru tẹ ndu ikfu Lívayi dekota iphemiphe obule ono l'ẹkwo. Onye ishi ẹphe bu Itama Éronu, bu onye achijeru Nchileke ẹja. ²² Bezalelu Úri Họru; buru onye ikfu Júda mekotaru iphemiphe obule, Ojejoje turu Mosisu onu t'e mee. ²³ Onye ẹphe l'iya tukoru mee ya bu Oholiyabu Ahisamaku, bu onye ikfu Dánu. Ọ maru ome nka; maru ẹrengete; bya aburu onye maru ẹge eegudeje ọwúú, eke urukpu-urukpu; ọphu eke mee-mee; ọphu eke uswuswe; mę k'ọcha dengashia iphe edengashi. ²⁴ Mkpọla-ododo, a tutaru lę ngweja-amama, a nuru t'e gude mee ụlo ono, du nsọ ono du ụkporo unu iri; l'unu iri lę tete; l'ụkporo ishingu l'iri. Mkpọla-ododo ono aburu ọphu ha l'ọ bu k'eze-ulo Nchileke. ²⁵ Mkpọla-ọcha, ndu Ízurelu tutaru teke ono, a guru ẹphe ọgu ono du ụkporo unu ẹto; l'unu iri lę tete; l'ụkporo ẹsato l'iri l'ise. Mkpọla-ọcha ono aburu ọphu ha l'ọ bu k'eze-ulo Nchileke. ²⁶ Iphe, mkpọla-ọcha obu gbaru ẹphe l'ẹhu l'ẹhu bu nkere-ẹbo mkpọla-ọcha. Mkpọla-ọcha ono aburu ọphu ha l'ọ bu k'eze-ulo Nchileke. Ndu a guru teke ono, a guru

ndu Ízurelu oġu ono bu shita le ndu noru ukporo afa tugburu. Iphe, ephe du bu ukporo unu madzu ugbo ukporo eto l'iri l'ise; l'unu madzu esato; l'ukporo madzu iri l'esaa; le umadzu iri. ²⁷ Ukporo unu mkpola-ocha ugbo ukporo l'iri l'esaa; l'unu mkpola-ocha ugbo iri be ephe gude kpushigbaa enya eka aa-kpobegbaa okpa ibo ono, ee-gude ku-chita ulo-ekwa ono uzo ukporo ise. Unu mkpola-ocha esaa l'ukporo mkpola-ocha iri be ephe gude kpu enya lanu. ²⁸ Ephe egude unu mkpola-ocha eno; l'ukporo mkpola-ocha esato; le mkpola-ocha iri l'ise kpushia iphe, nweru nkolaba, ee-gude kobe ekwa ono l'itso ono; bya egudekwa iya phu wukota l'ishi itso ono; bya egude iya mekwaaphu iphe, ee-swebegbaa l'itso ono. ²⁹ Ephe tutakwaruphu ukporo unu ope ugbo ukporo l'ishingu; l'unu ope ise le ngweja-amama ono. ³⁰ Ephe egude iya kpu enya eka aa-kpobegbaa itso k'onu Ulo-Ekwa Ndzuko ono; bya egudekwa iya phu kpu enya-ngweja ono, bu eke ee-gwoje ngweja-ukfuru ono yele iphe ono, du l'o bu ugbo ono; waa ngwa enya-ngweja ono l'o ha. ³¹ Ephe egudekwa iya phu kpu enya eke aa-kpobegbaa itso, ee-gude kpobuta ogbodufu ono; wakwaphu k'onu iya; me nggu, ee-libegbaa eri ulo-ekwa ono; mekwaphu k'ogbodufu iya.

39

*Uwe ndu achije eja Nchileke
(Awu 28:1-14)*

¹ Èphe egude òwúú, eke urukpu-urukpu; òphu eke mee-mee; mę òphu eke uswuswe; kweeru ndu achijeru Nchileke ẹja uwe, ẹphe e-yeje gude eje ozi l'ùlo-ékwà ono. Èphe kwekwaruphu Èronu uwe, dù nsọ; bụ iya bụ ẹge Ojejoje suru Mósisu t'e mee ya.

Uwe ifodu

² Èphe egude òwúú mkpọla-ododo; òwúú, eke urukpu-urukpu; òphu eke mee-mee; òphu eke uswuswe; mę k'ọcha, a swịru l'ọ bụ ụdo; kwee uwe-ukuvu. ³ Èphe eworu mkpọla-ododo tsusaa etsusa; mee ya; yọ dù pheripheri; woru iya washia agwara; t'ẹphe gude agwara ono tsokota lẹ mgbaku òwúú urukpu-urukpu; kẹ mee-mee; kẹ uswuswe; mę k'ọcha, a swịru l'ọ bụ ụdo. Yọ bụru onye maru ome nka meru iya. ⁴ Èphe eworu gbiriri ẹkwa labụ gude ligbabe; k'òphu aa-nyajẹ iya l'ukuvu ẹphe ẹbo; gude gbiriri ẹkwa ono ẹphe ẹbo ligbabe lẹ k'ifu yẹle k'azu. ⁵ Èphe abya ekwekwaphu gbiriri ẹkwa, ee-gudeje kebuta iya l'ukfu ye iya. Gbiriri ẹkwa ono bẹ yẹle ifodu ono chiko bụru iphe lanụ. Iphe, e gude kwee ya bụ òwúú mkpọla-ododo yẹle òwúú, eke urukpu-urukpu; òphu eke mee-mee; òphu eke uswuswe; mę k'ọcha, a swịru l'ọ bụ ụdo; bụ iya bụ ẹge Ojejoje turu Mósisu ọnu t'e mee ya. ⁶ Mkpuma ónikùsù phụ bẹ ẹphe wuru mkpọla-ododo l'igburumonu iya. Yọ bụru ẹge ono, onye apyi mkpuma, vu oke aswa akashije ẹpha lẹ mkpuma; gude mee ya iphe-ọhubama ono bụ ẹge ẹphe kakotaru ẹpha unwu Ízurelu lẹ mkpuma ono. ⁷ Èphe abya adzuppyabe mkpuma

labu ono l'eli uwe-ukuvu phụ ẹphe ẹbo; k'ọphu Ojejoje e-gudeje iya nyata unwu Ízurelu; bu iya bu ẹge Ojejoje turu Mosisu onu t'e mee ya.

Uwe-Ọkpoma

⁸ Ẹphe abya ekwee uwe-ọkpoma phụ, ee-gudeje achọ iphe, bu uche-obu yẹbe Ojejoje phụ. Ẹphe kweru iya; yọ dụ l'ọ bu uwe-ukuvu phụ, e kweru l'òwúú mkpọla-ododo yẹle òwúú, eke urukpu-urukpu; ọphu eke mee-mee; ọphu eke uswuswe; mẹ k'ọcha, a swiru l'ọ bu ọdo. Yọ buru onye maru ome nka meru iya. ⁹ O nweru mgberemẹku ẹno; dụ nkwegba labu. Mgberemẹku iya ono ẹphe ẹno chikokwa hakota ẹnya-nhamunha. Ogologo iya dụ nkwo-ẹka lanu; ọsa iya adukwaphu nkwo-ẹka lanu. ¹⁰ Ẹphe abya adzua mkpuma, vugbaa oke aswa; yọ kpọo giriri ọzo ẹno l'ékwa ono. Mkpuma, nọ l'ogiri kẹ mbu bu rubi; tópazù; mẹ bérilù. ¹¹ K'ẹbo bu tọkwásù; sáfàyà; mẹ émèrálùdù. ¹² K'ẹto aburu jásintù; ágètù; ọwaa ámítisùtù. ¹³ K'ẹno aburu kírísòlàyítù yẹle ónikùsù; mẹ jásùpà. Ẹphe abya awua mkpọla-ododo l'igburumonu mkpuma ono. ¹⁴ Iphe, ọ dụ bu mkpuma iri l'ẹbo. Ẹphe l'ẹphe ha nọ-chitsuaru ẹnya ẹpha unwu Ízurelu nanu nanu. Ẹphe abya edetsua ẹpha unwu Ízurelu ono lẹ mkpuma ono; yọ dụ l'ọ bu iphe-ọhubama nọchia ẹnya ikfu iri l'ẹbo ndu Ízurelu. ¹⁵ Ẹphe egude òwúú ọkpobe mkpọla-ododo swishia gwogirigwo, ee-likfubegbaa l'uwe-ọkpoma ọbu; mbu swishia ya; yọ dụ l'ọ bu onye swiru ọdo.

16 Ẹphe egude mkpọla-ododo meta echi labu; yetsua l'ishi uwe-ọkpoma ono; 17 bya eworu gwogirigwo phu libetsua l'echi ono, e yegbaaru l'ishi uwe-ọkpoma obu. 18 Ẹphe abya ewota ishi gwogirigwo ono ishi iya ophu likfubekwaphu le mkpọla-ododo phu, a wuru l'igburumonu mkpuma labu phu, e likfuberu l'eli uwe-ukuvu phu. 19 Ẹphe abya egude mkpọla-ododo meta echi labu odo; likfube l'ishi uwe-ọkpoma obu l'uzo ali. Ẹphe likfuberu iya l'ime uwe-ọkpoma obu; ibyiya ophu tukoru l'eli uwe-ukuvu phu. 20 Ẹphe abya egude mkpọla-ododo metafua echi ebo odo; libetsua l'ishishi gbiriri ekwa labu phu l'uzo ali; mbu gbiriri ekwa ono, e liberu l'eli uwe-ukuvu ono. Ẹphe liberu iya temanu e rua eke ono, a nmaru gbiriri ekwa, a tu-butaru l'ukfu uwe-ukuvu ono. 21 Echi uwe-ọkpoma phu be epe gude eri, e gude owuu urukpu-urukpu swia; libetsua l'echi uwe-ukuvu phu; k'ophu onodu le mgoro gbiriri ekwa, a tu-butaru l'ukfu phu; k'ophu uwe-ọkpoma phu ta anodujeshi aku lokpalokpa l'eli uwe-ukuvu ono; bu iya bu ege Ojejoje turu Mosisu onu t'e mee ya.

Uwe odo, ndu achijeru Nchileke eja e-yeje

22 Ẹphe egude ekwa, du urukpu-urukpu mee uwe-nlokpuru, ee-yeje uwe-ukuvu ono l'eli iya. Yo buru onye maru okwe ekwa ohuma kweru iya. 23 Ẹphe kweru iya; eke eepyoje iya ishi anodu l'echilabu iya; bya eswia igburumonu iya ege eeswije olu uwe-a; te b'o lakahu. 24 Ẹphe egude owuu, eke urukpu-urukpu; ophu eke mee-mee; ophu eke uswuswe; me k'ocha, a swiru lo

bụ ụdo; metatsua iphe, dughbaa l'ọ bụ akpuru ụtara-okumu; dophee ọnu uwe ono mgburumburu. ²⁵ Ẹphe abya egude ọkpobe mkpọla-ododo meshia mgbirigba dophee igburumonu uwe ono mgburumburu ọ mgbaku iphe ono, dughbaa l'ọ bụ akpuru ụtara-okumu ono. ²⁶ Mgbirigba ono; ọwaa iphe ono, e meru; yọ dọ l'ọ bụ akpuru ụtara-okumu ono; anọ-pee igbirimonu uwe ono mgburumburu. E dengashiru iya edengashi l'onu uwe ono, ee-yeje ejeru Ojejoje ozi ono; bụ iya bụ ẹge Ojejoje turu Mosisu ọnu t'e mee ya. ²⁷ Ẹphe egude òwúú ọcha kweeru Ẹronu yele unwu iya uwe-nlọkpuru. Yọ buru onye maru okwe ẹkwa ọhuma kweru iya. ²⁸ Ẹphe gudekwaphu òwúú ọcha kwee okpu-ẹkwa ono; mę okpu ndu ono, achijeru Nchileke ẹja ono; gude òwúú ọcha, a swiru l'ọ bụ ụdo kwee nwiba ono. ²⁹ Ẹphe gude òwúú ọcha, a swiru l'ọ bụ ụdo; ọphu eke urukpu-urukpu; ọphu eke mee-mee; mę ọphu eke uswuswe; mee ẹkwa-ukfu ono; bụ iya bụ ozi onye maru odengashi iphe edengashi; bya aburu ẹge Ojejoje turu Mosisu ọnu t'e mee ya. ³⁰ Ẹphe egude ọkpobe mkpọla-ododo meta iphe, dọ l'ọ bụ ekwekwerekwe; yọ buru okpu, dọ nsọ; bya edee ya iphe ẹge-a, eedeje l'iphe-ọhubama-a. Iphe, ẹphe deru iya bụ: IPHE, DURU OJEJOJE NSỌ. ³¹ Ẹphe abya ewota eri, e gude òwúú, eke urukpu-urukpu swia; libe l'iphe ono, dọ l'ọ bụ ekwekwerekwe ono; woru iya lipyabe l'ifu okpu-ẹkwa.

Mosisu eje ọgba-phe ụlo-ẹkwà ono.

³² Nta-a bẹ ụlo-ékwà onó; mbụ Ụlo-Ékwà Ndzuko onó b'e meghewaru. Ndu Ízurelu mekotawaru iya ẹge Ojejoje sụru Mósísu t'e mee ya. ³³ Ya ndono; ẹphe achita iphe ụlo-ékwà onó l'ọ ha chitaru Mósísu; mbụ ụlo-ékwà onó; mẹ ngwa, tso iya nụ; dụ l'ọ bụ iphe iya onó, nweru nkolaba onó; mẹ ibo onó, ee-gude kụ-chita ụlo-ékwà onó; mẹ oshi onó, ee-gudegbaa swebushia lẹ mgbo onó; mẹ itso iya onó; mẹ ẹn्या ẹke aa-kpọbe itso onó; mẹ ọkpa ibo onó. ³⁴ Ẹphe chitakwaruphu akpọ ebyila onó, a tseru l'uswe, ee-gude kpua ụlo-ékwà onó; akpọ umoro-enyimu onó; ẹkwa onó, ee-gude gebuta Ẹke-Kakọta-ọdu-Nsọ; ³⁵ Okpoko Ekemu onó yẹle mgboro onó, ee-gudeje apa iya onó; okfu okpoko onó, aa-nọduje akfụ ugwo iphe, dụ eji onó; ³⁶ teburu onó yẹle ngwa, tso iya nụ; buredi onó, ee-dobeje Ojejoje l'ifu onó; ³⁷ iphe onó, eegvubeje urọku onó, e meru l'ọkpobe mkpọla-ododo onó; urọku iya onó yẹle ngwa iya l'ọ ha; manụ onó, ee-gudeje amụ ọku onó; ³⁸ ẹn्या-ngweja onó, e meru lẹ mkpọla-ododo onó; manụ onó, aa-wụ l'ishi onó; insensu onó, eshi mkpọ onó; ẹkwa onó, ee-kochita ọnu ụlo-ékwà onó; ³⁹ ẹn्या-ngweja onó, bụ ẹke ee-gwoje ngweja-ukfuru onó, e gude ope mee onó; iphe iya onó, dụ l'ọ bụ ugbu onó; mgboro iya onó yẹle ngwa iya l'ọ ha; eze efere onó yẹle iphe onó, aa-subeje iya onó; ⁴⁰ ẹkwa onó, ee-gude gebuta ogbodufu onó yẹle itso iya; ẹn्या ẹke aa-kpọbetsua itso onó l'ọ ha; ẹkwa onó, ee-gude gechita ọnu ogbodufu onó; eri iya; nggu iya yẹle iphemiphe, ee-gude eje ozi l'ụlo-

ékwà ono; mbụ Ụlo-Ékwà Ndzuko ono; ⁴¹ mē uwe ono, e kweru ekwekwe, ee-yeje gude eje ozi l'ulo-nso ono; mbụ uwe, dū nso kẹ Éronu, bụ onye achijeru Nchileke eja yẹle k'unwu iya, ephe e-yeje teke ephe eje ozi ndu achijeru Nchileke eja. ⁴² Ndu Ízurelu achiko iphe ono rukota l'ẹge Ojejoje tūru Mosisu onu iya. ⁴³ Mosisu abya elee ẹnya l'ozi ono; phụa l'ephe jekotawaru iya ẹge Ojejoje sūru t'e jee ya. Yọ bya agọoru ephe onu; gude kele ephe ekele k'ozi ono, ephe jeru ono.

40

Aakpobe Ụlo-Ékwà Ndzuko ono

¹ Ya ndono; Ojejoje asụ Mosisu: ² “T'ọ kpobe ụlo-ékwa ono; mbụ Ụlo-Ékwà Ndzuko ono mbọku mbụ l'onwa kẹ mbụ. ³ Paru Okpoko Ekemu ono sụbe l'ime iya; nggu ewota ẹkwa ono gude gebuta iya. ⁴ Nggu apabata teburu ono yẹle ngwa iya. Nggu apabatakwaphụ iphe ono, eegvubeje urọku ono; dozitsua urọku, nọ iya nụ. ⁵ Nggu apatakwaphu ẹnya-ngweja ínsensu ono, e meru lẹ mkpọla-ododo ono; sụbe l'ifu Okpoko Ekemu ono; gude ẹkwa ono gebuta onu ụlo-ékwa ono.

⁶ “Nggu asube ẹnya-ngweja, bụ iya bụ ẹke ono, ee-gwoje ngweja-ukfuru ono l'ifu onu ụlo-ékwa ono; mbụ Ụlo-Ékwà Ndzuko ono. ⁷ Nggu apata eze efere ono sụbe lẹ mgbaku Ụlo-Ékwà Ndzuko ono yẹle ẹnya-ngweja ono, bụ ẹke ee-gwoje ngweja-ukfuru ono; kuru mini ye iya. ⁸ Nggu achita ẹkwa ogbodufu ono gude gebuta

ogbodufu ono mgburumgburu; nggu ewotakwaphu ẹkwa ọnu ogbodufu ono kochita ọnu iya. ⁹ Nggu ewota manụ ono, aawuje l'ishi ono; wua l'ulo-ẹkwà ono yele iphemiphe ọbule, nụ iya nụ; shi ẹge ono doo yele iphe, bu iphe, nọ iya nụ nsọ; t'ọ dụ nsọ. ¹⁰ Nggu awukwaaphu ẹnya-ngweja ono, bu ẹke ee-gwoje ngweja-ukfuru ono manụ yele ngwa iya l'ọ ha; shikwaphu ẹge ono doo ya nsọ; t'ọ buru iphe, dụ nsọ nshinu. ¹¹ Nggu awukwaaphu eze efere ono yele ọkpa iya manụ; shi ẹge ono doo ya nsọ.

¹² “Nggu eduta Ẹronu yele unwu iya bya l'onu Ulo-Ẹkwà Ndzuko ono; ghua ẹphe ẹhu. ¹³ Nggu achita uwe ono, dụ nsọ ono yee Ẹronu; wua ya manụ l'ishi gude doo ya nsọ; t'ọ buru onye achijeru Nchileke ẹja l'ozi iya. ¹⁴ Nggu edutakwaphu unwu iya yeshia ẹphe uwe-nlọkpuru phụ. ¹⁵ Nggu awua ẹphe manụ l'ishi ẹge i wuru nna ẹphe; t'ẹphe buru ndu achijeru Nchileke ẹja l'ozi iya. Manụ ono, ịi-wu ẹphe l'ishi ono e-me ẹphe; t'ẹphe buru ndu achijeru Nchileke ẹja l'ozi iya; tsube l'ogbo sweru ogbo.” ¹⁶ Mosisu atuko iphe ono l'ọ ha mekota ẹge Ojejoje turu iya ọnu t'ọ mee ya.

¹⁷ Yo be mbọku mbụ; l'onwa ke mbụ l'afa k'ẹbo; e woru ulo-ẹkwà ono kpọbe. ¹⁸ Mosisu eworu ẹnya ẹke aa-kpọbetsua ibo ulo-ẹkwà ono; me itso iya; kfubegbaa; bya akpọbe iya ibo ono; bya eye iya iphe ono, ee-gude swebushia l'ibo ono; bya akpọbekwa iya phụ itso ono. ¹⁹ Yo wota ẹkwa ono phushia l'eli ulo-ẹkwà ono; bya achita iphe phụ-chita ulo-ẹkwà ono, bu iya bu ẹge

Ojejoje sūru t'e mee ya. ²⁰ Yọ pata ekemu ono ye l'ime Okpoko Ọgba-ndzụ ono; woru mgboro iya ono pyotsua l'okpoko ono; bya apata okfu okpoko ono, aa-nọdu akfụ ụgwo iphe, dū eji ono; sūbe l'eli iya. ²¹ Yọ bya teke ono bya apata okpoko ono pabata l'ulo-ékwa ono; bya ewota ẹkwa ono gebuta Okpoko Ekemu ono; bụ iya bụ ẹge Ojejoje sūru iya t'o mee ya. ²² Mosisu abya apata teburu ono sūbe ọ Ụlo-Ékwà Ndzuko ono l'uzo isheli; l'azụ ẹkwa, e gude gebuta Ẹke-Kakọta-ọdu-Nsọ. ²³ Yo woru buredi ono dobe Ojejoje l'ifu; bụ iya bụ ẹge Ojejoje sūru iya t'o mee ya. ²⁴ Yọ pata iphe ono, eegvubeje urọku ono sūbe ọ Ụlo-Ékwà Ndzuko ono l'uzo ọhuda yele teburu ono ghagbabe iya ifu; ²⁵ bya anọdu Ojejoje l'ifu l'ẹke ono mezitsua urọku, nọ iya nū; bụ iya bụ ẹge Ojejoje tūru iya ọnu t'o mee ya. ²⁶ Yọ patakwapu ẹnya-ngweja ono, e meru ọ mkpọla-ododo ono sūbe l'ifu ẹkwa ono, e gude gebuta Ẹke-Kakọta-ọdu-Nsọ ono; ²⁷ bya akpọọ insensu ọku l'ẹnyan-gweja ono; bụ iya bụ ẹge Ojejoje ziru iya t'o mee ya. ²⁸ Yo wota ẹkwa ono gude kochita ọnu ulo-ékwa ono; ²⁹ bya eworu ẹnyan-gweja ono, bụ ẹke ee-gwoje ngweja-ukfuru ono sūbe ọ mgboro ọnu Ụlo-Ékwà Ndzuko ono; bya egwooru Ojejoje ngweja-ukfuru yele ngweja-nri l'ẹnyan-gweja ono; bụ iya bụ ẹge Ojejoje tūru iya ekemu t'o mee ya. ³⁰ Yọ bya apata eze efere ono sūbe ọ mgbaku Ụlo-Ékwà Ndzuko ono yele ẹnyan-gweja ono, bụ ẹke ee-gwoje ngweja-ukfuru ono. ³¹ Yọ buri eze efere ono bẹ Ẹronu yele unwu iya; mẹ Mosisu gude kwọọ ẹka; kwọọ ọkpa. ³² Yọ

bujе; teke ephe eme t'ephe bahu le Ulo-Ékwà Ndzuko ono; m'ọ bu t'ephe jenyabe enya-ngweja ono, bu eke ono, eegwoje ngweja-ukfuru ono ntse; ephe akwo-odu eka; kwoo okpa; bu iya bu ege Ojejoje turu ephe ekemu t'ephe meje iya. ³³ Mosisu abya achitakwaphu ekwa ogbodufu ono gude gebuta ogbodufu ulo-ékwà ono; me enya-ngweja ono mgburumgburu; wotakwaphu ekwa onu ogbodufu ono kochita onu iya. Yo buru iya bu le Mosisu aru-ghee oru obu.

Odu-biribiri Ojejoje

³⁴ Ya ndono; urukpu ono abya atso-kputa Ulo-Ékwà Ndzuko ono; odu-biribiri Ojejoje abya eji ulo-ékwà ono. ³⁵ Mosisu ta du ike ye ishi le Ulo-Ékwà Ndzuko ono; ke l'urukpu tso-kputaru iya; odu-biribiri Ojejoje eji Ulo-Ékwà Ndzuko ono ejiji. ³⁶ Yo buje teke urukpu ono wukahuru l'eli ulo-ékwà ono; ndu Izurelu akwalia. ³⁷ O -buru l'urukpu ono ta tugbudu; ephe anodu l'eke ephe no jeye mboku, o-tugbu. ³⁸ O bu iya bu l'urukpu Ojejoje shi anoduje l'eli ulo-ékwà ono l'eswe mgburumgburu. O -be l'enyashi; yo chalahaa l'obu oku; dzuru ulo ndu Izurelu l'ọ ha. Yo buru ege ono b'o mekotaru iya jeye ndu Izurelu ejegee ije ephe ono.

Bayiburu Ikwo
Ikwo: Bayiburu Ikwo Bible

copyright © 2014 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Ikwo)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-18

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022

3867ef4e-3384-5ab4-a937-63476bb8a7bb